

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

29753

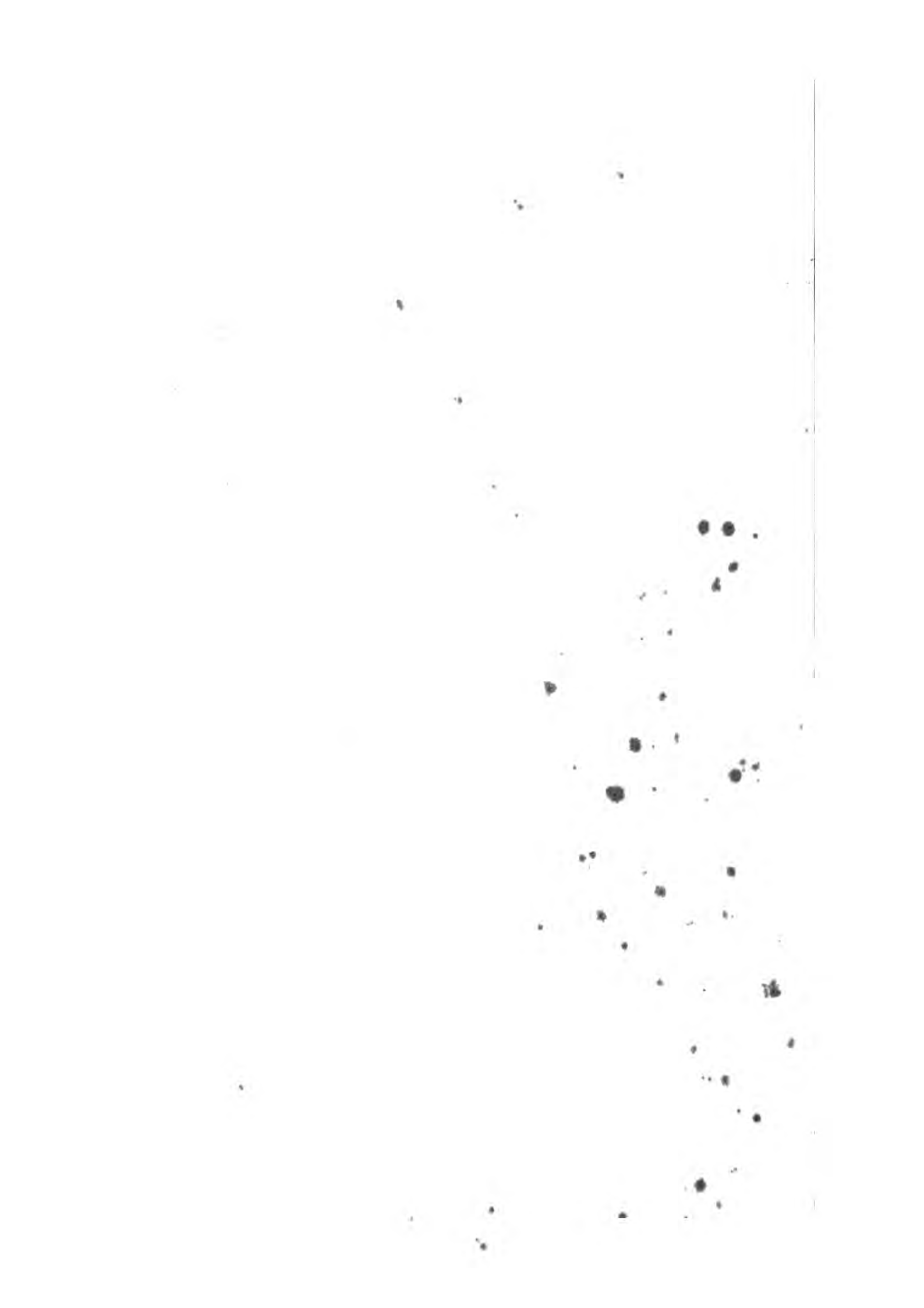
e. 10

= Feb. 90

29753 e. 10

DRACONTII
CARMINA MINORA

PLURIMA INEDITA

EX CODICE NEAPOLITANO

EDIDIT

FRIDERICUS DE DUHN.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCLXXIII.

300. g. 45. 90

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Draconti carmina adhuc inedita Neapoli¹⁾ latere nupera raptus Helenae editio Romana¹⁾ nos docuit, confirmavit catalogus regiae bibliothecae Neapolitanae, in quo de nostro Draconti codice iam anno huius saeculi vicesimo septimo plene relatam erat²⁾. Atque Helenae raptus cum poetam indicaret doctum eoque qui carmina fecit christiana si non meliorem certe eruditorem, porro ad literarum et sermonis Africani notitiam promovendam utilem neque indignum cuius carmina in lucem protraherentur, Neapolin profectus descripsi quae typis nunc vides expressa.

Codex est bibliothecae nationalis IV E 48 chartaceus in folio scriptus saeculo XV desinente vel XVI ineunte. Continet autem CXV paginis decem Draconti carmina et decimi apographum alterum, eodem quo nos excudi iussimus ordine perscripta. Titulis subscriptionibus numeris alia manus atramento magis nigro usa intervalla quibus carmina vel carminum partes separantur implevit. Sed eos numeros quibus decimus quisque versus notatur eadem manus adpinxisse videtur quae carmina novem priora et decimi — Medae — apographum posterius exaravit satis bona atque diligens. Priorem vero Medeam quae scripsit manus in charta exiliore serpentis signo notata, magis fluitat et quasi rapit literas neque linearum certum ordinem sequitur aut speciem faciemque nitidam curat. Quare non est quod miremur eum qui possederit librum aut conscripserit, apographum paulo politius subiunxisse. Nam solum prius exemplar adeundum est neque ulla alteri isti fides tribuenda quippe quod non discedat a priore nisi ubi vel oculus vel calamus scribae lapsus sit errore.

1) Appendix ad opera edita ab Angelo Maio. Romae MDCCCLXXI p. 10 sqq.

2) Catalogus Bibliothecae Latinae veteris et classicae manuscriptae quae in regio Neapolitano Museo Borbonico adservatur descriptus a Cataldo Iannello. Neapoli MDCCCXXVII p. 172 sqq.

Notae criticae in codice nostro non inveniuntur nisi tria puncta (∴) quibus vel totos versus vel singula verba quae sibi corrupta viderentur scriptor notavit, et rubrica illa R, cuius causae minus facile perspiciuntur. Deletur vel punctis supernis infernisve vel id quod non nisi bis terve invenies linea obducta. Distinguitur puncto duplici sine ratione plerumque posito.

Codex olim fuit Iani Parrhasii. nam in ultima pagina atramento flaviore scripta leguntur haec: Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento. Post Antonium anno 1531 mortuum cum aliis libris Parrhasianis a fratre Hieronymo Seripando fratribus Augustinianis ad Carbonariam donatus huius demum saeculi initio cum omnibus Parrhasii libris et schedis in bibliothecam regiam delatus est³⁾. Eas autem schedas qui inspexerit Iannelli opinionem videbit omni ratione carere, qui contenderat⁴⁾ ipsum Parrhasium nostrum librum exaravisse, quamquam hoc quidem mihi negare non in animo est, Parrhasii tempore, fortasse ipsius iussu codicem scriptum esse: nimirum non addidit ille quot aureolis vel Mediolani vel Veicetiae vel ubicunque terrarum emerit librum, id quod in aliis Parrhasii libris saepissime legitur ipsius manu notatum, unde conicias Parrhasium vel dono librum accepisse vel suum in usum transcribendum curavisse. Ac fortasse iuvabit meminisse intima Parrhasium amicitia coniunctum fuisse cum Thoma Phaetro Inghirami⁵⁾, hunc autem saeculo quinto decimo exeunte ex monasterio Bobiensi Romam advexisse libros, inter quos Draconti varium opus fuisse verisimillimum est⁶⁾. Illud autem varium

3) de libris Parrhasii optime disseruit Cataldus Iannelli in libro quem 'de vita et scriptis Auli Iani Parrhasii' composuit (edito ab Antonio Iannelli Neapoli MDCCCXLIV) p. 157 sqq.

4) Catalogus bibl. Lat. etc. p. 172.

5) Iannelli de vita et scriptis Auli Iani Parrhasii p. 32. 33.

6) cf. Raphaelis Volaterrani urb. comm. lib. IV s. f. ed Francof. MDCIII p. 140 (quem locum iam indicavit Arevalus

opus quid aliud fuerit atque minora nostra carmina non video. Atque eadem carmina spectare videntur verba in Bobiensis bibliothecae catalogo anni 1461⁷⁾ haec: 'Draconti cuiusdam versificatoris tractatus in versibus. in litera langobarda. medioc. vol.' Verum quem commemoratum videmus in vetere saeculi decimi catalogo Bobiensi Draconti liber⁸⁾ utrum nostra carmina continuerit an laudes Dei et Satisfactionem — quas Bobii fuisse certum est cum imitatus sit Columbanus in epistola ad Hunaldum⁹⁾ — hac de re ne coniecturam quidem facere licebit. Pervetustum sane et labe passim adfectum fuisse eum librum unde noster fluxerit, id minime dubium erit ei qui lacunas in initio vel fine versuum saepius inventas consideraverit: de ipso vero archetypo quale fuerit certi quidquam proferendi copia nunc quidem data non est, neque tamen omnis spes abicienda videtur fore ut aliquo in angulo Italiae aut adeo in scriniis Vaticanis ipsum reperiatur.

Ut nunc demum Dracontius in lucem prodeat miro casu factum est: neque solum Angeli Mai cura raptus Helenae ante quadraginta fere annos paratus erat qui ederetur, sed iam anno huius saeculi tertio decimo Cataldus Iannelli Helenae et Medae editionem molitus erat, cuius nonnullae plagulae etiam typis sunt excusae, quibus Angelus Maius, dum viginti annis post Neapoli versatur, potitus ususque est ad suam Helenae editionem. Praefationi ad Ioannem Andresium bibliothecae regiae praefectum Iannelli adici uoluit scripsitque dissertationem de ceteris Dra-

in praefatione p. 24): 'Hic Bobii anno 1494 huiusmodi libri reperti sunt, Rutilius Naumatianus — heroicum Sulpitii carmen, Draconti varium opus, Prudentii hymni *eqs.* quorum bona pars his annis proximis a meo munice Thoma Phaedro bonarum artium professore est advecta in Urbem'.

7) quem edidit Peyron ante Ciceronis orationum fragmenta inedita, Stuttgart. et Tubing. MDCCCXXIV p. 45 164.

8) apud Muratorium antiqq. med. aev. III p. 820 D: 'librum Dracontii I'.

9) apud Migne Patrol. Lat. LXXX p. 286. inprimis v. 53 sqq. 79 sqq.

conti carminibus Neapolitanis adhuc ineditis, eius patria aetate condicione: indicem autem praefixurus erat hunc 'Aemilii Dracontii poemata duo hactenus inedita et ignota, nempe raptus Helenae et Medea, ex codice Regiae Bibliothecae Neapolitanae edita emendata et notulis illustrata a Cataldo Iannello eiusdem Regiae Bibliothecae scriptore'. Haec omnia qua erat erga me liberalitate mecum communicavit Antonius Iannelli Cataldi fratris filius, qui etiam quomodo factum sit ut ista Cataldi editio supprimeretur literis ad me datis explicavit his:

Onde soddisfare le sue letterarie ricerche intorno alla edizione progettata e non eseguita degl' inediti poemi del Draconzio, mi pregio di comunicarle queste storiche notizie che da me solo poteva attendersi, come quegli che ebbe intima relazione col defunto Cataldo Iannelli perchè mio zio, e però quasi per un decennio suo contubernale.

Dagli Anecdoti del ch. Ab. Andres Ella avrà certamente attinta la notizia, che il merito della scoperta del Draconzio fra i codici latini di questa nostra Biblioteca Nazionale, era tutto del prelodato mio zio, al quale quell' insigne letterato ed esimio protettore della gioventù studiosa commise il carico di trascriverlo, di ammen-darne la lezione, di comentarlo, per poi eseguirne la edizione¹⁰). — Avvegnacchè il Iannelli per le durate fatiche si trovasse travagliato da molto cagionevole salute, accettò non pertanto l'onorevole incarico, e diede opera tanto strenua

10) Anecdota graeca et latina ex Mss. Codicibus bibliothecae regiae Neapolitanae deprompta vol. I Prodrumus (*unic.*) auctore Ioanne Andresio S. I. eiusdem bibliothecae praefecto. Neapoli MDCCCXVI p. CIII: 'Eiusdem (Cataldi Iannelli) diligentia ac industria Dracontii plurima carmina non solum inedita, sed prorsus etiam ignota reperta sunt, quae et Dracontii poetae iamdiu in vulgus editi, sed nondum satis cogniti splendidiorem magisque nitentem faciem eruditis lectoribus repraesentare, et antiquae mythologiae, quae satis iam cognita videbatur, novam quodammodo lucem affundere valebunt'.

ad assolverlo, che nell'Agosto del 1813 erano pronti per la stampa due degl' inediti poemetti Draconziani, ed un Commentario nel quale il Iannelli discorreva il pregio della intera Silloge, e segnatamente de' poemetti preferiti, de' quali l'uno aveva per titolo „Il ratto di Elena“; e quello di „Medea“ il secondo; e dippiù investigava e tratteggiava la vita del Poeta. Che il lavoro ond'è parola fosse stato compiuto nell' Agosto del 1813 chiaramente si argomenta dalla lettera che il Iannelli diresse all' Ab. Andres, al quale dedicava l'edizione, lettera che porta la data „Dabam Neapoli Kal. Septembris 1813“. Per ciò che spetta l'epoca della scoperta, sebbene non mi avessi argomenti certi per fissarla, pure credo sia stata posteriore alla pubblicazione del Codice Perottino, e però avvenuta nel 1810 al 1811. — L'edizione finalmente dei due poemetti di Draconzio con le note del Iannelli, per essere seguita da quella del Commentario dello stesso, potette cominciare contemporaneamente a quella degli Anecdoti dell' Andres, o poco dopo, cioè nel 1816.

Succeduto all' Andres nella Prefettura della Biblioteca l'Ab. D. Angelo Antonio Scotti, questi non solamente non si mostrò benevolo come il suo predecessore verso il Iannelli, ma geloso dell'onore fattosi dallo stesso colle precedenti pubblicazioni del Nuovo Fedro e de' Commentarii appostivi, non promosse la continuazione della stampa del Draconzio, anzi la fe perfettamente dimenticare.

Sono queste le poche notizie che rapidamente ho potuto scribacchiarle: le accolga come argomento di stima, e mi creda.

Dalla Biblioteca Nazionale di Napoli, li 2 Ottobre 1872.

Antonio Iannelli Bibliotecario
assistente nella Biblioteca nazionale.

Huic editioni subiunxi 'Draconti Satisfactionem ad Guthamundum regem Vandalorum dum esset in vinculis', quippe cuius summa in eisdem querelis versetur, quæ in epithalamio altero (VII) proferuntur. Edidi elegiam eodem usus quo Arevalus codice Vaticano, qui est Azagrensi et Sirmondianis ab Eugenio Toletano interpolatis uberior, cuius novam collationem meum in usum accuratissime confecit Georgius Kaibel amicus. Codex est bibliothecae reg. Suec. 508 (1267) membranaceus saeculi undecimi. descripsit eum Arevalus in praefatione sua pag. 58 80 81 atque imaginem adiecit subscriptionis, unde hoc quidem omni dubio eximitur, esse ad Guthamundum elegiam scriptam, qui Carthagine regnavit annis 484—496. Sed de his rebus aliisque ad Draconti vitam certius constituendam necessariis quæ poeta ipse indicat collecta invenies in indice nominum.

De re grammatica et metrica quæ scitu dignissima videbantur, collegi in specimine sermonis, eum vero qui maluerit hæc omnia sub uno conspectu componi, relego ad praefationem quam Carolus Schenkl libello ei præmisit quo Orestis tragœdiam edidit. Tanta enim isti carmini dispositionis, verborum, dictionis, integrorum versuum similitudo cum nostris carminibus intercedit, ut eundem Dracontium Orestem scripsisse mihi quidem persuasissimum sit. Nonnulla ipse tam in notis quam in sermonis specimine composui similia, plura inveniet quicumque utraque carmina accuratius comparaverit. Sed hæc hactenus. omnes autem quibus hic libellus in manus venerit non minorem quam memet ipsum gratiam habituros esse Buecheleri dilectissimi praeceptoris ingenio acerrimo hoc scio.

Dabam Bonnae die nono mensis Decembris.

I. Praefatio Dracontii discipuli ad grammaticum Felicianum, ubi dicta est, metro trochaico cum fabula Ylae. [p. 1]

- Orpheum uatem enarrant ut priorum litterae
Cantitasse dulce carmen uoce neruo pectine
Inter ornos propter amnes atque montes algidos,
Quem benignus grex secutus cum cruenta bestia
5 Audiens melos stupebat concinente pollice:
Tunc feras reliquit ira, tunc pauor perterritas,
Lenta tigris, ceruus audax, mitis ursus adfuit,
Non lupum timebat agna, non leonem caprea,
Non lepus iam praeda saeuo tunc molosso iugiter.
10 Arte sed, natura rerum quis negat concordiam,
Hos chelys Musea totos Orpheusque miscuit.
Sancte pater o magister, taliter canendus es,
Qui fugatas Africanæ reddis urbi litteras,
Barbaris qui Romulidas iungis auditorio,
15 Cuius ordines profecto semper obstupescimus,
Quos capit dulcedo uestri, doctor, oris maxima.
Nostra uota te precamur ut secundes, optime,
Ante cuncta non recusans illud ipse pendere
Non tua uirtute laudes mente sed qua concinam.
20 Nos licet nihil ualemus, mos tamen gerendus est.
Ergo deprecantis oro cinge lauro tempora.

Inscriptiones quibus numeri quoque praepositi sunt alia manus, eodem fere quo liber scriptus est tempore, magis nigro atramento addidit. 1 ecce enarrant tot *Buech.* proposuit 4 rex: eadem qua inscriptiones additae sunt manu in margine uides adnotatum grex et lineolis cum textu coniunctum 5 concinente 6 in mei, Territa corruptelae signo in et Territa notata sunt. perterritas temptaui sensui magis quam libri indicium satisfactorius 7 Lentas 8 cf. Horat. epod. XII 26 10 Artis ex corr. *Buech.* 11 celis musea corr. *Buech.* 12 pater o] patriae temptaui *Buech.* | aliter corr. *Buech.* 18 Antea 19 tua quirite corr. *Buech.* 20 mox tamen genendus est corruptelae signo genendus notatum. corr. *Buech.*

II. Exp. praefatio trochaicis uersibus dicta.
Incipit Ylas.

Fata canam pueri Nympharum uersa calore
In melius, si Musa mones: quis casus ademit
Alcidi comitem, solamen dulce malorum?
Fuderat Idalius gremio se forte parentis
5 Pinniger et collum uiolentis cinxerat ulnis
Oscula pura rogans. mater deuota coruscos
Indulget uultus roseoque est orsa labello:
[p. 2] 'O mundi domitor, caeli quoque flamma tonantis,
Numen posco tuum cuius sub iure uaporo,
10 Per tua tela, puer, fecundis inlita flammis
Ut des effectum uotis de more parentis.
Nil rude, nate, precor nec supplex improba posco,
Ardua non iubeo quamuis magis ardua uincas.'
Ille refert matris dirumpens uerba precantis:
15 'Magna iube, non ausa prius, sublimia manda
O genitrix. quo tela uocas aut quid petis uri,
Quem diuum modo forte iubes hominumue *laccessi*?
Exprime, flammetur. quid fletu lumina tinguis?
Audeo, si cupias, ipsum flammare Tonantem
20 Et dominum caeli facie uestire iuueni
Oblitumque poli rursus mugire per herbas
Confessus per prata bouem: cadat aureus imber
Diuitias ut tecta pluant, sit fulminis ales
Ipse sui, satyrus cyncus Latonia serpens:
25 Alcmenam galeatus amet, mucrone coruscet
Et clipeo rutilante tonet dum miles adulter
Coniungat noctes subtracta luce dierum.
Si Pallas placeat, nostros iam sentiet ignes

II in inscriptione throchaicis 1 Facta | colore 5 uo-
lentis corr. Buech. 10 hunc uersum eadem manus eodem
atramento in margine adscripsit et lineolis cum textu coniunxit.
neglectus est numeratione uersuum marginali 17 hominum de
sequitur corruptelae signum post 21 cum structura hiet omnino
uersus periisse uidetur 23 sint corr. Buech. 24 Ipse ui
corruptelae signum uersui praepositum. corr. Buech.

Uirgo ferox sexu, fugiet uiresque fatiscet
 30 Ut solas tractet reiecta cuspide lanas.
 Noster Sirius est ardor. Neptunus anhelans
 Aestuet inter aquas telo flammante per undas,
 Igne meo uincuntur aquae, fumantibus undis
 Tritones Galatea, Thetin delphines amabunt:
 35 Quidquid fluctus habet totum succendo pharetris.
 Siue, parens, optas homines his ignibus ustos
 Inlicitos uiolare toros, ut non pia patris
 Oscula nata petat nec natus matris amator
 Dulce nefas cupiat frater uitietque sororem
 40 Priuignoque suo potiatur blanda nouerca:
 Alter erit Perdicca furens atque altera Myrrha,
 Iuppiter alter erit terris de fratre maritus.
 Parua loquor. tauro, si iusseris, altera regis
 Flammetur coniux reddetur et altera Phaedra.
 45 At his laeta Uenus uultu mutata renarrat:
 'Impubes lasciuie puer cui subiacet omne
 Quod natura creat, caelum mare sidera tellus,
 Nemo notet Uenerem quod supplex mater amorum
 Ignis opem de prole rogat. nam munere in isto
 50 Quamuis sit communis honor tamen, alme, fatemur
 Hinc numen plus posse tuum. lamenta parentis
 Si placet ulcisci, paucis aduerte, docebo:
 Nympharum, puer alme, chorus dum pensa reuoluit
 Penei sub fonte sui — pudet ore referre —
 55 Solis amata canit Clymene mea crimina Nymphis
 Meque suo prensam Nymphas monet indice Sole,
 Uulcanique sonant captiuo Marte catenas.
 Quis audire libet de nostra clade canentem.
 Sed si de nobis certe cantare placebat,

[P. 3]

29 fatetur quod posui temptauit Buech. 30 solus | reiecta
 31 sireus | auctor corr. Buech. | Neptunus 36 Si parens
 optaris corruptelae signum uersui praepositum. corr. Buech.
 38 praestat uel 41 perdicca | myrra 43 tauros 44 Phedra
 45 conferas IX 89 46 Impudens corr. Buech. 48 notat
 corr. Buech. 49 opem corr. ex opes 50 hic uersus eodem
 quo uersus 10 modo margini adscriptus numerisque exemptus est
 54 Poenei 55 Climene 58 Quas corr. Buech.

- 60 Iudicium Paridis uel nostros, nate, triumphos
 Cantarent fluidae carpentes pensa puellae.
 Est gemitus haec causa mei. quas ure sagittis
 Corda uel illarum dulci continge ueneno:
 Noscant quid sit amor, discant tua tela *puellae*.
- 65 Alcidis comes est comes puerilibus annis
 Quem rubor ut roseus sic candor lacteus ornat,
 Ili purpureus niueo natat ignis in ore:
 [p. 4] Hoc puero uiso Nympharum turba calescat.
 Haec illis sit poena nocens ut uota trahantur
- 70 Ipsarum in longum donec pubescat amatus.
 Ibat adhuc in uerba dolor ni pinniger audax
 Dimittens matrem fricuisset cote sagittas.
 Arcu cinctus erat, dantur post terga pharetrae
 Accipit et flammam hominum diuumque uoluptas.
- 75 Euolat armatus. uix caelum liquerat ales
 Iamque tenet terras: sic currit mentis acumen.
 Ut uenit ad fontem, lapidem proiecit in undas.
 Concussit uitreo sonitus sub fonte puellas.
 Exiliunt cunctae, quaerunt quae causa quietas
- 80 Sollicitet. uolucer fugiens nemus intrat opacum,
 Moxque dei uultus uestiuit imago Naidis,
 Tendit membra puer longos ut crescat in artus
 Ut possit complere dolos ac iussa parentis
Glaucæ pedes fluitans uestis laxatur ad imos,
- 85 Candida diffusi ludunt per colla capilli
 Et uento crispante gradu coma fluctuat acta,
 Frons nudata decet diuiso fulgida crine,
 Et uelut inuitos gressus pudibunda mouebat
 Incedens fluxoque latent sub tegmine pinnae.
- 90 Misceturque puer Nymphis sub fronte puellae
 Et causas perquirat Amor cur fonte relicto
 Terras cauta petit, facilis cui turba fluenti

62 genitus corr. *Buech.* 64 Noscat corruptelae nota
uersui praeposita 65 comes] florens uel mollis conicias
 71 Iret corr. *Buech.* | ui uerba 73 Arcucintus 74 Acci-
 piet 81 alia et proba mensura Naidas VII 35 84 corru-
 ptelae nota praeposita. spatium non relictum 89 Incendens

- Rem pandit. periurat Amor quasi nescius esset.
 Interea post bella suis Tirynthius ibat
 95 Victor ouans, cui iunctus Ylas pulcherrimus haeret
 Gestans fulminei pellem cum dentibus apri,
 Et licet inualidus haec pondera ferre laborat, [p. 51]
 Ipse tamen gaudet quasi iam commune trophaeum
 Gestet et Alcides non solus fuderit aprum.
 100 Horrent Alcidem Nymphae mirantur Ylanque.
 Ex quibus una tamen cunctas adfata sorores
 Haec ait: 'O faciles Penei numina Nymphae,
 Dicite quando parem puerum natura dedisset.
 Non fuit Hippolytus talis, non pastor ab Ida,
 105 Nocturnae fulgore deae non pulcher Iason,
 Nec Bromius iam talis erit nec magnus Apollo.
 Felix sorte sua cui talis semper imago
 Seruiet et roseis recubans dabit oscula labris.'
 Cum nimium laudatur Ylas, se subtrahit ales
 110 Et profert arcum permiscens mella uenenis,
 Armat tela dolis et spargit spicula Nymphis.
 Pallescunt omnes, subitus rubor inficit ora,
 Tendunt membra simul, cunctis respirat hiatus
 Oris et ad crines digiti mittuntur amantum,
 115 Incipiunt fari mediaque in uoce resistunt:
 Tot signis uulgatur amor. Clymeneque sorores
 Adloquitur: 'placet almus Ylas rapiatur in undas
 Ut sit noster amor. nec erit mihi crimen amanti:
 Dione Paridem, Lycastum zelat Amazon,
 120 Pulcher amatur Adon, Furias amat ipse Cupido:
 Quod caelum quod terra fretum quod sidera Pluton
 Exercent per saecula diu, cur Nympha ueretur?'
 Cum loquitur, cantabat Ylas fontemque petebat
 Hauriturus aquas. urnam licet ipse tenebat,

94 Tyrinthius 95 iunctus 98 triumphum *corr. Buech.*
 101 cuntas 102 poenei 103 puero natum natura 104
 Hippolitus 106 appollo 110 proferat 113 *cf. X 233*
 116 Clymenaque 117 ut undas 118 amantis 119 Lycas-
 sum | celat 121 sydera 122 Exercet 123 *fortasse trans-*
 ibat *Buech.*

- 125 Ut puer est uisus, faciles risere puellae
 6] Et lautum uenisse putant. placet omnibus idem:
 Uix urnam submisit aquis dextramque tetendit:
 Cum quo se Nymphae pariter mersere sub undas.
 Expauit sic raptus Ylas pavidusque petebat
 130 Herbida quo uitreum tellus perfuderat antrum.
 Deiopea tamen cunctas hortata sorores
 Adloquitur puerum: 'non te decet ora rigare
 Fletibus, alme puer, ploret deformis imago,
 Non est flere tuum, mundum tibi nullus ademit.
 135 Nos rosa, nos uiolae, nos lilia pulchra coronant,
 Nos Hyacinthus amat, noster Narcissus ab undis:
 Fontigenis datserta comis redimitque capillos
 Quidquid floris olet quidquid dant prata ruboris.
 Tu noster iam sponsus eris sine fine dierum.'
 140 His dictis mentem pueri mulcebat amica.
 Interea furibundus adhuc Tirynthius ibat
 Et clamans quaerebat Ylan, cui littus et unda
 Herculea cum uoce sonant, et nomen amati
 Montes silua uocant, tantum fons ille tacebat
 145 In quo raptus Ylas: cum iam remearet ad *astra*
 Post factum pinnatus Amor matrique triumphum
 Adportaret ouans, uocem deus Herculis hausit
 Et gemitus quaerentis Ylan. cui gesta fatetur,
 Alcidis comitem fontis rapuisse puellas,
 150 Ignibus Idaliis exutas Herculeas spes.
 Obrigit gemuitque simul clauamque remisit:
 'O frustra nutrite puer, spectator ubique
 Uirtutis per cuncta meae. te teste pericla
 Saepe tuli cum uictus aper, cum fracta leonis
 [p. 7] 155 Colla Cleonaei telo parcente necantur,

126 Et lentum *corruptelae signum interiectum. corr. Buech.*
in margine literae conspiciuntur Cy 129 pavidus] littus *coni-*
cias nisi uersus unus pluresue interciderunt 136 Iacintus
 137 redigitque 138 floris solet *corruptelae nota uersui prae-*
missa. ruboris suppleuit Buech. 141 Tyrintius 145 *uersui*
praefixa est corruptelae nota 150 Idalij rexutas 151 cla-
 uumque 154 Sepe 155 cleonei

Cum simul Antaeum rapui telluris alumnum.
 Quis mihi sudorem lasso post proelia terget?
 Quis comes alter erit cum dat fera bella nouerca?
 Quid matri narrabo tuae quae te mihi paruum
 160 Deposuit, pietatis inops quae pignora reddam
 Cum conuentus ero? dicam tamen ipse parenti:
 'Exulta, genitrix, nimium laetare, beata
 Ante parens hominis, pulchri modo numinis auctor.'

III. Exp. fabula Ylae. Incipit praefatio ad Felicianum
 grammaticum, cuius supra, in auditorio cum
 adlocutione.

Fructibus apta quidem cunctis est terra creatrix
 Altius intendens sed causas perspice partus
 Et totum cognosce poli: nam rore maritat
 Arua suo uel sole fouet uel temperat aestus
 5 Alternans elementa potens, ut reddat et umbras
 Montibus arboreas et culmos armet aristis,
 Uentilet et matrem grauidam pendentibus uuis
 Pampinus exultans et palmes uerberet uuas
 Contortusque fluat nodo uiridante corymbus
 10 Et nunquam positura comas flectatur oliua.
 At si temperies rerum opportuna negetur,
 Infecunda forent squallentia uiscera terrae
 Et limos obducit ager deceptus inhaeret.
 Discipuli sic quippe silent si forte magister
 15 Tollatur, doctrina potens qua praeduce ductor
 Antistesque tuus. de uestro fonte, magister,
 Romuleam laetus sumo pro flumine linguam
 Et pallens reddo pro frugibus ipse poema:

156 anteuum 1 creatis *corr. Buech.* 2 partas 3 co-
 nosce 4 tempera haustus *cf. Drac. de deo I 590* 6 arbo-
 reis *corr. Buech.* 11 oportuna 13 limus. *antea temptauit*
 limis obductus | inhaeret] inertes *Buech. proposuit. latet for-*
tasse imperfecti forma 15 dictor 17 Romuleum | summo
corr. Buech.

[p. 8] Tu mihi numen eris si carmina nostra leuaris,
 20 Nam tua sint quaecunque loquor quaecunque
 canemus.

IV. Exp. praefatio. Incipit adlocutio. Uerba Herculis
 cum uideret Hydrae serpentis capita pullulare
 post caedes.

Iuppiter omnipotens, celsi moderator Olympi,
 Cur mihi uiperei fetus mala fata minantur?
 Te regnante, parens, in me coniurat iniqua
 Serpentum cristata manus. sed forte superbi
 5 Nunc caelum terras pontum fulmenque trisulcum
 Heredes et Iuno tenent, seu fulgidus ortu
 Proruis ad terras seu iam defessus anhelu
 Sideris occasu maestus tua regna relinquis.
 Paenitet, alme parens, uestra de stirpe creatum
 10 Alcidem, quia nullus honos et mille pericla.
 Nam quodcunque malum superas emergit in auras,
 Herculis hostis erit. per nos nam bella geruntur,
 Iuno nouerca furens potuit quae uicta parare
 Priuigno, natum quem comprobat esse Tonantis
 15 Dum nobis immensa iubet, me proque triumphis
 Horrida bella manent et nunquam stare licebit
 Hoste sine trucibusque diu concurrere monstris
 Compellor. genitor, te in nosmet pessima coniux
 Horrescit, misero semper tu causa pericli es.
 20 Nam mihi reptantes tumida ceruice dracones
 Iuno duos misit, quis frontem crista tegebat,
 Flammea lux oculis, pro spumis tetra uenena,

*in inscriptione pulare 4 uno eodemque octonarum litera-
 rum spatio quattuor uersus a margine remoti sunt | nium 8
 maestos 11 superans se uincit corruptelae signo se notatum
 15 quoque 18 te in nosmet] corruptum uidetur. sensui re-
 spondet te, non me 19 Orrescit 20 reptanti corr. Buech.
 22 tecta corruptelae signo notatum corr. Buech.*

Sibila uibrabant linguis ab dente trisulcis.
 Terror erat uisus cunctis sonitusque draconum:
 25 Quos manibus ridens compressi paruulus ambos.
 Hi tribuere mihi primum pro morte triumphum, [p. 9]
 Et letum, non praeda, fui Iunonis alumnis.
 Hostes deesse mihi dixi post bella leonis,
 Quem nullo mucrone peti nec uestibus ullis
 30 Implicui fretus manibus, nec maurus ad illum.
 Cuius pelle tegor. nunc fortiter ecce tabescens
 Tertia bella gero quae caedes passa resurgunt.
 En totiens percussa lues magis extitit ardens
 Et nunquam sternenda uenit. pro fata nefanda.
 35 Uincere peius erit, propriis nam uiribus ipse
 Impugnor. saeuos gladius mihi suggerit hostis,
 Non rapit ecce meos, sed proelia uicta reformat.
 Huc quicumque deus frater mihi summus Olympo es
 Huc ades et miseri tandem succurre periclis.
 40 Sed quaeso uenias soboles ut nulla nouercae,
 Quamuis sis frater. iam tu succurre Minerua
 Bellipotens, patrius cui casside fulgurat ardor,
 Quae clipeo rutilante tonas, quae fulmina uibras,
 Pectore saxifico cui militat impia Gorgon.
 45 Intemerata soror de uertice missa Tonantis,
 Sudori succurre meo. quibus artibus angues
 Extinguam, qui sponte petunt mucronis acumen?
 Ut crescunt gaudentque mori fera corda draconum.
 Caesa uigent, alter surgit de uulnere serpens.
 50 Consilium mihi uirgo dedit: quia mucro laborat
 Incassum, gelida flammis exure uenena
 Et praestem cum morte rogos, caput omne perurat
 Ignis edax anguesque crement post uulnera
 flammae.

24 Terrot 27 preda 30 maurus *corruptelae signo*
notatur 31 tabescent *Buech. coni. labascens* 33 luens
 36 gladios *corr. Buech.* 38 hoc | pater mihi summus olympo
es corr. Buech. 40 queso 51 In casum 52 prestem
delendi signo x litera notata post 53 legitur *Tέλος*

- [P. 10] V. Controuersia de statua uiri fortis. Uir fortis optet
 praemium quod | uolet. pauper et diues inimici. bel-
 lum incidit ciuitati. diues fortiter | fecit: reuersus
 praemii nomine statuam petiit et meruit. secundo for-
 titer | egit: reuersus petiit praemii nomine asylum
 fieri statuam suam et | meruit. tertio fortiter fecit:
 reuersus petiit praemii nomine caput | pauperis ini-
 mici. pauper ad statuam diuitis confugit.
 contradicit:

Quis furor iste nouus? quae tanta licentia ferri
 Poscitur ut ciui liceat prosternere ciues
 Et facinus sub laude gerat crimenque triumphum
 Dicat et hostiles patriae reuocare sagittas
 5 Ciuili sub lege uelit, uiduare maritas
 Matronas, orbare patres, iugulare propinquos
 Reliquias belli? scelus est cum lege necare
 Pro quibus arma tulit. mitis si uinceret hostis
 Parceret atque humiles uellet seruare cateruas.
 10 Iam non pro patria uir fortis bella gerebat
 Defendens umbone latus per proelia cristas
 Dum quateret galeatus apex aciesque cruentas
 Letifero mucrone premens. sub imagine ciuis
 Impius hostis erat merito, qui uincere uellet
 15 Ut ciues iugularet ouans. optate tyrannos,
 Iam, proceres, uincant hostes quibus aspera mens est
 Nec studium post bella manet: dum classica rum-
 punt,
 Hostibus externis grauis est inimicus in armis,
 Post aciem dominus mitis qui uincit habetur
 20 Aut ex hoste manet simplex ac fidus amicus,
 Si bellum sub pace cadat. quod sentio prodam:
 Iam ciues formido mei, uos ergo cauete.

*in inscriptione controuerssia | inimici et post inimici | pre-
 mium et premia deinceps | 14 nonne 12 apte corr. Buech.
 13 Laetifero 15 orbans 16 uincat corr. Buech. 18 grauis
 inimicus 20 uenit proposuit Buech. 22 cadete corr. Buech.*

Hostibus obstrictus patriae de clade pacisci [p. 11]
 Clam potuit qui saeua parat, qui colla propinqui
 25 Cuius et insontis nititur truncare cruentus.
 Perdidimus quoscunque uiros, forte iste necauit.
 Classica dum reboant et Martia tela pluuntur,
 Inter ferratas acies lituosque sonantes
 Obuius armato iuueni si cuius adesset,
 30 Quid faceret qui in pace furit, qui turpibus instat
 Mortibus insontum, qui funera pressa reformat?
 Seruati cuius nunc sunt ubi praemia quercus?
 Reddite bella, duces, inimicas reddite gentes,
 Barbarus omnis eat, rapiant simul arma Sueuus
 35 Sarmata Persa Gothus Alamannus Francus Alanus,
 Uel quaecunque latent gentes Aquilone remotae,
 In nos tela parent: minor est pauor, aduena campo
 Prodeat armatus, muris seruare salutem
 Si nequeas pugnare licet. cum ciue per urbem
 40 Infelix quid cuius agat, quid nocte dieque
 Moenia rostra forum capitolia templa penates
 Inlustrans et fana simul delubra theatra
 Circumeat cum ciue malo, cum ciue cruento?
 Nullus ab insidiis locus est qui fraude uacabit.
 45 Adde quod iratus uictor cum lege minatur
 Et lator legis ciuilia iura repellit,
 Ut legem premat ipse suam quam sanxerat ante,
 Dum uictor post bella redit, cum testis imago
 Formatur uirtutis honos et gloria campi,
 50 Laetantur mites, gaudebat turba reorum
 Et ueniam meruisse putant. quis cuius asylum
 Credat in arce micans insontibus esse periculum? [p. 12]
 Pauper adest miserandus inops sed cuius honestus Narratio
 Semper egens humilis dignus quem diues amaret,
 55 Cuius in obsequio famulari posset alumnus,

23 obstrutus *corr. Buech.* 26 fortes 32 premia 35
 Gotthus 38 Producat *uersui praefixa est corruptelae nota*
 41 poenates 42 Inlustrant *corr. Buech.* 47 ipsa 50 mi-
 tes] maesti *uoluit Buech.* 55 Turba superbiorum *in initio uer-*
sus scripta uides sed expuncta | Cuius *corr. Buech.*

Turba superborum sineret si turba clientum,
 Qui dignum seruire putans indignus habetur
 Uel fastiditur supplex. inimicus et hostis
 Diuitis arguitur pauper qui uota clientis
 60 Ausus habere miser nec haec tamen ipse meretur,
 Sed probus horretur. domibus magis ille potentum
 Liber amicus erit quisquis uult esse satellites,
 Quo praesente nefas committitur atque siletur,
 Aut scelus hoc si forte sonet tamen ille negabit
 65 Sponte petens tormenta cruces per membra per
 artus

Carnifices flammas proprio satiare cruore,
 Tortoris laudare manum, pro diuite poenas
 Si patitur, si uincla gerens ergastula perfert,
 Se reputet cruciasse alios ut crimina celent,
 70 *Ut* talis diues qualis mendicus amari
 Possit et infelix ad crimina conscius esse,
 Ut teneant fauces obsessas nocte latrones,
 Aut pelagi rabidos fluctus pirata uagetur
 Nec timeat ualidas sub tempestate procellas
 75 Praedo, iuuet petulans ut luxurietur adulter
 Et tractet de clade uiri de morte mariti:
 Ultima cena datur quam praestat adultera coniux
 Pocula mortifero corrumpens blanda ueneno,
 Cum gaudet conuiuia, perit. spes crimina ducit
 80 Fit facinus cum lucra petunt, impune libido
 Dum peccare cupit uindex subducitur *omnis*,
 Quem perimit sub fraude reus. cuicumque furori
 Est operae pretium, sperant sua praemia culpa.
 Conicitur cuicumque bono quod Cassius inquit

[p. 13]

56 Turba] tanta *conicias* uel *torua* uel *simile quid* 57
 Quid dignum *corr. Buech.* 58 *fastidicus corr. Buech.* 60 nec
 tamen *corr. Buech.* 61 Nec tamen ipse meretur *ante hunc*
uersum repetita uides notamque corruptelae praefixam 63 pre-
 sente | nephas 64 negauit *corr. Buech.* 68 ergastula
 portet *corr. Buech.* 69 celet *corr. Buech.* 70 *spatium non*
relictum 71 Posset | esso 72 *obsessa* 75 Praeda uiuet
 77 cęna 80 Ad *corr. Buech.* 83 sperans *corr. Buech.*

- 85 Crimina temnentur, fortisque in paupere diues
 Quid timet aut optet uos saltim aduertite ciues:
 Res est nulla domi cupiat quam diues auarus,
 Non aurum non gemma micans, et turpis egestas.
 Obsedit ieiuna fores. audacia forsan
- 90 Pauperis horretur ne clam temerarius exstet.
 Quando fugax praesumptus erit uel debilis audax?
 Nam si fortis erat saeua uirtute superbus,
 Praemia, non ueniam peteret sub hoste reorum.
 Quod nihil admisit crimen dat praua uoluntas
- 95 Diuitis insonti. furor est uoluisse necare
 Pro quibus arma tulit. quid prodest pellere bellum
 Si reuocat post bella neces? aut pacta nefanda
 Hostibus obstrictus seruat qui ciuibus instat
 Ut pereant, aut ipse cupit magis esse tyrannus
- 100 Ciuibus extinctis credens sua uota latere.
 Si iugulet miseros iniusta morte necando
 Suspectos quoscunque putat, nihil ergo relinquet:
 Omnia sunt suspecta. reos si moribus esset
 Ille bonus, seruare pios seruare modestos
- 105 Debuerat sub pace sua, non colla nefandus
 Aut inimicorum mallet fudisse cruorem,
 Quorum uerba pauens diues uixisset honeste.
 Sic sapiens olim Romana potentia iussit
 Ne pereat Carthago nocens inimica senatus
- 110 Et populi Aeneadum, cotem uirtutis habendam. [p. 14]
 Sed ne Troiugenis per tempora pigra lacertis
 Torporem pax longa daret, post uicta rebellis
 Et consumpta simul iacuit congesta ruinis.
 Et tamen haec renouata micat quibus occidit armis.
- 115 Haec igitur recidiua uiget post busta resurgens
 Phoenicis in morem. uirtus clementia patrum.
 Tu testis Carthago manes inuita uolensque.

86 saltrin 89 audatia 94 Quid | parua *corr. Buech.*
 97 Scire uocat 100 extinctis 101 necandos *corr. Buech.*
 103 reos in mortibus *corr. Buech.* 104 bonos *corr. Buech.*
 107 honestae 109 Nec | Chartago

Exces-
sus.

- Quod scelus est, iuuenis? socios in bella tueris
Et ciues in pace necas: quid fata minaris
120 Impia supplicibus, quid funestare triumphos
Contendis post bella tuos et luctibus imples?
Nec pudor est uariasse uiro? de ciue trophaeum
Nemo triumphator rapuit nec in arbore cristas
Erexit quicumque cruci suspendit. imago
125 Uestra caput ciuis, manes mereatur et umbras?
Uirtutis uestrae circumdent funera testem
Et fortis simulacra uiri ciuile cadauer
Polluat ac putres effundant ossa medullas?
Uictoris genio sanie cum tabe litetur?
130 Quaere sacerdotem: ueniet crudelis Erichtho.
Haec est apta tuis antistita saeuior aris,
Quae calidas rapiat fibras pulmonis anhelii,
Sorbeat ereptum uel morsibus illa cruentis
Uel uiuente iecur uel cor cum palpitat intret
135 Dentibus obscaenis lingua lambente palatum
Prostrati ciuis. haec sint tua munera, uictor?
Hostia talis eat, talis tibi uictima parcat?
Sit tua terribilis Phalaris ceu taurus imago?
[p. 15] Taurica crudelis mitis tamen ara Dianae
140 Nec Busiris atrox Aegyptius ille cruentus:
Solutus enim per templa deum sine morte propinqui
Sacra peregrinus funestat et aduena tantum,
Inlaesus nam ciuis erat. tu, uictor, inique
Sardorum qui sacra probas et moenia foedas
145 Lauro cincta tua uestris ornata coronis.
Insula delubris natorum colla secabat,
Uerticis unde comam uera pietate parentes
Inlaesa ceruice metunt. Carthago duorum

124 ciuis *corr. Buech. sequitur* manes mereatur et umbras
sed expunctum 125 *in initio uersus uirtutis legitur sed ex-*
punctum | uestra *rasura corr. e uestre* 127 portis *corr.*
Buech. 130 ericto] *corruptelae signo notatum. eadem ut uide-*
tur manu in margine adscriptum est allecto 131 antistia
137 parcat *corruptum fortasse sacra* 138 Falaris | centaurus
corr. Buech. 142 funestet aduena 143 eras *corr. Buech.*

- Annua nobilium praestabat funera templis
 150 Saturnoque seni pueros mactabat ad aras,
 Tristia plangentum foedabant ora parentum.
 Hoc uir fortis agis, rapiuntur uiscera *matri*,
 Et perit ante oculos genitoris pignus amatum
 Aut populo spectante cadet? cum Troia periret,
 155 Filius Aeacidis uel uindex Pyrrhus Achillis
 Ante oculos Priami percussit nocte Politen
 Belli iure furens. tamen ultio digna relata est,
 Ipse Neoptolemus iacuit percussus ad aras:
 Qualiter impietas se uindicat, impie uictor.
 160 Quid matris patriae uenerandam polluis arcem?
 In qua templa sedent, ubi numina saepe precati
 Fleximus, ut sospes rediens et uictor in armis
 Captiuos post bella trahens et uulnere lassos
 Intrares patriam, ne saeuus uinceret hostis
 165 Qui scandens muros ciues laniaret in urbe.
 Hoc matres puerique rogant, hoc ipsa senectus,
 Uirginitas hoc casta petit, hoc pauper adorat.

Quaestio: At inquires: sed pauper inimicus insidianter [p. 161]
 potuit de morte diuitis cogitare.

- Si potuit, uoluisse puta. nam uita potentis
 Non iacet insidiis nisi diuitis atque propinqui
 170 Aut certe si scepra uigent sub regis auari
 Imperio. fortem timidus formidat et horret,
 Non fortis lassum timuit nec diues egentem.
 Debilis et pauper nudus mendicus egenus
 Quem macies suprema tenet, quem frangit egestas,
 175 Unde necem potuit pauper tractare potentis?
 Solus abit pauper nec se circumspicit unquam
 Nec timet insidias semper bene conscius insons.

152 *corruptelae nota praefixa* | *post uiscera literae conspi-*
en
ciuntur tr 155 *eacidis* 159 *impietas* 172 *timuit] for-*
tasse metuit. uide u. 178

Sollicitus multos metuit quem turba ueretur,
 Circumdant famuli, plures stipantur amici.
 180 Diuitis obsequio concurrit turba clientum,
 Sic iter aptatur uel transitus ille paratur,
 Audeat ut nullus hoc praetereunte uenire.

Quaestio: At inquires: sed potest uenenum pauper
 diuiti secreta obreptione supponere.

Tetra uenena neci pretio maiore parantur
 Et munus secreta fouet: quis conscius unquam
 185 Incorruptus erit, qui non sit sorte redemptus
 Quantam diues habet, quantam nec pauper habebit?
 Adde quod infelix pauper nec nocte propinquat
 Diuitis ad tectum. nam mox pro fure tenetur,
 Nocturnus grassator erit, ferietur inermis
 190 Et prostratus inops armabitur ense cruento
 Ut gladium strinxisse putes in fata potentis
 Diuitis ante fores. medicos aut forte ministros
 [p. 17] Sollicitare potest audax sub nocte silenti
 Qui sub luce fugit? pauidos informat egestas,
 195 Diuitiae uires praestant animosque resumunt.
 Paupertas conferre metus adferre pauorem
 Nouit et in miseros semper stimulare potentes.

Forsitan obiicias: urbis defensor habetur.
 Non opus est laedatur, ais. nec laedat honestos,
 200 In commune bonos totos defendat et ornet,
 Erigat oppressos, mediocris pauper ametur.
 Non ideo bellum tota uirtute peregit
 Ut liceat ciui ciues impune necare.
 Fortior est diues iuuenis, magis inde timendus.

178 *post multos legitur timuit sed expunctum* 184 *qui*
corr. Buech. 185 *quisquis corr. Buech. | forte et* 186 *bis*
quantum quod posui temptauit Buech. 191 *petentis* 197
spatium relictum signumque corruptelae praefixum est. de sup-
plemento conferas IX 7 | alia quaestio in sequentibus tractatur.
nonnulla exciderunt. 200 *bonus corr. Buech.*

- 205 Diuitiae *nimiae* semper fecere tyrannos:
 Hinc Marius hinc Sylla ferus hinc Cinna cruentus,
 Inde fuit Caesar, dominatio prima senatus.
 Nam domitor Libyae bellorum Scipio fulmen
 Fortis adultus adhuc totos qui uicit Hiberos
 210 Hannibalisque trucem fregit per bella furorem
 Ac populatorem Romanae gentis adegit
 Sorbere mortiferum ceu pocula blanda uenenum
 Et caput infaustum legatus uexit ad urbem,
 Minturnas depulsus obit. pius inde Camillus
 215 Missus in exilium, nec Romula tecta uideret
 Ni satis offerret, uictor licet exul ab urbe,
 Cum Romanorum Gallis uexilla tulisset,
 Exul et extorris meruit de clade triumphum.
 Mentibus ingenuis semper pro lege tenete:
 220 Solliciti ueniam debent sperare potentes
 Securi ne regna petant. das otia seruo,
 Mox liber uult esse suus. iam nemo quietus [p. 18]
 Diuitis insidiis durabit paupere caeso.

Quaestio: At inquires: sed legi parendum est quae
 sanxit ut uir fortis optet praemium quod uolet.

- Si leges tractare placet, ueniatur ad illas:
 225 Accipiat quodcunque uelit uir fortis et optet.
 Hoc cupit et pauper, pro uoto diuitis instat,
 Ut maneat lex lata rogat. uenialis imago
 Aut ualet aut certe simulacrum lege perempta.
 Interea non aera micent, non marmora surgant,
 230 Nec sub lege pia fortis noua praemia quaerat
 Quae damnat mox sponte sua. non submouet un-
 quam
 Legis cauta furor quam dant pro laude triumphi.

205 *corruptelae signum praefixum. spatium nullum relictum est*
 208 *dominator corruptelae nota uersui praeposita est* |
 Lybiae 216 lice 220 parentes 223 durant 225 uolet
 corr. ex uelit 228 lege in rasura 229 surgunt 232
corruptelae nota uersui praefixa | Legis

- Instar habent hostes quos sanctio nulla coercet,
 Condemnat solus ciuilia iura tyrannus.
- 235 Nonne triumphantis legem si forte superbus
 Temneret aut parui pendens quicumque putaret,
 Sacrilegus temerator iners inimicus et hostis
 Publicus ille foret, legum secreta tribunal
 Iam quateret strepitu iuuenis, fora nostra creparent,
- 240 Ipse cicatricès subducta fronte recentes
 Pectoris effossi populo monstraret et urbi
 'Uirtutis laesae grauis est iniuria Marti'
 Clamaret per templa Iouis per templa Mineruae,
 'Nemo aciem subeat, nullus prorumpat in hostem'
- 245 Diceret, infremerent omnes uno agmine ciues?
 Pauperis, o proceres, languentia colla sinetis
 Carnificis truncare manum? non arma tubasque
 Tollitis et saltem ciuilia bella mouetis?
 [p. 19] Quid plebs nostra taces? diues praeiudicat urbi
- 250 Et pariter tua iura negat, praescriptio surgit
 Quae populo uitam libertatemque negabit.
 Non gemitis, non fletis adhuc, non arma paratis?
 Laudis erit fateor pro libertate perire:
 Nam pro Uerginia cum plebs arderet in ira
- 255 Montis Auentini tenuit Romana cacumen,
 Cum pater egregiam prostrauit morte puellam
 Impietate pius, ne Claudius esset adulter.
 Nec populus liber capto de monte rediret,
 Plebs nisi sumpsisset cum libertate triumphum.
- Epi- 260 Uidimus, o ciues, fugientis pauperis ora
 logi. Cum manibus quaesisset opem sine uoce rogantis.
 Diximus: hostis adest. ueniat uir fortis et adsit
 Cuius inops simulacra tenet, cui crura lacertis
 Cinxit et ad plantas prostratus plangit egenus
- 265 Belligerum ceu numen habens. dum pronus ad-
 haeret,

233 conicias Iusta pauent | hostis 242 martiis 243
 clamare 245 Dicerent 247 manu 250 necat cf. VII 144
 Buech. 254 uergenia in margine praefixa est nota R

- Diuitis optata praesentia turbida rostris
 Adparet. conclamat inops: succurrite ciues,
 Ciuis adest uiolentus atrox mea fata requirens
 Quem nihil offendi nisi quod sum pauper honestus.
- 270 Ecce triumphalis, metuendum, dextera, ferrum
 Id quod in hostiles iugulos ex urbe tulisti,
 In patria reuocare uelis? ne uiscera matris
 Transadigas gladio, laceres ne membra parentis
 Quae te palmiferis docuit concurrere telis.
- 275 Parce precor, ferrata manus, ciuilia colla
 Ne ferias quae mucro tuus defendit ab hoste.
 Sit pudor atque nefas extinguere proelia campo
 Et mortes transferre foro. lamenta minora [p. 20]
 Credimus auditu, dolor est spectare cadentem,
- 280 Funera siue oculis uiuum uidisse cadauer
 Cum gemit et moriens tremibundos palpitat artus.
 Mugitus quos ille dabit per moenia pauper,
 Cum uulgo spectante cadet, cum membra cruore
 Perfundat moribunda, solo cum mordet arenam.
- 285 Anguibus implicitum credas Laoconta gementem.
 Sic decet ut fortis lassos ut diues egentes,
 Ciues ciuis ames, aut sic defenditur insons?
 Si uocem simulacra darent, tua signa rogarent
 Et dolor ista daret deflendis uerba querelis:
- 290 'Dic iuuenis diues, patriae dic fortis amator,
 Si pauper reus est, tua quid peccauit imago
 Uirtutis monumenta tuae, quid testis honorum
 Temnitur et patriae foedantur moenia nostrae?'
 Haec simulacrorum uox est, patriaeque gementis
- 295 Audi uerba tuae 'merito te laeta creauit,
 Infantem gremio tenui, simul ubera paruo
 Urbs mater tremibunda dedi cunabula praestans,
 Quem praetextatum iaculis proludere iussi,
 Impubes iam fortis eras, inuictus adultus
- 300 Et iuuenis uictor. sed ne fraudatus abires

· 268 *an diues scribendum?* 274 concurre 280 sine
 286 ^{ll} lassos ^l fortis 288 rogassent

Fortunae quocunque bono, largitur honores,
 Diuitias confert, tribuit per bella triumphos.
 Et pro tot meritis instas orbare parentem
 Pignore percusso cui nil fortuna bonorum
 305 Contulit iniusto pensans moderamine fatum?
 Si ratio te nulla mouet, si mente cruenta
 [p. 21] Humana pietate cares, imitare leones
 Quos feritas generosa iuuat: superba temnentes
 Ingruere fremitusque dare procū ore cruento
 310 Nobilis ira solet, subiectis parcere gaudent
 Et praedam rabies contempsit fulua iacentem.
 Gramina non tangunt, feriunt sed fulmina quercus.
 Nunquam taurus iners lassa ceruice Tonanti
 Uictima fessa datur, sed iam quis grandia surgunt
 315 Ingentes per colla tori, quos fronte superba
 Pascua cornigeros armant in bella iuuenos.
 Hostia uictorem funestat languida pauper
 Si mactatus erit, sed sint tua sacra coronae,
 Sint hederæ lauri quercus et palma triumphī,
 320 Sint clipei galeae contus lorica trophaeum.
 Accipe tura potens deus ut Tirynthius aris
 Et Ladae partus magnus cum Castore Pollux
 Semidei post fata uigent: his quartus adesto
 Uirtutis ratione fide pietate uigore
 325 Possessure polos, scandens qua lacteus axis
 Uertitur, aetherii qua se dat circulus orbis
 Lunarisque globus qua uoluitur axe tepenti
 Aut certe qua Phoebus agit super astra iugales,
 Sidera sic capies, poteris sic astra mereri.'

304 nihil 305 censens *corr.* Buech. 306 fouet *corr.*
Buech. 308 *uersui praefixa est corruptelae nota.* iuuat]
Buech. uoluit iubet *sequentibus subiunctis.* Buech. *proposuit*
super arma tenentes 315 *quis corr.* Buech. 316 *armat*
corruptelae nota uersui praefixa est 317 *funesta corr.*
Buech. 318 *coronae corr. ex coronae* 321 *Tirin-*
thius 322 *Et Ladae]* Tedi *corr.* Buech. *uersui corruptelae*
nota praefixa est 323 *quintus corruptelae signo notatum corr.*
Buech 326 *sedat malis'* tendit uel simile quid 328 *quae*
 329 *posteris sic castra*

**Exp. Controuersia statuæ uiri fortis quam dixit
in Gargilianis thermis Blossius Emilius
Dracontius vir clarissimus et togatus
fori proconsulis almae Karthaginis
apud proconsulem Pacidegium.**

VI. Epithalamium.

[p. 22]

Egregii iuuenes *et* gloria summa parentum,
Foedus amicitiae, solamen grande clientum,
Dulcia cantatis dum uotis carmina uestris,
Facundos uos fecit amor. Uenus alma, potestas
5 Delphica, flammipotens inclusit templa Cupido.
Tempora iam lauro uel myrto cingite frontes
Et uiolis ornate comas, dent alba coronas
Lilia mixta rosis, candor pallorque ruborque
Crinibus insidat qui uernat in ore puellis,
10 Floribus ambrosiis sponsalia sarta ligentur.
Saltet Apollineum Musis cantantibus agmen,
Laurea sarta comis imponat pulchra Dione,
Pallados armisonae crinem praecingat oliua,
Arma ferat Martis quibus et proludere nostis
15 Et bellum si tempus eget perferre ualetis.
Interius uos Musa Uenus Phoebusque Cupido
Et Bromius possedit Hymen, Mars saltat amores
Et Uenerem placare cupit, cui militat omnis
Marcidus et nudis ludit post arma lacertis,
20 Ac furibundus Amor Ueneris per castra triumphat,
In praedam uenere dei uincente Dione.
Ergo Uenus te docta uoco facunda perita,
Per sensus te funde meos. tua gaudia feruent,
Sponte uenire decet, non te decet ire rogatam.

in subscriptione Gurgulianis cf. indicem | armae Karthaginis | fort. scribendum Pacideium 1 ante uersum corruptelae nota conspicitur. spatium relictum est 5 inausit corr. Buech. an inuasit? 13 amisonae crimen corruptelae nota uersui praefixa est 22 duco (o in rasura) corr. Buech. 24 rogatum corr. Buech.

- 25 Sufficiant tibi uota Uenus: praecordia dura
 Mollis adire soles, nolentibus ire per artus
 Et mentes intrare senum uenasque leuare
 Ignibus et gelidas calidis reparare fauillas,
 Ut ueteranus amet senior ceu nuper adultus.
- [p. 23] 30 Non ego lasciuos opto mihi crescere sensus,
 Sed precor aspergant nostrum tua carmina pectus
 Ut ualeam cantare tuos per uota triumphos
 Et mixtis saltare choris, cantare choreas.
 Publica magnifice per moenia uota gerantur:
- 35 Quas dedit una domus, domus excipit una sorores,
 Quorum umbone tegor uel quorum munere uiuo.
 Post uarios casus post tot discrimina uitae
 Porrexere piam placido pro tegmine dextram
 Et quod maius erat, laesi tribuere salutem
- 40 Fortunamque mihi reducem pietate nouarunt.
 Quisquis adest sapiens scholasticus atque peritus
 Accurrit laudare uolens cantare paratus:
 Quin ego festinem laudes et carmina ferre
 Pro meritis animisque uirum? puer alme Cupido,
- 45 Ignea progenies et rerum perpes origo,
 Huc ades armatus fluidis post terga pharetris,
 Inbue pinnatis precor oscula blanda sagittis,
 Morsibus alternis ut lambens lingua palatum
 Tergat et uidentur suspensis dentibus ora.
- 50 Sponsa maritales cognoscat utra uapores
 Et sponso sic iungat amor quasi corpore in uno
 Brachia uirgineis adnectens stricta lacertis.
 Has matronali societ de more cateruae
 Blanditus sub fraude dolor sub uulnere casto
- 55 Seruatumque diu rapiat hac nocte pudorem
 Et poenae sit merces amor, pia pignora, nati.

42 *post uolens scriptum est et carmina ferre sed expunctum* 43 *in initio uersus scriptum est Pro meritis animisque uirum | quanto ego festine corr. Buech.* 47 *Indue corr. Buech.* 50 *utra] latere uidetur pura an uirgo?* 51 *uingat* 55 *rapiant ac corr. Buech.*

- Uix ea fatus eram, subito uenit aliger ignis,
 Ore micans ac fronte minax et crine coruscans
 Impubes lasciuus erat cui castra uoluptas.
 60 Ibat in obsequium risus, complexibus haerens [p 24]
 Iusta libido coit uenit et moderata uoluptas,
 Candida legitimas accendens gratia taedas
 Occurrit, uenit alma fides petulantia simplex,
 Casta pudicitia procedit mente quieta,
 65 Sobrietas per cuncta uigil deuota cucurrit
 Et quidquid iustos solite comitatur amores.
 Liber pampineis ornatus fronte corymbis
 Intrat et uiferos uibrat super agmina thyrsos,
 Pan calamis perflare melos Bacchaeque rotari
 70 Sileno saltante placent populosque mouere
 In fescenninos fremitus et gaudia mentis.
 Adfuit interea Cypris subuecta columbis,
 Apparet de parte poli qua flammeus axis
 Uoluitur australis conlustrans cardinis oras:
 75 Florea purpureas retinebant frena columbas
 Et rosa blandifluas rutilans nectebat abenas,
 Lilia sunt inserta rosis, iuga pulchra uolucrum
 Uerbere purpureo Cypris iubet ire, iugalis
 Remigat ammotis pinnarum plausibus ales.
 80 Moenia respexit Carthaginis alma Cythere:
 'Illo' dixit 'aues conuertite mando uolatus,
 Uictoris soboles felici sorte iugantur,
 Illic pura fides illic prudentia simplex,
 Coniugis in gremio pietas, sine fraude uoluntas,
 85 Non ibi liuor edax, non est elata potestas
 Priuato sub more gerens sua iura modeste
 Quae mercede sua multos coniunxit egentes,
 Haec inopes dotare solet uel pascere egenos
 Legibus et nostris nudas uestire puellas.'

60 amplexibus *corr. Buech.* 62 accedens 67 corim-
 bis 68 tyrsos 69 potari *corr. Buech.* 70 placent] *cor-*
ruptum. conicias parant 78 iugales *corr. Buech.* 80
 Cytherę 81 conuertite *repetitum sed expunctum est* 87 Qui
corr. Buech.

- 90 Dixerat haec Cytherea parens: iam tecta subibant
 [p. 25] Idaliae uolucres, occurrunt gaudia cuncta
 Obsequium latura deae. tamen ore modesto
 Anxia sola procul thalamo florente relicto
 Uirginitas pudibunda fugit gratumque paescens
 95 Fletibus ora rigat: quae non reditura recedit.
 At Uenus attingens urbem petit antra mariti
 Neptunisque domos intrauit Maximianas:
 Illic turba fremit matrum iuuenumque pudica
 Et matronali sponsas cinxere corona.
 100 Pompa cateruarum felix uotiuua canebat,
 Progenies crementa domus Uictoris honesta
 Suscipit et nuribus natos iunxere parentes.
 Uictorianus enim et Rufinianus
 Lege maritali ueniunt sub iura Dionae.
 105 Tunc Uenus ad sponsas intrans hac uoce profatur:
 'Crescite fecundis gaudentes lusibus ambae,
 Nocte tamen properante uiris certate modeste,
 Sed hoc certamen modico certamine constet:
 Acrior est puer ille meus dum temnitur et plus
 110 Urit amoriferis certantia membra sagittis.'
 Dixerat et puerum genetrix implere pharetras
 Imperat. ille libens imbutas melle sagittas
 Misit et ambarum sensus transfixit arundo,
 Corda ferit iuuenum ueniens et pectora fratrum,
 115 Quorum uota sonant. longa est lux ipsa diei
 Et cupiunt transire diem, succedere noctem
 Exoptant paribus uotis spatiumque morarum
 Lucis adoptatae transire in tempora noctis.
 Pergitur ad thalamos, conuiuia laeta celebrant,
 120 Agmina saltantum miscentur lusibus aptis.
 [p. 26] Pignora pulchra micent et talia uota celebrent
 Floribus et uestris crescat generata propago.

99 matronalis 103 uersui praefixum est R₂. fort. legendum
 Uictorinianus cf. *AL Riesii* 254 aut addendum in fine tale aman-
 tes 108 hunc uersum uel *Dracontio indignum Buech. subleuan-*
dum censet coniciendo conamine 109 Atrior 111 Dixit fort.
 Dixit sed (*Buech.*) 112 sagaci corr. *Buech.* 117 spacium

Exp. Epithalamium in fratribus dictum.

VII. Epithalamium Ioannis et Uitulæ.

Carminis Idalii cuperem nunc ebrius esse
 Nobilium thalamis Fabiani sanguinis index.
 Quod mihi si felix hodie fortuna dedisset,
 Non inhonorus eram sed laude redemptus abirem,
 5 Uer recreatus agens si non tamen ipse renatus,
 Emerito referens generosas auspice laudes,
 Et Uitulæ canerem taedas per uota Ioannis
 Laurea sarta comis religans et tempora myrto.
 Prodere gestirem hæc quæ nunc per uota geruntur.
 10 Cantarem quia Cypris adest bona mater amorum,
 Agmine mollifluo ducens sua pompa choreas,
 Impubes lasciuus atrox uiolentus amoenus,
 Lis pacis tacitusque loquax, fur garrulus audax,
 Nudus et armatus, feros et pius, improbus insons,
 15 Et quod amoriferum, secum hunc duxisse uolucem.
 Uulgarem quia tela gerit quibus auctor Achillis
 Arserat Aeacides Nymphae radiatus amore,
 Spicula dixissem quibus arsit Apollo disertus
 Cum peteret Daphnen, Liber quibus arserat Indus
 20 Candida Dictææ cum cerneret ora puellæ,
 Uel quibus ipse furor Mars est accensus amore
 Uesticolæ niueos peteret cum uirginis artus,
 Ut daret æternum Romana in sæcla Quirinum
 Et post fata deos faceret super astra senatum.
 25 Sed quia captiuo fas non est dicere carmen [p. 27]
 Nec reticere licet festiuo in tempore uati,
 Ista canant pueri qui carmine uera loquentur,
 Plausibus insultent et tympana rauca puellæ
 Percutiant palmis, digitis sub arundine uentos

3 foelix 5 Uere creatus | sed non corr. Buech. post 8
 fortasse periit uersus 11 sua corruptum uidetur 15 Telaque
 temptauit Buech. | dixisse 17 Asserit | eacides 19 Daphnem
 20 Dicteæ | cernerat 21 amare, 27 quia corr. Buech.
 29 uentus corr. Buech.

- 30 Dispensent hinc inde melos perflante flabello
 Et quatiant dulces Museo pectine chordas,
 Et uocis textura sonet neruique loquaces.
 Bybliades Satyris iungant Nymphisque Hymenaeos
 Et Dryades passim coeant per prata Napaeis,
 35 Oreadas Faunis iungant et Naidas amnes
 Et Bacchis copletur Amor per castra Dionae,
 Saltet et imparibus calamis Pan corniger intrans,
 Ebrius interea nutet Silenus asello,
 Oscula nectantur calamis imbuta rosatis
 40 Et neruo cantante sonet noua murmura lingua,
 Morsibus alternis suspenso dente fruantur,
 Gratia uernantes adnectat pulchra dolores,
 Casta Pudicitia stricto placitura marito
 Floribus ex uariis texat per prata coronas
 45 Lilia mixta rosis socians uiolasque hyacinthis,
 Purpuret et niteat gemmae pallente rubore
 Sardoasque iuguet poclis Sitifensibus herbis.
 Sic puer Idalius permiscet mella uenenis,
 Sic rosa miscetur spinis, medicina cerastis
 50 Perficitur stimulisque fauos apis alma tuetur:
 Sic pia uirginitas non tollitur ante pudoris
 Unguibus infensis quam uulnerat ora mariti,
 [p. 28] Et prior ante sui uindex est ipsa cruoris,
 Ut discat sacras fecundo uulnere flammās.
 55 Sic fiunt dulces modo pignora blanda parentes,
 Et genus humanum sic stat sub lege perenni.
 Tot bona proueniant sponsis quot dextra parentum

30 caue scribas flabello. uide indicem 31 cordas 33
 Bibliades 34 cohibent 35 omnes corr. Buech. 36 co-
 puletur cf. d. deo I 407 cum Areuali nota 38 interea]
 latere uidetur loci significatio quo nefas est prodire ebriis et
 asellis. interea est inter eos (Buech.) 40 candente quod
 scripsi Buech. proposuit 45 socians] n litera atramento ob-
 ducta est | hiacynthis 47 iubet poculis siti fensibus supra
 cul et fens literas et ante uersum corruptelae notae positae
 sunt 48 bella corr. Buech. 49 cerastis corr. ex ceratijs
 54 discat] ducat Buech. proposuit

Iungit amoriferis per festa iugalia palmis,
 Cana fides pietasque iugent et casta uoluptas,
 60 Brachia constringant celeres uisura nepotes,
 Pronuba Iuno uenit fecunda sorte maritans
 Lanigera comitante dea per uota Minerua,
 Concordesque simul celebrent pia sacra Dionae.
 Ista canant iuuenes, hoc cantent carmen adultae
 65 Et simplex aetas pueri teneraeque puellae,
 Cantitet hoc ueteranus amor, reuerenda senectus
 Cantet: amator erit qui non cantarit amores,
 Nescit enim senibus ueniam donare Cupido.
 Ast ego qui nequeo captus mea plectra mouere
 70 Carmine sollicito, dederant quia carmina clades,
 Et modo sic positus Cythereae cantibus absens
 Sollicitus pavidus temerarius anxius audax,
 Ut uacat expositis post proelia miles ab armis
 Saucius atque gemens quo languida uulnera curet:
 75 Classica si subitis feriant clangoribus aures,
 It dolor, ira redit, ceu iam sit plaga cicatrix,
 Redditur et saniem sistit furor arma repossens,
 Fit medicina furor, furor est uox tessera Martis
 Et dare iam membris dicit tuba rauca salutem.
 80 Aut uelut acer equus circi iuga ferre dicatus,
 Orbita cornipedo sequitur quem ducta uolatu,
 Si fretus propria leuitate fauoris alumnus
 Plus eat in frenos et concitus axe sonoro
 Pulueris in nubem radiatis orbibus actas
 85 Accipiat post crura rotas et corruat ictus,
 Mox studium calor omnis abit plangente dolore
 Aduersa plaudente manu stabulisque refertur:
 Hinnitus si forte sonent strepitusque rotarum

[p. 29]

59 iungent 61 secunda *corr. Buech.* 63 Dione 66
 Cantilet *corr. Buech.* 69 neque hoc aptus *corr. Buech.* | plecta
 71 cytherea 72 tabidus 73 Et uacat 75 si] his *corr.*
Buech. 77 Reditur *corr. Buech.* 78 tessara 79 discit
corr. Buech. 82 uoluntate *corr. Buech.* 84 radiatus
 85 cornua *supra* ictus *uerbi literas nouissimas corruptelae sig-*
num, in fine uersus R₂ positum est 86 dolor omnis habet
corr. Buech. 87 Aduerso

- Et fauor excussus caueis circensibus ingens,
 90 Eleuat elisum directis auribus audax
 Erecta ceruice caput tremibundus et artus
 Pensat nec stabulum fessis hinnitibus implet,
 Iam qua stat pluitur tellus sudore furoris,
 Uulnera despiciens absentibus ora lupatis
 95 Ingerit et uacuos dat post praesentia cursus.
 Aut auis insidiis curuato uimine clausa,
 Quae cantu mulcere solet sub uoce canora
 Arboreum per cuncta nemus durosque labores
 Agricolam, silet intus habens captiua dolorem
 100 Libertatis amans auras nemorumque cacumen
 Et tacet omne melos retinens sub uoce silenti:
 Altera si resonet modulatis cantibus ales,
 Ingenuos dat capta sonos quasi libera, uernans
 Ut credatur auis ramo cecinisse uirenti,
 105 Illa tamen querulas miscet male garrula uoces.
 Sic ego captius tot festis plausibus actus
 Carmina pauca feram delectis ipse duobus
 Ex genere amborum qui me modulante canentur:
 [p. 30] Pontifices sacri Statulenus Octavianus
 110 Moribus innocuis, sancta pietate modesti,
 Religione pii castis altaribus apti,
 Quorum cana fides per sacra Palatia pollens
 Floruit, unus erat Latialis mysticus aulae,
 Alter apud Danaos sacrata mente dicatus:
 115 Quorum sanguis adest, quos omnia fausta iuuabunt.
 Ex hac progenie iunctis et gente togata
 Coniugio tali speremus numina nasci.
 Nam mihi quo teneor non est dolor alter acerbus
 Quam quod apud tales obliuio longa moratur
 120 Nominis inclusi. sed si me claustra fatigant

101 reticens *corr. Buech.* 107 ipe 109 Optavianus *nisi praestat* Optatianus 110 *inde ab hoc uersu nostri numeri cum eis quos in libro adscriptos uides non congruunt, cum miro scribae lapsu factum sit ut* 120 numerum huic uersui praeponeret 112 Pallatia 113 mysticus 115 omnia *corr. Buech.* 116 togati *corr. Buech.* 118 quod teneor non dolor alter aceruus

- Temporis immodici, nec uos impune tacetis.
Poena est non leuior uobis quatiēte pudore,
 Quod licet exiguum tamen inter iura poetam
 Temnitis immemores facunda mente periti.
 125 Quid prodest seruasse hominem post tanta pericla
 Et clausum liquisse diu sub clade salutis?
 Non male peccaui nec rex iratus inique est,
 Sed mala mens hominis quae detulit ore maligno
 Et male suggessit tunc et mea facta grauauit.
 130 Poscere quem ueniam decuit, male suscitāt iras
 Et dominum regemque pium saeuire coegit.
 Nam deus omnipotens compungit corda regentis
 Quando iubet pietate sua ueniamque relaxat.
 At cum liber ero domino ignoscente reductus,
 135 Dum tacet os uestrum nec nos sermone iuuatis,
 Nomina uestra reor praeconia nulla manebunt.
 Sed ne maesta canens concludat carmen amoris, [p. 31]
 Post haec uota parens quid sit factura Dione,
 Murmuret os tacitum, Carales cum coeperit iri:
 140 Aeolias petet illa domos aditura tyrannum
 Ut frenet uentos et caerula marmora tendat,
 Mollior aura means tantum bona flumina mittat,
 Ut ratis incolumis Sardorum littora tangat.
 Nec negat haec Eolus Uenerisua iura roganti.
 145 Cypris in ornatu ueniens freta glauca uagatur,
 Cum pelagi Nymphis ibunt Tritonis alumni
 Nereidum spumante choro Phorcique clientes
 Gurgitis aequorei pisces immania cete
 Et quaecumque latens surget de fluctibus imis
 150 Belua terribilis summas gestire per undas,
 Inter quas delphine sedens Galatea minaci
 Neptunum perfundet aquis rorante fluento,
 Ille caput barbamque ciet ridente Dione.

122 *spatium non relictum. suppleuit Buech.* 129 *fata*
 132 *compunget corr. Buech.* 137 *nec* 142 *mictat* 146
Tritones corr. Buech. 148 *caete* 149 *At | surgit corr.*
Buech. 150 *Bella* 151 *delfine* 153 *ciet quasi cor-*
ruptelae signo notatum

At uolucer Ueneris uolitans super aequora pinnis
 155 Iam spargens sub fraude rosas tamen igne sagittas
 Mandat ad aequoreos comites et frigida ponti
 Aequora flammam atrox, elementa ut uota celebrent.
 Haec dixisse sat est: sed qui modo iure tacemus,
 Omnia reddemus quandoque nepotibus almis.

Exp. Epithalamium

Ioannis, et

Uitulæ.

[p. 37]

VIII. Dracontii opus de raptu Helenæ.

Troiani praedonis iter raptumque Lacaenae
 Et pastorale scelerati pectoris ausum
 Aggrediar meliore uia. nam prodimus hostem
 Hospitis et thalami populantem iura mariti
 5 Foedera coniugii consortia blanda pudoris
 Materiem generis sobolis spem pignora prolis:
 Nam totum de matre uenit, de matre creatur
 Quo membratur homo, pater est fons auctor origo,
 Sed nihil est *sine* matre pater. quota portio patris
 10 Omnis constat homo: mater fit tota propago.
 Ergo nefas Paridis quod raptor gessit adulter
 Ut monitus narrare queam, tu grandis Homere
 Mollia blandifluo defundas uerba palato.
 Quisquis in Aonio descendit fonte poeta
 15 Te numen uult esse suum, nec dico Camenae
 Te praesente 'ueni'. sat erit mihi sensus Homeri
 Qui post fata uiget, qui duxit ad arma Pelasgos

*secuntur uacuae paginae quinque, deinde raptus Helenæ
 p. 37—64 alio ac magis nigro atramento chartae minus albae
 inscriptus sed eadem ut uidetur manu Literis IM eas notauit
 coniecturas scitu dignas quas adhibitas uides in editione raptus
 Helenæ Romana omnes fere Iannellianas, eis uero quas in musei
 rhenani uolumine XXVII p. 477 Buecheler proposuit lectionibus
 literas adieci m. rh. 158 quae proposuit Buech. 1 laceae
 8 Quod 12 te corr. IM 13 delimas cedet defundas
 inuento meliori*

- Pergama Dardanidum uindex in bella laçessens:
 Et qui Troianos inuasit nocte poeta
 20 Armatos dum clausit equo, qui moenia Troiae
 Perculit et Priamum Pyrrho feriente necauit:
 Numina uestra uocans quidquid contempsit uterque
 Scribere Musagenes, hoc uilis colligo uates.
 Reliquias praedae uulpes sperare leonum
 25 Laudis habent, meruisse cibos quos pasta recusant
 Uiscera quos rabies iam non ieiuna remisit,
 Exultant praedamque putant nuda ossa ferentes.
 Attica uox te, sancte, fouet, te lingua Latina
 Commendat: uulgate precor quae causa nocentem
 30 Fecit Alexandrum, raptu ut spoliaret Amyclas.
 Caelicolum pastor iam sederat arbiter Ida, [p. 38]
 Iam gremium caespes, iam surgens herbida tellus
 Stabat et aetherium fuerant herbosa tribunal.
 Soluerat Iliacus caeli uadimonia pastor
 35 Et litem facit ipse suam, laudata recedit
 Contempta Iunone Uenus, tunc uirgo decora
 Uicta dolet, nam tristis abit: heu nescia mens est
 Quae mala circumstent ausum dare iura Mineruae.
 Iudicis Idaeï pretio sententia fertur
 40 Damnaturque Paris. nec solus pastor habetur
 Ex hac lite reus: damnantur morte parentes,
 Damnantur fratres et quisquis in urbe propinquus
 Aut cognatus erat, cunctos mors explicat una.
 Troiaque ut infelix urbs tantum morte periret,
 45 Damnantur gentes, damnatur Graecia sollers
 Heu magnis uiduanda uiris, orbatur et Eos
 Memnone belligero, damnatur Thessalus heros
 Et Telamone satus, pereunt duo fulmina belli,

20 Armato corr. Buech. m. rh 23 collego 30 raptu
 spoliare 31 praetor corr. Buech. | Idem corr. Buech. Idae
 IM 34 Iliacas corr. IM 36 decora] fort. corruptum 37
 abijt 42 in morte 43 implicat IM 44 Aq; Troi sup-
 pleuit Buech. (Troia in margine ascriptum) spatium non relictum
 | infoelix | tanta Buech. proposuit | perriet corr. IM 46
 eous. et eos IM

- Pro matris thalamo poenas dependit Achilles.
 50 Unde haec causa fuit? forsā Telamōnius Aīax
 Sternitur inuictus quod mater reddita non est
 Hēsione Priamo: sic est data causa rapinae.
 Cur gentes cecidere simul, cur sexus uterque
 Concidit, infanti nullus post bella pepercit?
 55 Sic dolor exurgit diuum, sic ira polorum
 Saeuit et errantes talis uindicta coerces?
 Compellunt audere uirum fata, impia fata
 Quae flecti quandoque negant, quibus obuia num-
 quam
 Res quaecumque uenit, quis semita nulla tenetur
 60 Obuia dum ueniunt, quibus omnia clausa patescunt.
 Ip. 391 Iam grex horretur, fontes casa pascua siluae
 Flumina rura pigent nec fistula dulcis amatur,
 Non placet Oenone sed iam prope turpis habetur
 Ex quo pulchra Uenus talem promisit in Ida
 65 Qualis nuda fuit: talem iam pastor anhelat.
 Sordent arua uiro post iurgia tanta dearum,
 Pergama sola placent, et moenia quaerere Troiae
 Mens et fata iubent. monitus Paris omnia norat
 Blandita nutrice puer, quo sanguine cretus,
 70 Qui genus, unde domus, rapiensque crepundia pastor
 Troianum carpebat iter. uix uiderat arcem
 Lassus, et intactae procumbunt culmina turris
 Ingemit et tellus, muri pars certa repente
 Concidit et Scaee iacuerunt limina portae,
 75 Tunc Simois siccauit aquas, crystallina Xanthi
 Fluminis unda rubet, sudat pastore propinquo
 Palladium uel sponte cadunt simulacra Mineruae.
 Forte dies sollempnis erat quo Pergama rector

49 depondit *corr. IM* 52 Esto ne *corr. IM* 53 cum
 sexus *corr. IM* 54 perpepercit 56 coerces *ut uidetur corr.*
ex coerces corr. IM 59 tuetur *Buech. m. rh.* 62 armatur
corr. IM 63 oenones iam prope. quae iam *posuerunt*
IM 66 urigia *ex uregia uidetur correctum corr. IM* 70
 Quod genus *IM* 73 certa] *malis quo locus aliquis significetur*
nomen proprium 74 lumina *corr. IM* 75 cristallina
 xanti 78 sollempnis *ex sollempnis rasura mutatum*

- Infelix Priamus post Herculis arma nouarat:
 80 Annuā persoluens ingratis munera diuis
 Laomedontiades capitolia celsa petebat
 Reddere uota Ioui, laturus sacra Mineruae.
 Ad dextram genitoris erat fortissimus Hector,
 Troilus ad laeuam pauido comitante Polite, [p. 40]
 85 Cetera natorum turba stipatus abibat.
 Reginam interea natarum turba coronat
 Et nuribus comitata uenit pia uota ministrans.
 Rex Helenum sequitur, Cassandrae mater adhaeret.
 Dum pergunt et templa petunt, prorumpit in agmen
 90 Pastor et attonitos elata uoce salutat:
 'Sis felix princeps, omnes saluete sodales
 Aut fratres ut uera feram. tu fortior Hector
 Culmen et urbis apex, et uiribus indolis almae
 Troile, frater ego. fratrem cognoscite uestrum.
 95 Germanus sum uester ego Priamique propago,
 Hecuba mi genitrix, abdicor crimine nullo
 Paruus Alexander pastor nutritus in Ida.
 Nec pastor sit uile, Phryges, ego iurgia diuum
 Compressi, nam lite caret me iudice caelum.
 100 Si credis germana manus, nec cetera regis
 Conscia corda negant nec mater pignus abhorret:
 Noscite depositi uel certa crepundia fratris.'
 Dixerat et testes generis proiecit in arce.
 Uera fides pietas quatiunt mox corda parentum
 105 Admissumque nefas generosa mente fatetur
 Fusus in ora rubor. Paridis mox colla lacertis
 Adligat et natum fletu gaudentis inundat [p. 41]
 Conuictusque pater ueniam de prole rogabat.
 Obstupuere omnes. mater gauisa recurrit,

79 Infoelix | nouerat *corr. Buech. m. rh.* 81 Laumedon-
 tiades 83 dextram *corr. ex detr-* 85 Caetera *Buech.*
proposuit Et rex 91 foelix Princeps *corr. IM* 93 et ui-
 ribus indolis almae *corruptum. latere uidetur tale et tu lux*
 94 cognoscite 96 Ecuba 97 nutritur 102 fratres
corr. Buech. m. rh. 104 mors *corr. IM* 106 pallidis *corr.*
IM 108 negabat *corr. IM*

- 110 Dat celeres pietas gressus quos denegat aetas,
 Mox iuuenem complexa tenet per colla per ora.
 Oscula diffundunt et lambere membra parentes
 Insistunt iuuenis certatim, sed pius ardor
 Adfectus dispensat agens, alternat utrique
 115 Et uicibus cara Paridis ceruice fruuntur.
 Nuntius interea totam compleuerat urbem
 Fama uolat per templa deum, quod pastor ab Ida
 Se uelut ostendit regni de stirpe creatum.
 Tunc Helenus uates templum dimisit et aram
 120 Et procul exclamat: 'pater impie, pessima mater,
 Quid pietas crudelis agit, quid perditis urbem?
 Haec est illa tuo fax, mater, prodita somno
 Quae simul incendet Troiam regnumque parentum
 In sortem dabit illa nurus. coniurat in arma
 125 Graecia tota dolens raptum punire Lacaenae,
 Litora nostra petent Danaï cum mille carinis,
 Dorica castra fremunt, iam Pergama uexat Achilles,
 Iam pugnant Danaï, iam cernimus Hectors tractum,
 Troile iam per bella furis, iam sterneris audax
 [p. 42] 130 Ante annos, animose puer, uirtute proteruus.
 Sed quid fata ueto, quid fixos arceo casus,
 Cum nihil aduersis prosit prudentia signis?
 Me Fortuna potens et Pyrrhus ingens exspectat.'
 Dum loquitur, Cassandra uenit furibunda sacerdos
 135 Et matrem complexa canit: 'quid mater iniqua
 Quid pater infelix quid funera nostra paratis?
 Immemor heu pietas, uni pia mater haberis
 Pastoremque fouès sed multis impia constas
 Regibus, Hectoreum supplex emptura cadauer
 140 Per montes per saxa datum: nec uenditur Hector

110 cf. *Orest.* 670 112 parentis *corr.* *Buech. m. rh.*
 113 iuuenes *corr.* *Buech. m. rh.* 114 agnes acres et utrim-
 que *IM*, auens *Buech. m. rh.* 118 uelit *corr.* *Buech.* uelit
 ostendi *IM* 125 uolens *proposuit Buech.* 128 Iam *corr.*
uidetur ex tam 130 animos et puer uirtute 133 exspe-
 ctat Pyrrhus et ingens *IM at desideratur Me exspectat F*
 p et regia Pyrrhi (*Buech.*) 136 infoelix

Integer et lacerum rediet pro pignore corpus
 Funeris Hectorei pretio maiore redemptum.
 Me stuprum per templa manet, me pessimus Aiax
 Inuadet pereunte domo: iam Troia crematur,
 145 Sed flammis rex ipse cares, iamque Hecuba latrat,
 Astyanax Danais muro iactatur ab alto.
 Sic praestat Bellona nurum, gener ipse Tonantis
 Idaeus sic pastor erit, capietque triumphum
 Sed post ipse cadet. ueniet mox Pyrrhus ad arma
 150 Qui scindat muros, qui damnet Pergama flammis,
 Qui Priamum gladio feruens obtruncet ad aras.
 Sed quid uana cano? iam consocer esse Tonantis
 Uult genitor patriamque premit natosque nefandus [p. 49]
 Odit et Andromachen quaerit uiduare marito.
 155 Troile quid cessas? quid parcis fortior Hector?
 Uos repetunt mortes, in uos mala fata feruntur,
 Uos petit Aeacides, saeuum uos fulmen Achilles
 Amputat, insontes poenam raptoris habetis.
 Prouida non credor: uos saltem surgite ciues,
 160 Rumpite complexus quos dant per colla parentes
 Infausto iuueni, muris depellite fratrem:
Hic hostis quem fata canunt, qui mortibus urbem
 Congeret et Priamum faciet non esse sepultum.
 Pectore Cisseo rapiatur pignus acerbum
 165 Macteturque nefas et Pergama nostra pientur,
 Placetur Iuno, placetur uirgo Minerua,
 Sacrilegi de morte Iouem placate tonantem
 Cuius postponens Uulcani laudat amorem.
 Urbibus in multis mos est donare salutem
 170 Mortibus insontum, sed uos mactate nocentem
 Ut liceat seruare pios. augere dolores
 Ut releuet medicina solet membrisque salutem

141 retinet *corr. Buech. m. rh.* 145 ecuba 146 Astia-
 nax 147 perestat *corr. IM* 148 malis rapietque 152
 qui *corr. IM* | esset *corr. IM* 153 Uulti 154 Obiit *corr.*
IM 162 *suppleuit Buech. m. rh.* 166 Placitur Iuno *corr.*
IM 167 placete *corr. Buech.* 169 donare *corruptum*
uidetur 172 resecet *corr. Buech. m. rh.*

- Membrorum de parte dabit, nam corporis aegri
 Fit iactura salus et uires passio praestat
 175 Quas auferre solet. hoc *uos* adsumite fratres,
 [p. 44] Hoc ciues audite mei, laudate parentes,
 Dicite pastorem gladio pietatis obire:
 Fraternali mucrone cadat. si forte profanus
 Hunc feriet quicumque reum, sit in urbe sacerdos,
 180 Cedo loco si forte meo pius esse recusat.
 Pontifices Helenus Laocon sacrata potestas
 Cedent oranti quia mysticus extat uterque.
 Dum canit infelix gemitus Cassandra futuros,
 Uisus adest cunctis Phrygibus Thymbraeus Apollo
 185 Qui mercede carens conclusit Pergama muro
 Et genus ingratum poenas persoluat auari
 Exoptat. stupuere Phryges, tacet ipsa sacerdos:
 Effatur: 'quid uirgo canit? cur inuidus alter'
 Exclamat 'Helenus deterret Pergama uerbis?
 190 Pellere pastorem patriis de sedibus unquam
 Fata uetant quae magna parant. stant iussa deorum,
 Magnanimum Aeacidem solus prosternit Achillem.
 Troianòs regnare placet qua solis abenae
 Ostendunt tolluntque diem, qua uertitur axis
 195 Frigidus et zona flammatur sole corusco.
 Troianis dabitur totus possessio mundus
 Tempore nec paruo Troium regnabit origo.
 Fata manent conscripta semel. sunt uerba Tonantis,
 [p. 45] Imperium sine fine dabit. cohibete furorem.
 200 Mortali diuum periet quo iudice iudex?
 Nec hoc fata sinunt. pudor est uoluisse nocere
 Et non posse tamen pigeat. iam nemo minetur,

174 solus *corr.* *IM* 175 solet hoc ad sumite *sed* ad
linea obducta deleta uidetur. uos hoc *IM* 178 profamus
corr. *IM* 180 recusat *sensui parum aptum uidetur quod*
restituerunt IM recusat 182 Ced et *corr.* *IM* | uel amysti-
 cus quia *proposuit Buech.* uel mysticus extet *IM* 183 in-
 foelix genitus *corr.* *IM* 184 Tymbræus 187 ipse *corr.*
IM 188 Effrenis *Buech. m. rh.* 192 eacidem | prosternit
corr. Buech. 197 regnabi

Quem Clotho quem Lachesis quem uindicat Atro-
pos ingens.

- Scindite pellitas niueo de pectore uestes,
 205 Murice serrano rutilans hunc purpura uelet.
 Nec pudeat quod pauit oues: ego pastor Apollo
 Ipse fui domibusque canens pecus omne coegi,
 Cum procul a uilla fumantia tecta uiderem,
 Alcestam sub nocte pauens deus ubera pressi,
 210 Admetus intrantes haedos numerabat et agnos.
 Dixerat et Phoebum Priamus submissus adorat
 Et grates securus agit, tacet optimus Hector.
 Iam regno non impar erat, sed scepra tiaram
 Imperium trabeas iam post caeleste tribunal
 215 Totum uile putat, solam cupit addere famam
 Maiorum titulis, uiuaces quaerere laudes,
 Ut celet quod pastor erat. uix uiderat aulam
 Regis, et Iliacas quaerit per litora puppes,
 Aegaeum sulcare fretum iam mente parabat.
 220 Sic pater adloquitur iuuenem sermone uerendo:
 'Nate redux pietatis amor, bonus arbiter Idae,
 Dic ubi uis armare rates, ubi carbasa tendis. [p. 46]
 Nusquam bella paro, regnum sub pace guberno.
 Sed si torpor iners pudor est et turpe uacare
 225 Credis, Alexander, certe legatus adesto,
 Et Telamona ducem conuentum exposce sororem
 Hesionen mox, nate, meam: captiua tenetur
 Me regnante soror. dum Dorica regna peragras
 Dat Uenus uxorem, faciet te Iuno maritum.'
 230 Tunc iuuenis gauisus ait: 'paremus ouantes,
 Optime Troiugenum, nihil est quod iussa recusem.'
 Laetatus senior tali moderamine nati
 Effatur: 'tua uota, Paris, di iusta secudent,
 Hoc tantum supplex genitor rex, nate, precatur:

203 Cloto | lachesis 205 rutilans *corr. IM* 207 ca-
 rens *IM* 209 Alcestes *IM ineptissime* 212 *post hunc*
uersum fort. nonnulla exciderunt 217 cele *corr. IM* 222
licebat cur 223 bello *corr. IM* 226 talamona | conuentam
corr. Buech. 227 Esionem 229 te unó 232 Laetatur

- 235 Iliacos proceres tres tecum pergere saltem
 Imperio concede meo, ueneranda senectus
 Praecipitem frenat monitis per cuncta iuuentam.
 Egregios comites praestem tibi, lumina gentis
 Hectore praelato cui tota potentia cedit:
- 240 Antenor Polydamas erunt iuuenisque Dionae
 Aeneas cognatus adest.' sic fatus. et omnes
 Ut ueniant rex ipse iubet properante ministro.
 Cum ducibus redit ipse uolans ad tecta satellites
 Regia, cognoscunt proceres quo uela parantur,
 [p. 47] 245 Nec mora, conscendunt puppes et litora linquunt.
 Dardana iam classis Tenedon transibat, Abydon
 Et Seston dimisit aquis saeuasque Maleas,
 Iam Salamina uident Telamonia regna petentes.
 Ut portum tetigere rates, mox ancora mordet
- 250 Litus et inuentas ferrum pertundit harenas.
 Puppibus adnexis terram Troiana iuuentus
 Et proceres petiere simul. sed regis ad aulam
 Linquentes mox litus eunt. quos suscipit heros
 Hospitio Telamon. ramos frondentis oliuae
- 255 Portantes ad tecta ducis sub imagine pacis
 Non pacem sed bella gerunt, nam dicta tenebant
 Quae possent armare uirum nisi iura uetarent
 Hospitii quae nemo parat uiolare modestus.
 Rege salutato postquam legatio Troiae
- 260 Sedit, et Antenor placida sic uoce profatur:
 'Troiuenas proceres et regis pignus ad aulam,
 Rex Telamon, uenisse tuam quae causa coegit
 Insinuare decet: si iusseris ipse, loquentur
 Consortes nunc ore meo uel regia proles.
- 265 Dardanides Priamus gentis reparator et urbis
 Quam uestras populasse manus meminisse fatemur,

237 uiuentam *corr. IM* 238 tua *corr. Buech. m. rh.*
 240 Polidamas | Dione 243 redi *corr. IM* 244 bella
corr. Buech. 246 ahdon *corr. IM* 247 aqius *corr. IM* |
 uouas uacuo ut uidetur spatium postea inscriptum. curuas *IM*
 250 inuitas *Buech. m. rh.* 259 solutato *corr. IM* 260 fort.
 Sederat 262 Talamon 263 decet et si uisseris *corr. IM*

- Iussit ab Iliaco delectos pergere regno [p. 48]
 Ad tua regna, potens germanam regis ut heros
 Bellorum quam iure tenes in pace refundas:
 270 Posceris Hesionen. iacet ingens Troia fauillis
 Excidii compressa sui, nec Pergama ductor
 Surrexisse putat nisi iam, rex magne, sororem
 Reddideris regi quae nunc captiua tenetur.
 Turpe ducis seruire genus crimenque putatur
 275 Si non bella dabunt regi quod bella tulerunt
 Si pax hoc optata negat. pro rege rogaris:
 Te repetisse puta Priamo retinente sororem,
 Non dolor armaret si non daret ille rogatus
 Quod peteres, Telamon? scelus est et fama pudoris,
 280 Nascitur invidia Priamo regnante sororem
 Graiugenis seruire suam, lior malus inde
 Creditur: 'Iliacas potuit reparare ruinas'
 Murmur erit Phrygibus, 'consortem sanguinis unam
 Non ualuit' dicent 'rector de rege mereri'.
 285 Dixerat. at Telamon mentes armabat in iras,
 Nam pietas affectus amor concordia proles
 Accendunt motus in pectore fellis amari.
 Conubium regni, thalami consortia casti
 Scindere poscebant, et quod mens nulla tulisset,
 290 Aiacis haec mater erat. sic incipit ore
 Turbidus Aeacides iusta succensus in ira: [p. 49]
 'Si pudor Iliacis aut mentibus esset honestas,
 Excidium Troiae si pectora uicta dolerent,
 Herculeos comites Priami gens praeda Pelasgum
 295 Non magis auderent in bella lacessere Graios
 Semideum post bella ducum, quibus Ilios ingens
 Uicta iacet. placuitne Phrygis periuria gentis
 Soluere uos iterum, si dudum parua luistis
 Supplicia? Priamo Troes mea dicta referte:

270 Posteris. Quod potes *IM* | Hesionem 272 iã in
rasura 276 por rege *corr. IM* 278 illi *corr. IM* 279
 peteris 284 meieri 287 Accedunt *corr. IM* 298 Con-
 nubium 290 incipiat *corr. IM* 291 eacides 293
 iucta dolerent *corr. IM*

- 300 Uictori quis uictus ait 'te bella gerente
 Me maneat uirtutis honos, me praeda sequatur,
 Praemia me laudis me praemia cuncta triumphī
 Expectent, sterili uictor sed laude potitus
 Et ieiunus eat'? quis regi quisue marito
 305 Uel misero sic ausus ait cum uoce proterua
 'Conubium rescinde tuum, rumpatur honesto
 Foedere iuncta domus, thalami damnentur aman-
 tum,
 Festiuas extingue faces'? quis uicit? ut istud
 Audiāt Alcides patriam qui perculit hosti?
 310 Quando tamen uictor uicti sub lege tenetur?
 Si Priami recidiua domus manet illa tyranni
 Post ignes reparata meos, si pendit amorem
 Germanae rex ipse suae, pro dote sorori
 [p. 50] Uel regni pars iusta detur, ne uindictet Ajax
 315 Quod matri donasset auus si Troia maneret.
 Temporibus soceri senuit si Graia iuuentus
 Iam nostris per bella, Phryges, successit in armis:
 Bellipotens ducibus cunctis optata propago
 Est mihi, bellipotens non uilis pignoris Ajax
 320 Eminent et quaerit de qua iam gente triumphet,
 Thessalus Emathia fratris nutritus Achilles
 Emicat et toruos exercet in arma biformes
 Patroclo populante simul Centaurica lustra,
 Tydides Sthenelusque fremunt Ajaxque secundus,
 325 Nestoris Antilochus Palamedes Teucer Ulixes
 Exultant quod Troia redit quod Pergama surgunt.
 Tunc Polydamas ait submissa uoce profatus:
 'Belliger armipotens animarum iudicis heres,
 Rex cui de nostris est gloria summa ruinis,
 330 Temperet inuidia frangat dolor ira quiescat:
 Captiuam repetit, reginam frater honorat

305 Uel misericordis sic *corr.* *IM* | tum 306 Connubium
 307 damnentur (e *in rasura*) *corr.* *IM* 308 qui *Buech. m. rh.*
iungens cum sequentibus 309 perculis *corr.* *IM* 317 Quam
 Quae *IM* 321 Thassalus 324 Steneluque 325 ulyxes
 326 surgant *corr.* *IM*

Nos et adoramus. non sic si Troia maneret
 Nuberet Hesione. regnum captiua meretur,
 Fit felix de sorte mala, fit praeda potestas,
 335 Imperium de clade tenet, diadema tiaram
 Qui tulit ipse dedit. quae sit gens Dardana, rector,
 Exhinc nosce precor: nescit seruire subacta [p. 51]
 Quam melius regnare decet, haec imperat Argis
 Per quos uicta perit, dominam sibi Graecia uictrix
 340 Non famulam quaesiuit ouans. miranda per orbem
 Mens generosa ducis quae non uult regna grauare
 Cum ruerint uirtute tua. releuare iacentes
 Et reges regnare iubet regesque creare
 Dum possent seruire tibi. sors cassa duelli
 345 Te moderante uacat nec possunt bella nocere.
 Te uincente potens quis nolit uictus in armis
 Sorte tua post bella capi? qui uicerit hostis
 Seruiet et uicti melius te praesule regnant.
 Haec legatus ait. regis iam corda tepescunt
 350 Quae fuerant accensa minis. sic magna leonis
 Ira fremit cum lata procul uenabula cernens
 Uenantis crispate manu iam uerbera caudae
 Naribus incutiens spargit per colla per armos
 Erecta ceruice iubas, iam tenditur altus
 355 Dentibus inlisis et pectus grande remugit,
 Flumina tunc resonant, montes et lustra resultant:
 Ast ubi uenator reiecta cuspide sollers
 Sponte cadit pronusque iacet, perit ira leonis
 Turpe putans non dente suo si praeda iacebit,
 360 Temnit praedo cibos quos non facit ipse cadauer [p. 52]
 Ignoscens feritate pia ueniale reatus
 Uenator si cesset iners. sic rector Achiuus

333 meietur 334 foelix 342 Cum ruerint uritur tua
 releuare corr. Buech. 344 seruite corr. IM 351 fort. cer-
 nat nisi uersus excidit 350 nimis corr. Buech. 352 manum
 IM at conferas indicem s. u. crispate 353 Naribus] natibus
 IM metro repugnante. temptauit clunibus 360 præda | fecit con-
 feras uersum repetitum in Satisfactione 143 361 uenatus corr.
 IM

- Frangitur et Phrygibus conuiuia laeta parari
 Per septem iubet ipse dies. Cythereus et Ajax
 365 Colloquium commune tenent duo fulmina belli.
 Regis Alexandrum iuuenem regina Pelasgum
 Hesione complexa fouet germana parentis,
 Uultibus in Paridis Priami laudatur imago.
 Octauo ueniente die iam sidera Phoebus
 370 Elatis condebat equis, iam cuncta ruebant
 Oceano nudante rotas stridentibus undis.
 Tunc Anchisiades sublimi uoce profatur:
 'Rex inuicte armis, felix in pace senesce,
 Quamuis nemo ducum uos umquam in bella lacesset
 375 Ex quo Troia perit, nec uester creuerat Ajax,
 At modo, rex, ter cuncta domans ter cuncta reuellens
 Murus erit sociis aries metuendus in hostes
 Ajax, magne, tuus. Priamo tua dicta loquemur.'
 Sic fatus. dixere uale regemque salutant.
 380 Tunc iter ad portum uertunt et litora tangunt.
 Conscendere ratem, subducitur ancora mordax,
 Uela leuant nautae, proras a litore torquent,
 [p. 53] Puppibus incumbit uentus, mox carbasa tendit
 Dum fluctus scindunt et prospera flamina crescunt.
 385 Africus interea ueniens comitante procella
 Turbidus occurrit, mox sparsit in aequore classem.
 Gurgite curuato rapiuntur ad astra liburnae
 Et suspensus aquis per nubila nauta cucurrit
 Nauigium uectante salo. dum summa carinis
 390 Sidera tacta putant et nil superesse fatentur
 Montibus aequoreis, malo uenit altior unda
 Naufragiumque diu ratibus suspensa minatur
 Desuper intentans pelago ueniente ruinam.
 Iam uentus subduxit aquas, extundit harenas
 395 Pressa carina solo, muris stat celsior unda

364 Cithaereus *corr. IM* 368 laudatu *corr. IM* 373
 iniuncte *corr. IM* | foelix 377 eris *corr. Buech. m. rh.*
 382 nauae *corr. IM* 389 ceruicis uertice summo *IM*
 393 uenientem *corr. IM* 395 murus *corr. Buech. m. rh.*

- Circumfusa rati, uastarum turris aquarum
 Pendet et elati percellunt carbasa fluctus.
 Obrigit per membra Paris, transire parabat
 Ad legatorum propria de naue carinas.
 400 Ast ubi dispersos longo uidet aequore Troas,
 Soluitur in gemitus lacrimosae uocis amarus
 Et sic orsus ait: 'felici sorte creati
 Pastores quos terra capit quos nulla procella
 Concutit. haud ponti metuunt super aequora fluctus
 405 Et rabidum pelagus temnunt latrantibus undis,
 Sed celso de monte uident ut in arce sedentes [p. 54]
 Pascua rura nemus fontes et flumina prata,
 Per campos gestire pecus, pendere capellas
 Praerupta de rupe procul dumeta sequentes,
 410 Et uirides tondent lasciuis dentibus herbas,
 Ubera lactentes contundunt frontibus agni,
 Dum cauda crispante tremunt mollique palato
 Exultant, potare cibos atque edere potus
 Mulctrae balantum depressis ubera mammis.
 415 Decedente die noctis uenientibus umbris
 Quantus amor, cum lacte nouo iam caseus albens
 Formatur manibusque premit lac pastor ad orbem,
 Candida summittit feruentes bucula tauros
 Committitque duces armata fronte iuuenos.
 420 Nam grauis est regnare labor, metus excutit ingens
 Corda ducum ne bella ruant ne tela minentur
 Exitium crudele, necis timor omnis ubique est.
 Nam gladios tellure pauent pelagoque procellas
 Formidant nec plena datur ducis hora quieti.
 425 Dum loquitur, uenit unda grauis resonatque fragore

397 per coelum *corr. Buech. m. rh.* 402 foelici 404
 aut *corr. IM* post 409 uersus uidetur periisse cum particula
 uerba finita regente 410 tudent *corr. IM* 411 lactantes
corr. Buech. 414 Mulcere *corr. Buech.* mulgere *IM* | palmis
scripserunt IM 415 diem *corr. IM* 419 uel corruptus est
 uersus uel post eum nonnulla exciderunt. 420 labor etiam ante
 regnare scriptum est sed expunctum 421 Cordax *corr. IM*
 422 Exitum *corr. IM* | neci *corr. Buech. m. rh.* 423 pella-
 goque 424 queti *corr. IM*

- Et puppim percussit aquis, sublata carina
 Tollitur et Cypro classis depulsa resedit.
 Post signum uenere rates residente procella
 [p. 55] Et Cyprum tenuere simul. legatio sola
 430 Defuit, una fretis et fluctibus acta negatur
 Puppis in Ionium rabidis conlisa procellis,
 Aegaeo nam pulsa caret. mox pastor arenis
 Dardanus exsiluit tremulis post aequora plantis
 Et se cum sociis tacta tellure refouit.
 435 Cypro festa dies natalis forte Dionae
 Illa luce fuit. ueniunt ad sacra Cytherae
 Reddere uota deae quidquid capit insula Cypros
 Quod nemus Idalium quod continet alta Cythera
 Quod Paphon exornat tacitas quod lustrat Amyclas.
 440 Candida praeterea Iouis alitis Helena proles
 Uenerat, absentem retinet dum Creta maritum.
 Nuntia fama ducis totam repleuerat urbem,
 Aduenisse Parin Troiano sanguine cretum.
 Audiit aduentum iuuenis Spartana decori,
 445 Mox iubet et famuli ueniunt mandante Lacaena:
 Hospitio speratus eat, nam turpe uideri
 Regina praesente Paris ceu nauita uilis
 Litus arenosum teneat. tunc hospes ad aulam
 Peruolat Atridis socia comitante caterua.
 450 Perceptum dum carpit iter festinus ad urbem,
 Respicit ad templum Ueneris cui turba precantum
 [p. 56] Uel conuentus erat, mox uertit iturus ad aras.
 Interea niuei uolitant per litora cycni
 Flumine contempto, placidasque hinc inde columbas
 455 Molliter intendunt omnes per inane uagari,
 Quas insanus agit rapidusque sequente uolatu
 Miluus insontes, cunctas clamore fatigat,

427 scopulo-recedit *Buech. m. rh. proposuit* 432 ha-
 renis 435 Dione 439 paphos *corr. Buech. m. rh.* 444
 Audit *corr. IM* 448 harenosum 450 *fort. praeceptum*
Buech. m. rh. inceptum 451 *precatum corr. IM* 452
 iter *corr. Buech.* iter uertit *scripserunt IM* 456 rapidos-
 que *corr. IM*

Quas super accipiter uolitans grauis imminet ales.
 Tunc sollers augur cretus de gente Melampi
 460 Quem fors ad Cyprum dederat per festa dierum,
 Et sic orsus ait prorumpens uoce sagaci:
 'Te oblatiua petunt auium responsa uolantum;
 Conubium spondent praefulgens ore decoro
 Idaliae uolucres, de gente Tonantis olores
 465 Promittunt genitam, sed miluus horrida fata.
 Ditis enim signatur auis, licet hora peracta
 Tertia quippe sinat Phoebos candente uolucres
 Uera per immensum praesagia ferre rapacem.
 Martius accipiter dotem fera bella minatur'.
 470 Tunc Paris ad caelum tendens cum lumine palmas
 Numina magna uocat puerum matremque Dionen:
 'Aurea siderei proles Uenus alma Tonantis
 Numina mille tenens, artes cui mille fauendi
 Dat pater et natus supplet simul, omina firma
 475 Quae cygnus genitoris agit, quae uestra columba [p. 57]
 Prodidit. infaustos opus est cohibere uolatus,
 Martis et inferni uolucres raptoris obuncas
 Augur auerrunces sacris, quibus imperat auctor
 Troius ille puer Ganymedes conditor artis
 480 Et Polles cui pinna loquax dat nosse futura.'
 Pauca precatus erat supplex et templa subibat
 Uestibus indutus Tyriis et murice regni.
 Uersicolor chlamys ipsa fuit quam purpura fulgens
 Flammabat diffusa humeris, hanc fibula mordax
 485 Iungit et ornatus iuueni plus admouet aurum
 Quo distincta micat radians per stamina uestis.
 Cetera turba comes Phrygio succincta decore
 Fulgebat. delubra petens intrauit ad aras
 Pastor et in sese cunctorum lumina uertit:

460 sine dubio Paridis mentionem qui fecerat uersus excidit
 463 Connubium 471 Dionem 474 omnia corr. IM 476
 Prod·dit corr. Buech. m. rh. 478 Augur aberrantes corr.
 Buech. 479 ganimedes 483 Persa clamis corr. Buech.
 m. rh. 485 admonet auriũ corr. IM 486 Quod corr. IM

- 490 Aspicit hunc errans oculis ornata Lacaena,
 Effigiat per cuncta uirum quibus ille decorus
 Uestibus incedat uel qua lanugine malas
 Umbret et in roseo prorumpat flosculus ore.
 Laudat amans mirata uirum flammata Lacaena
- 495 Ignibus Idaliis, nam dudum flammiger ales
 Matre iubente puer telo candente medullas
 Ledaei partus furtim iaculatus amorem
 [p. 58] Usserat. at pastor repetit post sacra Dionae
 Hospitium. regina uenit pallente rubore,
- 500 Nam flammis perfusa genas pallentibus ibat,
 Fusus uterque decor manifestum uulgat amorem.
 Pastorem pudibunda petit cohibente pauore
 Hortaturque uirum feruens, qua stirpe creatus,
 Indicet et fuerit qua iam uexante procella
- 505 Ad Cyprum pulsus. medio sermone Lacaena
 Iam tacet et quaerit iuuenem quibus appetat ardens
 Dictorum uerbis. sed pastor perfidus hospes
 Ut sensit fragiles mulieris pectore sensus,
 Incipit Iliacus non quo sit sanguine cretus
- 510 Nec quibus excussus uentis ad litora Cypri
 Uenerit effari: trepidus iam uoce remissa
 Reginam laudabat amans, culpae maritum
 Coeperat absentem quod iam pulcherrima coniux
 A tepido deserta uiro neglecta uacaret
- 515 Sacra Dionaeae matris uel templa petisset,
 Adiungens 'si talis erit quam forte merebor
 Uxorem, sic blanda genis sic ore modesto
 Sic oculis ornata suis sic pulchra decore
 Candida sic roseo perfundens membra rubore
- 520 Sic flauis ornata comis sic longior artus
 [p. 59] Et procera regens in poplite membra uenusta,
 Tali semper ego dignatus coniuge felix
 Non desim, famuler supplex et iussus adorem,

490 húc erran oculis *corr. IM* 497 Laedei 498 Ues-
 serat *corr. IM* | Dionem. Diones *IM* 501 color *propo-*
suit Buech. 511 et fari 515 uel tempta *proposuit Buech.*
 516 erit *corr. ex erat* 522 foelix

Conubio seruus ueniam sub lege mariti
 525 Nocte dieque pauens quidnam uelit illa iubere
 Quae specie fulgente micat. Menelaus oberrat
 Numine contempto non dicam, coniuge pulchra,
 Quamuis numen adest ueniens de stirpe Tonantis
 Unde genus duco.' mox haec est uerba locutus,
 530 Tyndaridis faciles quatiunt suspiria sensus
 Et sic orsa refert: 'quae sit tua, pulcher, origo
 Te reticente magis dudum cognouimus omnes.
 Est commune genus: pariter tua regna petamus,
 Sis mihi tu coniunx et sim tibi dignior uxor.
 535 Hoc nam fata iubent uel nos hoc Iuppiter urguet:
 Uiuere me gemini iussit sub sorte mariti.
 Conferet Atridi quisquis me duxit amator
 Ut uiuum linquam, non iam moriente marito,
 Post thalamos primi cui debent fata secundum.'
 540 Dixit et egressi puppes et litora poscunt.
 Dum portus classemque petunt, respexit ad urbem
 Pastor et ingentem uidit consurgere nubem
 Pulueris extorti, mouit quam turba sequentum. [p. 60]
 Tunc Paris adloquitur comitantem praedo rapinam:
 545 'Occidimus regina pares, nos Graia iuuentus
 Insequitur, gladio uestigia nostra sequaci
 Captatum peruenit iter quicumque satelles
 Coniugis Atridis subnixus et hospite turma.
 Nos armatorum rapiens ad bella cohortes
 550 Et mecum fortasse cades si tela sequentur.'
 Tunc Spartana refert: 'iuuenis, quid nostra retardas
 Pectra colloquiis? Phrygibus tamen arma capes-
 sant
 Rex dilecte iube, gressus celerare ministros

524 Connubio | maritus *IM* 525 malis quid iam 526
 oberrat *corr. ex oberret* 529 malis uix 534 Sic in *cor-*
rectura. potest fuisse sis quod restituerunt IM | tui tua *IM*
 537 quisque *corr. IM* 543 mouet 544 patris *corr. IM* |
 comitante *corr. IM* 545 regna *corr. IM* 547 iet *pro-*
posuit Buech. | quicumque 548 Aridis *corr. IM* 549 Mox
 | rapiens quae *Buech. indicat posse teneri scribendo* Atrides
 550 cade *corr. IM* 551 retardes

Imperio compelle tuo, properemus ad aequor
 555 Et uacet auersis concurrens turba ministris.
 Et sic fata uolens rapitur per colla tyranni,
 Iam Priami cum clade nurus: sic terga iuenci
 Europam rapuere dei cum Iuppiter ipse
 Taurus Olympiaca produxit cornua fronte,
 560 Fulmineus uector sobolem famulantibus undis
 Gaudet Agenoriam caelestia colla grauantem
 Cum Cadmi cognatus aquas freta magna secaret.
 Ergo ubi peruenit raptor turbatus ad aequor
 Et licet exhaustus cursu uel pondere lassus,
 565 Qui gratum portabat onus, tamen ipse Lacaenam
 [p. 61] Litore non posuit media sed puppe locauit,
 Nautae uela leuant et remis castra mouentur.
 Adueniunt collecta manus iam classe remota
 Et quatiunt omnes palmis in litore frontes,
 570 Nunc galeas nunc tela simul clypeosque tonantes
 Proiciunt. uenit ipse uolans per rura maritus
 Sudanti peruectus equo, quem nuntius horrens
 Fregerat ad Cyprum uenientem sacra dicare.
 Ut conspexit amens sulcari puppibus undas
 575 Et thalamos gestare suos, collisus arenis
 Ingemit et flauos extorquet uertice crines.
 Hyrcanae sic saepe solent per deuia tigres
 Affectu stimulante rapi, cum pignora mater
 Perdit et elusa feritas pietate nocenti
 580 Raptoris sectatur iter, uestigia sollers
 Insequitur praedonis equi sessoris anhelis,
 Ast ubi torua parens transacto flumine natos
 Secerni conspexit aquis, redit orba dolore

554 properamus *corr. IM* 555 Et uacate iussis *Buech.*
m. rh. proposuit et uacat auersis 556 tyrrani 561 gra-
 uentem grauare *IM* 563 peruemitt *corr. IM* | turbatur *corr.*
IM 570 tonantis sonantes *IM* 571 Proiciunt tunc *corr.*
IM 572 prouectus *Buech. m. rh* 574 amans? 575
 harenis 577 Hircanæ *corr. IM* | tygres 578 stimulante
corr. ex stimulanti 581 sessori *corr. IM* 582 transactos
 lumine 583 quis equis *IM inepte*

- Et gemit infrendens amissum nobile pignus.
 585 Atrides sic maestus erat de coniuge rapta.
 Interea Aeneas rediens legatio Troiam
 Uenerat et Priamo Telamonis dicta reportat.
 Sed Paridem genitor postquam non uidit amatum,
 Plangit et albentes immundat puluere canos. [p. 62]
- 590 Antenor Priamo pelagi narrare labores
 Iam fletu manante genis et mille pericla
 Coeperat: ignarus quid de pastore procella
 Fecerit aut iuuenis classem si merserit unda
 Nescius ore refert, hoc tantum nosse fatetur
- 595 Quod pelagi rabies subuerso gurgite ponti
 Sparserit Iliacas in tempestate carinas.
 His dictis gemit aula ducis. se luctibus atris,
 Moenia iustitio foedant et plangitur urbe,
 Sexus uterque gemit, non pro uirtutis honore
- 600 Aut quod talis erat qui posset bella subire
 Aut ingesta pati uel summis uiribus hostem
 Frangere et ensiferas acie iugulare cohortes —
 Quamuis Alexander, si uiribus Herculis esset
 Aemulus aut certe Meleagrum aut Thesea fortes
- 605 Aequaret uirtute potens, tamen Hectore magno
 Sospite nemo Parin lugeret corde dolenti —
 Sed regis quia natus erat, fit planctus in urbe.
 Nam quicumque memor Heleni mox dicta tenebat,
 Laetatur gaudens sed tantum uoce dolebat.
- 610 Tunc pater absenti tumulum formabat inanem,
 Ut iacuisse putes praesenti morte cadauer.
 Dum parat inferias genitor mactare sepulcro [p. 63]
 Non ubi corpus erat uel nil satiare cruore,
 Per freta conspiciunt notam de litore classem.
- 615 Prima ratis iuuenis regali praedita signo
 Apparet quamserta ligant enata rosetis.
 Candida pepla uolant et carbasa sericus ornat,

589 canos] *fort.* crines 590 Anteno *corr.* IM 597 sed
 602 aciem *corr.* IM 604 Tesea 612 sepulchro 614
 conspiciunt *corr.* IM 616 legant *corr.* IM | ornata *corr.*
Buech. m. rh. 617 seriens *corr.* IM

Et Ueneris celsa spectatur ab arbore myrtus
 Quam sponsus defixit ouans. occurrit ad undas
 620 Hecuba cum Priamo populi comitante caterua,
 Suscipiunt sponsam, dat cunctis oscula pastor
 Ad patrem Priamum gradiens matremque salutans,
 Dulcia colla tenent et uultibus oscula figunt.
 Non inuitus adest nec gaudet fortior Hector,
 625 Quem Troilus sequitur nec liuidus at tamen aeger
 Non membris sed mente grauis. praesagia sensus
 Concutiunt animosque uiri: mors ore cruento
 Inter Troianos discurrit saeua caterua,
 Heu quantos raptura uiros et fata datura
 630 Aut quantas per bella nurus uiduare parata.
 Troile, sectatur uestigia uestra Polites.
 Sic solet umbra sequax hominem larualis imago
 Muta sequi nec membra mouet nisi mouerit ille
 Quem sequitur, si cesset homo cessabit imago,
 635 Uel quodcunque mouens, si sederit illa sedebit,
 [p. 64] Motibus et falsis ueras imitata figuras,
 Nil faciens quasi cuncta facit. sic quoque Polites.
 Duxerat uxorem pastor cum sorte sinistra.
 Iam muros iam tecta petunt, iam regis ad aulam
 640 Intratur sponsamque tegunt sua flammea pulchram,
 Iam thalamis ornata sedet, saltatur in urbe,
 Tympana iam quatiunt, iam rustica fistula carmen
 Pastorale canit. lituus nil dulce remugit,
 Fescennina silent et bucina bella minatur,
 645 Nec molles tuba rauca sonos dedit aere canoro,
 Increpat arma duces clypeos et mille carinas,
 Classica Tydidis committere bella putares.
 Ite pares sponsi, iam omina tetra probastis

620 Ecuba 622 At *corr.* *Buech. m. rh.* | *gaudens corr.*
Buech. m. rh. 624 *nen gaudet corr. IM* 625 *nec (in rasura)*
inuitus attamen non inuitus tamen IM 627 *in uiri*
corr. IM 628 *Troianas — cateruas?* 629 *quanto corr.*
IM | *raptura in ras.* | *atq; corr. IM* 633 *Multa corr. Buech.*
m. rh. 638 *Dixerat corr. IM* 640 *Intratu ri corr. IM*
 641 *liá corr. IM* 642 *Typana corr. IM* 648 *omina in ras.*

Martis, et ornati misero flammastis amore
 650 Ostensam sub nocte facem qua Troia cremetur,
 Qua Phryges incurrant obitum sine crimine mortis.
 Sanguine Troiano dabitur dos, clade Pelasgum
 Ditetur Ledaea fugax per castra propago,
 Orbentur superi, caelum gemat et mare plangat:
 655 Crimen adulterii talis uindicta sequatur.

IX. Deliberatiua Achillis an corpus Hectoris uendat. [p. 65]

Si decus est uirtus et praemia cuncta meretur,
 Si meritum post fata manet, si fama superstes
 Eminent et gaudet titulis ornare sepulchra,
 Annue quod petimus. fortis pro forte rogaris:
 5 Egregias mentes uirtus delectat in hoste,
 Inuidia mens summa caret, laudare decora
 Nouit et ingentes attollere gestiet actus.
 Dat uirtus exempla bonis prauisque pudorem
 Debilitas quos lassa premit. tu fortis Achilles
 10 Quid prohibes tumulos, quamuis iactura sepulcri
 Temnitur et nihil est quoduis in morte periculum?
 Si sensus post fata perit, cur busta negantur?
 Si mens ulla manet, iam rectius ergo putatur
 Non requies sed poena rogos: tormenta sepulcrum
 15 Ingerit et manes tolerant per membra dolorem.
 Sed sensum cum luce simul post fata perire
 Segnibus et pueris mentitur fama relatrix.
 Sunt animae post membra piae: quas ignea uirtus
 Tollit ad astra micans et solis in orbe recondit
 20 Lunares non passa globos. ac desuper orbem
 Exspectant stellasque uagas et signa leonis
 Augusto quid mense parent, quid cetera temptent

650 Ostensa Obtenta *IM* 2 post pama manet *cf.*
Orest. 470 5 post hostes *rasura* 10 sepulchri 12 cui
 13 et iam pectus *corr. Buech.* | uerbi putatur p *litera expuncta*
uidetur 14 sepulchrum 17 Signibus 21 Exspectat. *cf.*
d. deo I 356 22 caetera

Ornamenta poli. rident sua membra uidentes
 [p. 66] Funeris abiecti fragiles et corporis usus,
 25 Ut doleant animae iam libertate recepta
 Corporibus uixisse suis et clausa tulisse
 Carceris angusti. tumulos aut ossibus urnas
 Dedignant animae, non curant uile sepulcrum,
 Et plangunt non esse simul quos urna polorum
 30 Claudit et aetherium Phoebus suspendit ad axem.
 Aduenturus eris, pietas si sancta manebit
 Corpore belligero, si non crudelis in hoste
 Post uitam morientis eris, si mitis Achilles
 Nec post bella manes nec spectant funera poenas
 35 Arbitrio subiecta tuo, si parcitis umbris
 Quaesitor quas torquet auus si uera feruntur.

At inquires: si post uitam animae corpora sua despi-
 ciunt, pro Hectore cur rogamus?

Quae-
 stio.

Non Hector sed Troia rogat miserique parentes,
 Andromache uiduata gemit uel ut ubere paruum
 Astyanacta tenet sic caelum questibus implet,
 40 Uirgo Polyxene lacrimis ornata decoris
 Et planctu laniata genas contusa lacertos
 Ac longis dispersa comis onerata pudore
 Ingemit et tantum nutu sine uoce precatur
 Funeris Hectorei poscens exsangue cadauer:
 [p. 67] 45 Quem retines iratus adhuc. cognosce puellam:
 Plangentis germanus erat, cui uita daretur
 Ante aciem si uisa foret, Troiaeque periclis
 Femina bella dedit sed femina bella negaret.

23 Ornamenta *corr. ex ornamento ut uidetur* 24 ad-
 iecti *corr. Buech.* 26 clausā 27 tum tumulos 28 se-
 pulcrum 33 morientis *aperte corruptum est.* 34 ma-
 nes] *ut nunc haec leguntur, Achilles nominatus pro fero sae-*
uoue uidetur 38 uelud ubera 39 Astianacta 40 Po-
 lixene lacrymis 44 exangue 45 *expectes* Quod

- Da ueniam, iuuenis. magnum est punisse triumphos
 50 Hectoris: hoc sat erit quod de uictore triumphas.
 Iam luctus conuerte tuos ad gaudia uictor,
 Gaudia qui Phrygibus sollers in funera uertis.
 Infelix plus Troia gemit quam perdit Achilles
 Fortior occisi consurgens ultor amici.
 55 Infremis Aeacides? qui uindictet Hectora non est.
 Anne Parin fortuna iuuet? qui crine madenti
 Inter lanigeras gaudet latuisse puellas
 Nec mater ueneranda iubet quod laudis habere
 Hoc agit et pugnam thalamis exercet adulter
 60 Pectore femineo. Ueneris nam bella lacessit
 Ut Martis declinet opus uel fulmina campi
 Effugiat. magnoque tacet dotata Lacaena,
 Sanguine Troiugenum, Graium dotata cruore.
 Dardanio quis murus erit post Hectora campo,
 65 Aduersus Danaos quis Pergama fessa tuetur,
 Puppibus Argolicis Phrygios quis diriget ignes,
 Quis Telamone satum constans umbone tonantem
 Sustinet aut Teuceri tolerat per bella sagittas? [p. 68]
 Quis hostis Diomedis erit, quae turma furentem
 70 Excipit in clipeum surgens cum torserit hastam
 Turbine belligero? quis non sine uulnere fractus
 Concidit et moriens tremibundos porrigit artus?
 Tydidem Aeneas rediens in bella lacesset,
 A quo uictus abit, qui impressit uulnera matri?
 75 Nam niueam luisse fuit plagare Cytheren.
 Pergama Pelidi fateor post Hectora tractum
 Non bellum sed praeda patent spectante triumpho.

55 eacides 56 iubet *corr. Buech.* | crimen adenti *corr. Buech.* 58 habetur *corr. Buech.* 62 iacet *corr. Buech.*
 64 Dardanis *corr. Buech.* 66 phrygibus *corr. Buech.* 71
 nō 73 Tydidem | lacessit *corr. Buech.* 74 uulnera 76
 nactum *corr. Buech.*

At inquires: dolorem meum leniam, percussorem Patrocli
canibus et uolucris si dedero laniandum.

Quae-
stio.

Hectoreum si forte canes laniare cadauer
Ipse paras crimenque putas, hoc Medus honestum
80 Credit et ad Persas honor est si membra uolucres
Eripiant. et nulla detur licet ossibus urna,
Multis membra tamen condentur rapta sepulcris.
Corpus flamma cremans absumit, membra uorantes
Hoc canis hoc uolucres faciunt, uix ossa relinquunt,
85 Et rogos ossa rapit. forsitan seruabitur Hector
Ut madefacta cadant siccantibus ossa medullis
Et longa sub tabe fluant. hoc cuncta sepulcra
Exercent. tamen intererit quod clausa tenebris
[p. 69] Putrescant tumulis, at hic sub luce madescant
90 Aspectusque tuos funestent ossa diurnis
Uisibus. Andromache tumulum sibi formet inanem
Et causam lacrimis faciet quam denegat hostis.
Te tamen, Iliacae populator gentis, Achillem
Sacilegi iam poena manet, qui uiua peremptis
95 Funestas elementa uiris. corrumpitur aer
Mortibus, unde caret tellus uitalibus auris,
Non purus sub sole dies, non sidera noctis
Impolluta micant, fuscantur cornua lunae,
Sordibus et totum caeli mox inficit orbem.
100 Non Phoebus Danais morbos, non Troia Pelasgis
Infert aut natam repetens per castra sacerdos
Chryses Apollineus: hinc sunt hinc funera maesta
Fortibus et bellum geritur cum morte cruenta.
Hector in hoste fuit saeuus cum uita maneret,

81 nulli corr. Buech. 82 sepulchris 83 suppleuit
Buech. 86 male facta corr. Buech. | siccantibus quamquam
permire dictum est tamen nescio num scribendum sit siccatis |
medulis ex medullis rasura 87 sepulchra 89 ma-
descunt corr. Buech. 94 post poena rasura 96 tellus]
laesus 98 Impollata corr. Buech. | fulcantur corr. Buech. |
luce 99 fort. mors 101 Inseret corr. Buech. | nauta 102
Cryses

- 105 Plus post fata nocet. certe medicabilis ille
 Te Chiron docuit pestes sanare iacentum
 Cum chordas quateret plectro, cum bella moneret
 Et citharam post lora daret, cum mentis honestae
 Post Centaurorum raptas de flumine praedas
- 110 Ingenitos animos puerili in corde leuaret:
 Non docuit quia maestus odor quia putre cadauer
 Aera tellurem uentos animasque grauabit, [p. 70]
 Inde homines uolucres pecudes et cuncta necantur,
 Corpora uiuorum rapiet mundique salutem?
- 115 Mors neglecta nocet, non sunt commercia uitae,
 Manibus et superis diuisit limite mundos
 Imposito natura parens, non congruit aether
 Funeribus nec funus amat sub sole iacere,
 Inferni secreta dei sub nocte petuntur.
- 120 Non tibi per somnos aderit censoris imago
 Aeacus in medias ueniens ad castra tenebras
 Uoce manuque furens, et te culpabit amare
 Asper et increpitans? et iusta uoce notabit:
 'Tene, deum soboles, caeli pelagique nepotem,
- 125 Atque Erebi gens clara mei, te fortis Achilles
 Ista decent? tumuli caesis et busta negentur?
 Nec dabis occisos iuuenes Acheronta natare,
 Prostratis dum busta negas manesque sepulchris
 Abdicas? me uita pia promouit ad urnam,
- 130 Humani generis laudes et crimina quaeram.
 Nec tamen hinc securus eris quia noster ad urnam
 Aduenies quandoque nepos: ignoscere manes
 Ignorant mecumque Minos uel Gnoscius illic
 Iudicium Rhadamanthus habet commune barathri.

105 certe *corruptelae signo notatum* | medicabilis 107
 cordas | manerent *corr. Buech.* 108 cytharam | hominē h
in rasura 110 Ingenitos *corr. Buech.* | leuabant *corr. Buech.*
 113 melius unde 114 rapiter *cui corruptelae nota appicta*
est 115 uincta *corr. Buech. cf. d. deo I 591* 116 Mor-
 tibus *corr. Buech.* 121 Eacus 124 Tse 126 cēsis sed
 128 morsesq; *corr. Buech.* | sepulchris 129 merita *piam corr.*
Buech. 130 fortasse quaero *Buech.* 132 gnoscere 133
 Gnoscus 134 Iudicum Rhadamantus | baratri

[p. 71] 135 Nominis inuidiam uestri per flumina manes
 Exagitant, sua iura neges quod morte peremptis,
 Patroclumque tenent quem nec conscendere cym-
 bam
 Permittunt nisi primus aquas transcenderit Hector.
 Et nullum pars nostra sinit transire per undas
 140 Ac sortem retinere suam nisi rite sepultum.'

Epilo-
 gus.

Desine bellipotens animos retinere feroces,
 Dux iras depone, precor. non sentiet Hector,
 Quidquid in hoste furis, lacerum tenuisse cadauer.
 Supplicium non Hector habet sed poena Pelasgum
 145 Seruatur per castra tuis, dum funera punis.
 Aeacus inuidiam, carus tormenta Patroclus
 Sustinet et uestri poenas luit ille doloris.
 Uel medium Priamo, generose, refunde cadauer,
 Nam partem tractura tenet. si reddere corpus
 150 Et laceros artus tempta pietate negabis,
 Exiet Andromache socero comitante per agros
 Astyanacta trahens qua tritior orbita monstrat
 Et leget infelix dispersi membra mariti
 Uepribus e mediis, rupem complexa cruentam
 155 Oscula fixa dabit dicens de rupe maritum
 — In qua sanguis erit rupem uocat Hectora con-
 iux —

[p. 72]

Et puerum miseranda docet ne calcet arenas
 Infecit quas forte cruor, tardumque per horas
 Exspectat socerum. sed non uacat: exprimit
 herbas
 160 Quas rubuisse uidet. hoc nati uultibus addit
 Ut patrem ferat ore puer. suadente dolore
 Ipsa sibi demens extorquet ut Hectora credat
 Astyanacta suum. Priamo tamen Hectoris ossa

135 inuidia 136 negis 144 Supplicum 145 Ser-
 uantur 146 Eacus | inuidia *corr. Buech.* 151 comtante
 152 Astianacta | tristior *corr. Buech.* 153 infoelix 154
 et mediis 157 meseranda | harenas 161 patre

- Si qua iacent dispersa solis ostendet et ambo
 165 Carnibus Hectoreis defigent oscula flentes,
 Ore cruentato puerum simul ambo monebunt
 Oscula det membris: 'laceros ubicumque iacere'
 Dicit auus puero 'pater est quos uideris artus'.
 Motibus his si nulla uenit pietatis imago,
 170 Aspice quid faciant coniux pater Hecuba natus
 Et pudibunda soror. Priamus iacet oscula plantis
 Rex senior dans ipse tuis nec turpe putabat
 Quod miserum fortuna iubet. hinc uirgo pudica
 Astyanacta tenens paruum super Hectora ponit
 175 Et puerum deflere docet, sed paruulus optat
 Ire nec extincti cognoscit funera patris.
 Heu lacerum nam corpus erat, quod mater et uxor
 Complexae per colla tenent et uulnera ferri
 Per laceros artus generoso in corpore quaerunt.
 180 Sed quid dorsa uiri palpant? iniuria constat
 Magnanimi iuuenis: plagam qua concidit Hector [p. 73]
 Et uulnus si nosse placet, uersate supinum
 Corpus et occisi tractentur pectora regis.
 Inuenient ungues quanto descendit hiatu
 185 Hasta potens quantumque dedit uulcanius ensis.
 Nam quod terga ferunt, hoc currus fecit Achillis
 Dum trahit extincti iuuenis per saxa cadauer,
 Et domino iam damna parant de funere tracto.
 Hectora mirantes plus te laudamus, Achilles,
 190 A quo uictus obit: finem da, magne, dolori
 Et post uindictam ueniam concede perempto
 Qui poenas in luce dedit. iam respice mitis
 Astyanacta uidens, Pyrrhi succedat imago
 Ante oculos dilecta tibi, Priamique senectus

164 sororis solis *posui temerius fortasse quam rectius* 165
 defigent *corr. Buech.* 166 manebant *corr. Buech.* 169
 Mortibus *corr. Buech.* 170 ecuba 174 ponens *corr. Buech.*
 176 humera 184 descendi (*corr. ex discendi*) *cf. Stat.*
Theb. XII 340 186 dederunt | Achillis *corr. ex Achil-*
 les 187 iuuenis *corr. ex iuuenis* 193 Astianacta | *malis*
 uigens 194 delecta

- 195 Mentibus adsciscat uenerandi uota parentis.
 Nam genitor Peleus laetum post bella uidere
 Te cupit, et senior Lycomedes coniugis auctor
 Exoptat reduci gaudens offerre nepotem.
 Planctibus Andromaches ceu praesens blanda pu-
 tetur
- 200 Deidamia simul quae sollers nocte dieque
 Mente oculis attentata uolat, nam fluctibus atris
 Carbasa prima uidens nautis occurrit in undis
 Perquirens si Troia ruit, si concidit Hector
- [p. 74] Sollicita quem mente timet, te plectra tenentem
- 205 Atque iterum blandas iuuenili pollice chordas
 Tangentem laudare cupit uel brachia collo
 Nectere mellifluis adiungens oscula labris.
 Hecuba maesta gemens et canos puluere foedans
 Omine non tali matrem praesentet ab undis
- 210 Corde tuo pietas: licet haec mortalia fata
 In se nulla timet, tamen haec te, fortis Achilles,
 Mortalem genuisse dolet. haec, summe, retracta
 Et ueniam largire pius. si parua putantur,
 Fac pretium, uictor, generosum uende cadauer.
- 215 Uendatur ceu uiuus adhuc nec munere paruo,
 Sed ueneat tanto quanto pensabitur Hector.
 Hoc placet ut fortis habeatur iudice bello
 Mors pretiosa uiri. cunctos hortaris in hostem,
 Si non uilis erit ueniens occasus in armis
- 220 Qui se despiciens ciues dilexit et urbem.
 Dardanides dependat opes, det magna talenta:
 Astyanax egeat, Priamus mendicet et omnes
 Infelix quos Troia capit. haec poena manebit

196 letum 198 offere 199 ceu presens bland ma-
 ritu' sed in margine adnotatum uidetur putatur corr. Buech. 201
 uiclat Buech. proposuit | fort. altis 202 animis occurrit
 nautis temptauit Buech. 205 cordas 206 et corr. Buech.
 207 adiunges 208 Ecuba | plueret 211 timent corr. ex
 timens 212 hoc corr. Buech. 214 pretium 216 ueniat
 non uideo quo alio modo corrigas | tantum quantum corr.
 Buech. 218 Mois 219 occasus corr. ex occasum 222
 Astianax 223 Infoelix | et corr. Buech.

Laomedontiadas: si carior ille sodalis,
 225 Sollers Hector eo condetur dignius auro: [p. 75]
 Dum tamen infernis requies detur et bona uiuis
 Praestetur de morte salus ac pace fruuntur
 Aeris innocui caelum mare Tartara tellus.
 Unde genus ducis, morti licet illa sepulcrum
 230 Comparet, omen erit si reddat Troia tributum
 Troia uel Danais uectigal funera praestent.

**Exp. deliberatiua Achillis deliberantis an corpus
 Hectoris uendat.**

224	Leomedontiadas	225	Hectoreo		dignus	228
Tartarea	229 sepulchrum	231	Troia		<i>sequitur uacua</i>	

pagina 76

[p. 77]

X. Draconcij Medea.

Fert animus uulgare nefas et uirginis atrae
 Captiuos monstrare deos, elementa clientes,
 Naturam seruire reae seruire puellae,
 Astra poli et Phoebi cursus et sidera caeli
 5 Arbitrio mulieris agi, perferre Tonantem
 Quod iubeat Medea nefas, ubi mittere flammās
 Imperet aethereas. penetrat uox illa per auras
 Cum uitas mortesque facit, cum fata retorquet
 Ad cursus quoscumque uelit. licet hospite caeso
 10 Seruiat et Scythicae currat per templa Dianae,
 Possidet astrigerum funesto pectore caelum
 Et superos impune premit prece nixa uirago
 Inuitos parere sibi. quae carmina linguis
 Murmuret aut urens species quae nomina dicat,
 15 Haec uatem nescire decet, quae nosse profanum est,
 Quae fuerit uulgasse nefas. nos illa canemus
 Quae solet in lepidō Polyhymnia docta teatro
 Muta loqui, cum nauta uenit, cum captus amator
 Inter uincla iacet mox regnaturus Iason,
 20 Uel quae grande boans longis sublata cothurnis
 Pallida Melpomene tragicis cum surgit iambis,
 Quando cruentatam fecit de matre nouercam
 Mixtus amore furor dotata paelice flammis,
 Squamea uiperei subdentes colla dracones
 25 Cum rapuere rotis post funera tanta nocentem.
 Te modo, Calliope, poscunt optantque sorores
 Dulcior ut uenias, nunc te decet ire rogatam,

Quam passim adscripsi alterius exemplaris lectionem notauī
litera γ 3 reae corr. ex deae d litera expuncta reae γ 5 pen-
dere corr. Buech. 10 Scytice 13 fort. lingua 14 urens
corruptelae signo notatum. cf. species in indice 16 Quod corr.
Buech. 17 Polymnia 18 Multa corr. Buech. 19 iacens
 20 quod corr. Buech. | coturnis 23 pelice 24 uipereis
corr. Buech. 26 medo modo γ 27 nocte corr. Buech. | ro-
gatum corr. Buech. cf. VI 24

Ad sua castra petunt. lauro succincta poetae
 Pegaseo de fonte ueni, quo rore medullas
 30 Et sensus infunde meos. cur hospes amatur
 Qui mactandus erat uel cur mactatur amatus?

Diues apud Colchos Phryxei uelleris aurum [p. 78]
 Pellis erat seruata diu custode dracone.
 Hanc propter pelagi temerator primus Iason
 35 Uenerat ut rutilas subduceret arbore lanas.
 Ut Scythia conspexit Graiam de littore puppim
 Ire per undosum proscissis fluctibus aequor,
 Expauit, nam monstra putat: quis crederet um-
 quam

Per freta per rabidas hominem transire procellas?
 40 Barbarus ignaro regi iam nuntius ibat
 Quae noua perferret pelagus, sed callidus heros
 Solus Iason adhuc uento currente carina
 Prosilit in fluctus et littora uisa natatu
 Nudatus ceu nauta petit. sed Colchis alumnus
 45 Nuntius ille redit secum comitante iuuenta
 Ut nosset quid puppis erat quid uela quid arbor.
 Membra uiri mox nuda uident fugientis ad undas,
 Quem sequitur directa manus capiuntque pauentem
 Et manibus post terga ligant. tunc Iuno Cytheren,
 50 Ut uidit iuuenem Scythicas artasse catenas
 Et pauidos fugisse simul cum puppe sodales,
 Adloquitur: 'lasciua Uenus iucunda modesta
 Blanda potens mitis fecunda uenustas amoris
 Pulchra uoluptatum genetrix et numen amantum,
 55 Te diuum regina precor matrona Tonantis:
 Est nimis acceptus iuuenis mihi pulcher Iason
 Qui gelidum quondam mecum transnauerat Istrum,
 Et nunc infelix trahitur captiuus ad aulam

29 medulas *sed altera l supra a literam appicta est* 32
 Phryxei 33 dui 39 tabidas 40 nuntius] Mutius γ 44
fort. Colchus 46 nosset *corr. Buech.* 49 citherem
 53 uenustas amoris *corruptum uidetur*

- Aetis immitis forsā mactandus ad aras.
- 60 Eripe captiuum retinent quem mille catenae,
Mitte pharetratum puerum, mea Cypris, Amorem,
[p. 79] Igne tuo flammata cadat furibunda uirago,
Discat amare furor, tandem sit blanda sacerdos,
Templa pharetratae contemnat uirgo Dianae,
65 Despiciat delubra deae. licet immemor exstet
Religionis amor timeant nec fulmen amantes,
Te solam putet esse deam, te numen adoret,
Te metuat metuenda deis, te iudicet unam
Quam mare quam tellus quam numina cuncta fa-
tentur
- 70 Imperio subiecta tuo per templa per aras
Esse uoluptatum dominam, quae corda parentis
Flectis et exutum telo candente Tonantem
Despiciat me saepe iubēs nec castus Olympum
Destituat, sit ut imber olor, bacchetur adulter,
75 Uel quocumque meum placuit mutare maritum.
Non queror: Aesonidem tantum peto filia regis
Nunc amet et laudet, mox hunc suspiret anhelet
Quem mactare parat, soluat ceruice catenas
Torpescens armata manus, cui brachia collum
80 Circumdent, et mucro cadat ieiunus ad aras.
Finierat matrona Iouis. sic orsa Dione:
'Me Uenerem me, Iuno, decet me, blanda nouerca,
Imperio parere tuo: quid plura loquemur?
Oderunt mea castra moras.' sic fata Cythere
85 Quaerit amoriferum per tota rosaria natum.
Ille deas ponti telo flammabat in undis
Maternis submissus aquis. Hymenaeus ad illum
Mittitur. huic fluctus produnt fumantibus undis.

59 Aethios uersui corruptelae nota praefixa est 65 ex-
stat corr. Buech. neque enim licet particulae indicatiuum Dra-
contius subiungit nisi in prioribus carminibus quae puerili calamo
a grammatico suo nondum satis perpolito scripsisse uidetur atque
idem cadit in deliberatiuam. cf. IX 211 uid. indicem 66 timent
corr. Buech. 74 Destituet corr. Buech. 75 quocumque
76 Esonidem 77 anhelat 88 hunc corr. Buech.

Ut pelagus caluisse uidet, 'hic aliger' inquit
 90 'Hic latet Idalius. sed non latet, aequora feruent'
 Agnosco stridere fretum ceu Phoebus anhelos
 Oceano demergit equos, cum nocte propinqua [p. 80]
 Luna uenit stellante polo pendentibus astris.
 Huc ades, o lasciue puer, te mater ubique
 95 Quaerit et e cunctis uestrum me misit alumnum
 Ut uenias parcente mora.' sic fatus. at ille
 Fluctibus e mediis surgens rutilante capillo
 Excussit per inane caput, quatit impiger alas
 Ut pinnas desiccet aquis, micat ignis ut astra
 100 Plausibus excussus pueri, per cuncta uideres
 Scintillare diem, uolitant super aequora flammae.
 Sic ubi puniceos rutilans Aurora capillos
 Pectinat ante diem quae mox perfundet Eoum.
 Phoenix sola genus senio lassata uetusto,
 105 Cinnama cui folium nardum tus balsama amomum
 Informant post saecula pyram reditura, sepulcrum
 Conscondit factura rogos et uerberat alas
 Ut flammam adsciscat auis, sic nascitur ignis
 Ante alitem ambrosios iam consumpturus odores:
 110 Sic puer Idalius spargebat plausibus ignes.
 Piscis aues armenta pecus fera pastor anhelant
 Flammigero surgente deo. uolat inde per altum.
 Iam uolucer non udus erat, quocumque propinquat
 Aut ubicumque fuit, blando feruore uaporat
 115 Quem sequitur uernalis odor, uia pulchra rosarum
 Tenditur et uiolas pallentes candida peplo
 Lilia distingunt ac florea semita crescit,
 Persulcans per inane polos micat orbita florum.
 Cypris odoriferos sensit fraglare uolatus:

93 pendentibus] *cf. d. d. II 6 pendula sidera. splen-*
dentibus inutile 98 niane 103 Pectniat | perfundat 105
 Cinnima uno calami ductu scriptum et lectu difficilius ideoque
deest γ 106 secla | sepulchrum 108 asciscat *sed d litera*
appicta est 109 Ante alitem *uix sanum* 113 uolucere^r
uolucrer γ

- 120 'Natus adest' inquit 'multis iam spargitur aer
Floribus, ambrosio totum respirat odore.'
- [p. 81] Dum loquitur lasciuia Uenus, uenit ecce Cupido
Fessulus et gremio matris libratur anhelans
Quo sessurus erat. quem protinus illa uolantem
- 125 Occupat et crines componit mater Amori
Ac puerum complexa fouet dans oscula nato.
Sic blandita iubet: 'Pyrois mens ignea mundi
Atque uapor fecunde poli, successio rerum,
Affectus natura genus fons auctor origo,
- 130 Tu uitae fecunda salus tu blanda uoluptas
Tu princeps pietatis, Amor, te praeduce mundo
Alternant elementa uices et non perit orbis,
Cum pereant quaecumque *creat*, nec sentit adem-
ptum
Successu redeunte nouo. uenit ecce nouerca
- 135 In manibus iam Iuno meis supplexque locatum
Quae fuerant optanda tibi: Medea sacerdos
Sacrilega quae uoce solet compellere caelum,
Inuitos accire deos, urguere Tonantem,
Dum precibus elementa quatit mare sidera terras
- 140 Naturam turbare simul, tua tela medullis
Excipiat — hoc Iuno petit — iuuenemque Pelasgum
Diligat optet amet cupiat suspiret anhelet.
Sollicitus tamen ista para cautusque memento:
Medeam fixurus eris.' sic fata Dione.
- 145 Risit Amor matrisque sinu se subtrahit ales,
Spicula saeua legit quibus olim Luna per umbras
Pastorem flammata tenet, nec sustinet ignes
Luna Cupidineos Solis quae sustinet orbem
Et fratris radiis conceptus lucis adoptat.
- 150 Hoc ait ignipotens: 'telo Medea cremetur
Quo Scythicam succendit amor dominaeque fauillas
- [p. 82] Excutiam per templa uolans, et uirgo cruenta

127 Pirois *corruptelae signo notatum et uersui R nota prae-*
fixa est 132 du'ces uices γ 133 *suppleuit Buech.* 135
uocatur *corr. Buech.* 151 Quos

- Adprobet hos arcus dominae plus posse pharetris.
 Namque Diana feras, ceruos et figere dammas
 155 Adsolet: hoc telum reges et numina figit.’
 Quattuor interea niueas adstare columbas
 Cypris amoena iubet, roseis frenantur abenis,
 Candida puniceis subduntur colla rosetis,
 Nam iuga sunt compacta rosis, fert dextra flagellum
 160 Purpura quod mollis tenuis quod sericus ornat.
 Iam uolucer conscendit aues et blanda uoluptas
 It comes, amplexus ueniunt, Hymenaeus adhaeret,
 Gaudia concurrunt, risus atque oscula pergunt.
 Nam licet Idalias sociarint frena columbas
 165 Et iunctae per cuncta uolent, tamen impiger ales
 Nunc hanc nunc illam residet gaudetque iugales
 Iam releuare suas et se pensare uolatu.
 Sublatum propriis persentit in aera pinnis
 Aurigam quadriga uolans, iterumque columbas
 170 Adpetit et pharetris conlidit dorsa uolantum.
 Nondum per Scythicas glacies stat barbara Colchis
 Set iam bruma rigens Arctoi tristior axis
 Torpebat concreta gelu, it pinniger audax,
 Et magis accessu pueri plaga maesta serenat
 175 Aduentum testata dei, mox tetra fugantur
 Nubila, caeruleos excludit flammiger imbres.
 Impia iam Colchis iam saeuior ara Dianae
 Coeperat ostendi, iam tunc mandante tyranno
 Ecce trahebatur ceu taurus pulcher Iason,
 180 Quem sequitur Medea nocens urguetque ministros
 Nudato mucrone furens. delubra subibant
 Iamque propinquabant aris. sed numen amantum [p. 83]

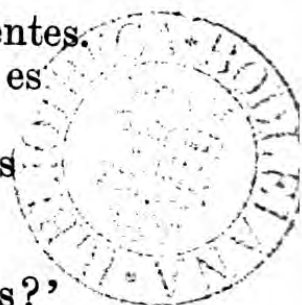
154 effigere *corr. Buech.* 161 aues *corr. ex auis* 165
 uinctae. iunctae γ 167 uolatum *corr. Buech.* 170 con-
 cludit *corr. Buech.* 172 Et iam *corr. Buech.* 173 coacta
 gelu et *corr. Buech.* 177 ante Colchis *literae conspiciun-*
tur coch sed lineola obducta deletae 179 centaurus *corr.*
Buech. 180 ministras *corr. Buech. cf. u. 261* 182 sic
corr. Buech.

Furtim templa petit, sonuerunt tela pharetris,
 Exultat gauisa nimis Medea sacerdos:
 185 Telorum strepitum castae putat arma Dianae
 Increpuisse tholo, credit sua uota sacerdos
 Ante preces audisse deam. mox numen adorans
 ‘Omen adest’ inquit ‘Triuiam te, Luna Diana,
 Confiteor perstans, heres Proserpina mundi,
 190 Nam tria regna tenes: tu caelo Cynthia regnas,
 Uenatrix terrena micās, capis atria Ditis,
 Tempora distribuens, regnis et cursibus apta:
 Iam grates audita loquor. iacet hostia templis
 Per fluctus aduecta tuis.’ sic fata per aras
 195 Uirgo cruenta molam perfert. at mystica nutrix
 Fessa licet tremebunda gemat, tamen ipsa iacentem
 Tendere colla iubet uel pectora prona supinet.
 Ergo peregrinus cum iam uersatur Iason,
 Forte oculos per tecta leuat, uidet ecce uolantem
 200 Atque salutantem puerum. sed nauta precatur
 Murmure sollicito numen quod mundus adorat:
 ‘Si caelum si terra tui sunt, alme, triumphī
 Uel quidquid natura creat, si sanguinis expers
 Mortis et infaustae, sed sunt tantum hostia flores
 205 Matris et insertae pendent per templa coronae
 Sanguine uirginei tantum contenta pudoris:
 Eripe me his inuicte malis. ego uictima seruor
 Atque utinam seruer, iaceo feriendus in aris.’
 Audiit ignipotens, hominum nam murmura sentit,
 210 Et ridens gauisus ait: ‘pirata decore,
 Quid metuis quem fata manent, cui uita superstes
 Restat adhuc, quem regna petunt, cui pellis amata
 Imminet et coniunx dabitur Medea sacerdos?
 Sed memor esto mei ne te fortuna superbum

[p. 84]

183 *fort. tecta (Buech.)* 188 *niquit* 189 *Confidit eo*
cui uoculae corruptelae nota addita est | mundi 204 *tamen*
corr. Buech. 206 *cf. Ualer. Max. II 6 15* 207 *me non*
extat γ | ergo γ 208 *seruar* 211 *cum corr. Buech.* 212
amata corr. ex aurata uersui corruptelae nota praefixa est
 213 *coniunx*

- 215 Reddat et incipias iterum ceu nauta uenire.
 Dum loquitur pinnatus Amor, iam uirgo leuabat
 Destricto mucrone manum. captius Iason
 Exclamat: 'succurre Uenus, succurre Cupido.
 Iam ferior, Medea ferit.' sic fatus. at ille
- 220 Ignea sidereo componit spicula neruo,
 Misit arundineum per flammea cornua ferrum,
 Stridula tela uolant: rapiunt praecordia flammam,
 Corda calent oculique labant, suspiria rumpunt,
 Marcida funereum laxauit dextera ferrum.
- 225 Sed nutrix mirata moras 'dic uirgo quid haeres?'
 Increpat 'ecce feri. fibrae rapiantur et exta,
 Consultum det fata iecur. Medea moraris?
 Occidimus. torpescit iners antistita Phoebes
 Permixto pallore rubens, non lumina uibrat,
- 230 Non furit aut tremuli strident in murmure dentes.
 Cur homicida uacas et stas rea? sed rea non es
 Si fueris homicida magis. cur explicat artus
 Aut tangit cur saepe caput, quid spirat hiatus
 Oris et ad zonam digiti mittuntur inermes?
- 235 An magus est pirata iacens et sacra Dianae
 Murmure sollicito prohibet soluitque profanus?
 Dixerat et gladium dextrae reuocabat inertem
 Impia turpis anus. rursus conclamat Iason:
 'Uictima sum, pereo, iugulis male mucro minatur.'
- 240 Pinnatus subrisit Amor rursusque sagittas
 Iecit et ardentis nutantia corda fatigat.
 Aestuatur interea sacris repetita sacerdos
 Ignibus. effatur: 'non est haec uictima digna.
 Non torta ceruice iacet, male palpitat artus,
- 245 Erigit impatiens et saucius ante dolorem,
 Sanguine membra carent. iam non erit hostia grata

[p. 85]

215 Reddet et incipies *corr. Buech.* 226 rapiuntur
corr. Buech. | exsta 227 Consultrun consultum *γ* 228
 topescit tepescit *γ corr. Buech.* | niens | Antistia 230 tre-
 mulis 231 sed stas *corr. Buech.* 232 fueris *corr. ex*
 fuerit 235 iacens *corr. ex nocens* 237 nierti 246 *cf.*
Orest. 879

- Quae sicco mucrone cadet.' conuersa sacerdos
 Ad iuuenem: 'dic nauta fugax, pirata nefande:
 Est consors matrona decens an caelibe uita
 250 Degis adhuc nullumque domi *tibi* pignus habetur?'
 'Solus' ait captiuus 'ego, mihi pignora nulla
 Coniugis aut sobolis.' dictis gauisa uirago
 Blanda refert: 'uis ergo meus nunc esse maritus?'
 'Seruus' Iason ait 'tantum ne uita negetur
 255 Te precor et dominam fateor.' sic fatus. at illa
 Rumpit uincla iubetque uiro suspendat ab aris
 Ut facinus purget proprium. uocat ipsa maritum
 Uestibus indutum Tyriis quas sericus ambit
 Mollis et in medio fuluum distinxerat aurum,
 260 Blattea puniceo radiabant stamina filo.
 Expauit nutrix, omnes stupuere ministri.
 At puer ignipotens uictor per templa triumphat,
 Nudus ludit Hymen, mollis lasciuiam saltat,
 Blanda libido coit, simplex affectus inhaeret,
 265 Ludicra puniceis resonabant oscula labris,
 Dant faciles plausus concordia gratia lusus:
 Sponsus Iason erat gaudens et sponsa sacerdos
 Ad thalamos post templa ruit. tunc pronuba Iuno
 Adfuit et grates Ueneris facunda canebat.
 270 Ecce triumphantes ingratia dura iugales
 Consequitur gressu consors, obliuio iungit.
 [p. 86] Marcidus interea domitis rediebat ab Indis
 Liber anhelantes residens post proelia tigres,
 Quem sequitur iucunda manus saltare parata
 275 Ebria pampineis miscens uestigia thyrsis.
 Sensit amoriferum Scythicam fixisse sagittis
 Et uolucrum puerum populatum templa Dianae:

248 dignata 250 *laruna* *indicata est etiam γ* 256 iu-
 uenique *corr. Buech.* | uirgo | suspendit *corr. Buech. corrupte-*
 lae *nota uersui praefixa est* 258 quam 260 Blátea 267
ante sacerdos repetitum saceo (initium literae d) 268 ducit
 et hunc *corr. Buech.* 269 *malis* Ueneri 271 gressus *corr.*
Buech. 275 thyrsis

- ‘Illo iam gressus’ dixit ‘conuertite tigres,
 Estis opus, mea turba, deo. properate ministri.
 280 Pinniger Idalius minor est sine munere nostro.’
 Dixerat et Scythiam Bacchus iam sponte petebat.
 Iam uenit ad Colchos, iam se Semeleia iungunt
 Agmina, Bybliades saltant Bacchaeque rotantur.
 Uenatu interea rediens delubra petebat
 285 Plectriferi germana dei, mirata repente
 Quod sileat templum, subito quod sparsus ubique
 Ambrosius sic fraglet odor. sonuere per aures
 Fescennina deae. pulchrorum uota geruntur:
 Iungitur Aesonidi fulgens Medea marito.
 290 Erubuit doluitque simul: ‘non omine fausto
 Coniungatur’ ait ‘nec prospera flammea sumat.
 Displiceat quandoque uiro cui turpiter audax
 Sacrilegus processit amor, sed iustius opto:
 Perfidus egregiam contemnat nauta iugalem,
 295 Dulcior affectus uel amara repudia mittat.
 Funera tot uideat fuerint quot pignora mater,
 Orba parens natos plangat, uiduata marito
 Lugeat et sterilem ducat per saecula noctem.
 Aduena semper eat, se tanti causa doloris
 300 Auctorem confessa gemat.’ sic fata Diana
 Tristis abit, delubra tacent, sacraria maerent,
 Sanguine templa carent, nutrix tamen atria tantum [p. 87]
 Templorum seruabat anus: haec anxia crimen
 Uirginis et raptum deflebat maesta pudorem.
 305 Qualis in exhaustis per sordida tecta ruinis
 Strix nocturna sonat rostro stridente per umbras
 Qualis et horrendus funesto carmine bubo
 Conqueritur deflenda gemens dum tristia maestus

281 uacuus corr. *Buech.* malis currus uel simile quid 283

Bibliades 284 peteban^t 289 Esonidi 291 Coniungatur
 coniungatur γ 294 nata 296 mater corr. ex matri 298
 noctem corruptum uidetur. uitam proposuit *Buech.* 299 sit
 tanti 301 abijt | tacent nutrix tamen atria tantum sed
 supra scriptum sacraria maerent. item γ 307 bufo corr.
Buech.

- Funerea sub nocte canit, sic anxia nutrix
 310 Ingemit et tremulas diffundit maesta querellas.
 Nuntius interea maesto uolat ore satelles
 Ad regem subuectus equo, natamque tyranno
 Indicat ignoto passim nupsisse marito.
 Expauit genitor. sic quondam tristis Agenor
 315 Concidit Europae senior fraudatus amore
 Cum nesciret adhuc generum meruisse Tonantem.
Ira dolor numen pietas iniuria regnum
Concutiunt franguntque uirum, iubet arma mini-
 stris,
Coniugii nam fama ducem rapiebat in enses.
 320 Cum poenas mortesque parat, uenit Indus ad aulam
 Liber et egregia compressit uoce furentem:
 'Sic tibi, rector' ait 'mentem possedit inanis
 Relligio? sic pignus amas ut tela parentur?
 Quid furis? exspecta dulces de prole nepotes.
 325 Uirginitatis onus melior tolerare sacerdos
 Non potuit, feruescit amans: et casta Diana
 Pastorem confessa uirum.' haec Liber aiebat.
 Mulcentur iam corda ducis natamque tyrannus
 Purgat et extemplo Medae laudat amorem.
 330 Sic meruit ueniam generum confessus Achilles,
 Sic pater ignouit Lycomedes pectore natae,
 [p. 88] Et Pyrrhum suscepit auus gremioque nepotem
 Fouit et ad Troiam post crimina misit Achillis.
 Ut Scytha mollitus blanda pietate mitescit,
 335 Mox iubet ut generum uel pignus regis ad aulam
 Deposito terrore uocent. tunc regia lauro

317 sqq. eodem undenarum circa literarum interuallo a mar-
 gine reuocati sunt. suppleuit Buech. 317 an regni? 319
 rapiebant rapiebat γ 324 Qui corr. Buech. 227 tolera-
 bile fortasse agebat (Buech.) 328 ante natamque leguntur
 nant sed expuncta. nautamque scribas oportet nisi amorem
 significare amatum sumas 331 innotuit Licomedes 333
 Achillis corruptelae signo notatum est 334 fort. tepescit
 Buech. 336 rogent corr. Buech. ante lauro signum omissio-
 nis conspicitur quo adiunctum est quod in margine legitur electio
 (fort. electro)

- Cingitur et postes soceri piaserta coronant.
 Mox thalamos subiere pares, laetatur Iason
 Sponsus et in castris Ueneris Medea triumphat.
- 340 Quattuor interea Phoebus transegerat annos,
 Sed natos Medea duos fecunda marito
 Ediderat, cum nocte iacens suspirat Iason.
 Nec gemitus latuere magam: 'quam, callide, frau-
 dem
 Quodue nefas moliris?' ait 'non fallis amantem.
- 345 Dulcia saepe uigil contrectans pectora coniux
 Agnoui quia furta paras quia mente fugaci
 Infaustum quodcumque cupis: secreta polorum
 Cognosco, si morbus erit, si bella parentur,
 Si pluet aut flamma caelum rutilante coruscet,
- 350 Et tu Medeam credis quia fallis, Iason?'
 Tunc sic Aesonides stimulet quae cura medullas
 Indicat et pellis causas uel tempore tanto
 Quod lateat socios qui iam sic regnat amicus,
 Consumptum quem morte putant planguntque pa-
 rentes:
- 355 'Optarem reuidere meos iterumque reuerti
 Ad thalamos, regina, tuos, monstrare Pelasgis
 Quid coniux quid fata ualent.' Medea marito
 'Iam pariter pergamus' ait 'sic aurea pellis
 Tollitur ut lateant uastum mea facta draconem.'
- 360 Dixerat et stratis rapitur sub nocte silenti.
 Astra uocans et signa ciens iubet illa Soporem
 Ad nemus ad pellem uel templum Martis abire: [p. 89]
 Dormierat serpens, pellis subtracta marito
 Traditur et pariter fugerunt fratre necato.
- 365 Accipiunt natos et singula pignora portant.

338 laetatus *corr. Buech.* 343 Ne 349 coelo *corr. Buech.*
 351 Esonides | forma *corr. Buech.* 353 quia
 354 Consumptumque *cui corruptelae signum additum est* 355
 Optarem] *supra m literam corruptelae nota picta est* 357
 fort. uota *Buech.* 359 Tollatur | sata 362 ad pellem]
 fort. ac *Buech.* 365 fort. secum

Uentum erat ad Thebas, pellis datur aurea regi.
 Miratur rex ipse Creon, laudatur Iason
 Quod freta quod terras sic felix praedo uagetur.
 Regis nata decens fuerat pulcherrima Glauce
 370 Iam cui uirginitas annis matura tumebat:
 Haec ubi conspexit iuuenem, flammata nitore
 Aestuat et laudans alièni membra mariti
 Optat habere uirum. sonuit genitoris ad aures.
 Tunc rector Thebanus ait: 'si Iuppiter auctor,
 375 Si Lachesis, si fata iubent, nil ipse morabor.
 Progenies mea turpe cupit: fortuna fauorem
 Praestet et innumeri laudent per saecula nepotes.
 Uirgineo dabitur pellis cum dote pudori.'
 Finierat senior. uotum cognouit Iason
 380 Et grates elatus agit. praecepta tyrannus
 Diffundit per regna nocens, inuitat iniquus
 Ut ueniant ad uota duces. dum festa parantur,
 Cognouit Medea nefas nec tardius illud
 Credidit, ingratum nam senserat ipsa maritum.
 385 Ante diem tamen illa dolens cum cerneret aulam
 Et regis feruere domum, cum magna parantur
 Prandia, uenturi mittebant praemia reges,
 Signorum cursus et plenae cornua lunae
 Captabat Medea furens. iam clauserat orbem
 390 Cynthia sidereis transcendens saltibus astra.
 Mox Colchis se spargit aquis, et sulphura lauro
 [p. 90] Cum taedis fumant, purgabat membra sacerdos,
 Et campum secreta petens ubi mille sepulcra
 Adstabat deiecta oculos confessa reatum,
 395 Et Lunam manibus tensis cum uoce precatur:
 'Astrorum princeps, signorum gratia fulgens
 Et caeli stellantis honos, caliginis hostis

372 Aestum et corruptelae nota uersui praeposita est 380
^{ec}
 elatus aigt agit γ 382 sexta γ 384 nec corr. Buech. |
^e
 ipsa 387 Premia uenturi corr. Buech. 392 fumans corr.
 Buech. 393 sepulchra 394 Stabat corr. Buech.

Ac nocturnorum triplex regina polorum
 Atque tenebrarum splendens patrona mearum,
 400 Cui cancer domus *est* ora clarissima mundi,
 Brachia contorquens stellis quae mense peragras
 Quod Phoebus radians toto uix explicat anno,
 Corporis et dominam uerax quam turba fatetur,
 Tu nemorum custos tu mors pinnata ferarum,
 405 Ursus ceruus aper pantherae damma leones
 Retia cum ueniunt aut cum uenabula uibrant
 Ante necem tua praeda iacent: te tertius heres
 Participem regni consortem iuris amari
 Optauit mundumque dedit tibi dona secundum,
 410 Sub tua terribilis rapiuntur sceptrum tyranni,
 Diues pauper inops raptor pirata sacerdos
 Aduenient sub lege pari, non sorte sub una:
 Tu punis post fata reos et uiscera saeuo,
 Persephone, das nostra cani, post regna barathri
 415 Quae uultum mutare soles uisura Tonantem:
 Da ueniam, Medea precor, cum clade suorum
 Non decet ira deos. mereor pro crimine poenam,
 Te feriente tamen, non ut mendicus Iason
 Sit uindex, regina, tuus, qui criminis auctor
 420 Ipse fuit. miseram solus non puniat oro
 Qui mecum feriendus erat. cuicumque iubebis
 Colla paro feriat: tantum ne uirgo Creontis [p. 91]
 Discidium pariat nautam ductura maritum.
 Exaudi famulam, dolor est, non zelus Iason.
 425 Quinque dabo inferias — sat erunt pro crimine
 nostro —
 Inlustres animas, niueam cum Iasone Glaucen,
 Mortibus amborum regem super addo Creonta
 Et natos miseranda duos, mea pignora, supplex

400 domus ora *fort. aliud quiddam in ora uerbo latet*
 401 stellisq; mense 405 pantere 413 *cf. Lucan. VI*
699. 700 414 baratri 418 mendicus *uix sanum. men-*
titus? 423 parat 425 dabo dabo γ | erint 426 ani-
 mae | Glaucem *

- Offero sacrilegos nostro de corpore fructus
 430 Ne prosit peccasse mihi.' sic fata sacerdos
 Suspexit: tonuere poli, nec Luna uidetur
 Sic tauros urguere suos sed cursibus astra
 Ignitis responsa dabant. gauisa sacerdos
 Uertit ad infernum gemitus regemque barathri
 435 Secura iam uoce ciet Furiasque precatur:
 'Iam pie rex Erebi qui formidabile regnum
 Mortis habes, quem terra premit, qui funera mundi
 Excipis et tantis non explēs luctibus aulam,
 Anguicomae uos quoque deae quibus impius horror
 440 Turpia uiperae funduntur membra cerastae,
 Plurimus ora tegit pendens de uertice serpens
 Et sinuant orbes per pallida colla dracones:
 Si manibus laniata meis mala uictima uestros
 Ad manes peruenit homo, si uiscera matris
 445 Uos propter scindens homines in uentre necauit,
 Nunc nostras audite preces. regnator Auerni,
 Crastina cum Glauce ueniet nuptura marito,
 Mox Furias admitte tuas, properate sorores
 Tartareae. Thebis iterum iam uota geruntur,
 450 Currite, per thalamos Iocastae frater et heres
 Coniungit natam. gens *haec* est uestra. dicabit
 [p. 92] Mortibus impietas, affectus funera praestent.
 Cur mora? nam nihil est quod non me exaudiat
 umquam.
 Uirginitas si casta placet, retinere pudorem
 455 Si libet et numquam contagia blanda mariti
 Quaeritis, innuptae nuptam exhorrete sorores.
 Si Furias saeuire precor nec sponte nocetis,
 Non estis Furiae, nomen mutatae domosque,
 Ponite serpentes, alienas reddite flammās
 460 Et puerum Ueneris quem iam tempersistis amate.'

431 non iure polos quod posui temptauit Buech. 434
 baratri 436 malis impie | herebi 441 Plurimis γ 450
 Iochastę 451 genus est corr. Buech. 452 praestant corr.
 Buech. 453 me non exaudiat 458 cf. Orest. 487 460
 aetate cui corruptelae nota addita est

- Dixerat et terra strepitum tremibunda ciebat,
 Quo steterat Medea loco telluris hiatu
 Finditur. attonitas inclinat cautior aures
 Et surgens 'audimur' ait 'nam terra tremescit,
 465 Uerbera plaudentum resonant per inane sororum,
 Sibila uipereis uibrant sub dentibus angues.
 Res melior tempusque monet redeatur ad urbem,
 Ante tamen fluuio corpus mergatur et undis.'
 Quod maga digrediens mox perficit et petit urbem.
 470 Exilit interea tecturus Lucifer astra
 Puniceo prouectus equo rutilusque micansque
 Concusso de crine iubar diffundit in orbem
 Flammigeri roseas praecedens solis abenas:
 Coeperat aula ducis strepitu resonare clientum.
 475 Iam Phoebus scandebat equos et luce rubebat
 Post noctem uentura dies, iam tecta Creontis
 Regibus implentur, iam proxima uirgo marito
 Sederat et tabulas calamo sulcabat Iason.
 'Conuentum pactumque' sonat 'signate tabellas'
 480 Horrida Tartareo ueniens de gurgite uirgo
 Tisiphone signumque premit gauisa Megaera,
 Allecto testis ceras adamante notauit,
 Anguibus horrendis per regia tecta flagellant.
 Interea Medea nouam formare coronam
 485 Coeperat et niueis miscebat sulphura ceris:
 Pix et stuppa ligat, species dat quattuor artis
 Mascula tura cremans, sterili suffire cypresso
 Cura fuit cyproque ligat quod naufraga puppis
 Perdiderat, cristata manus sancire iubetur,
 490 Lambere caeruleis permisitserta cerastis.

[p. 93]

461 spatium *corr. Buech.* 462 hiatus *cf. Orest.* 473
 465 niane 466 Sibyla 471 preuectus *corr. Buech.* 472
 ni 475 rubebat *corr. Buech.* 479 Conuectum γ | sonant |
 signat *corr. Buech.* post signat *crux appicta est quae eadem*
ante uersum conspicitur 481 Tesiphone 482 Allectos 484
ante coronam literae conspiciuntur no sed expunctae 487
Buech. uoluit cremat 488 *fort. curauit | ante puppis leguntur*
cypus sed expuncta

Exitiale rapit mox praemia tetra uenenum
 Atque aurum mentita nocens radiare corona
 Creditur et gemmas flores imitantur iniqui.
 Dum munus Medea parat haec funera Glaucæ,
 495 Processit roseis sol mundum amplexus habenis.
 At maga sulphuream ponens ad busta coronam
 Haec ait: 'o mundi facies pulcherrima Titan
 Naturam feruore tenens elementa coartans,
 Ne dispersa fluant aut mundi machina mergat,
 500 Stelligeri iubar omne poli, quem sphaera polorum
 Sustinet et prohibet rutilam plus ire per aethram,
 Dum contra rapis axe rotas et colligis ignes
 Ipse pias animas mites et claudis in aeuum
 Orbe tuo, miserere tuae, deus optime, nepti.
 505 Insidant haecserta comis et uirginis ora
 Digna corona premat: sint, inquam, regis in aula
 Munera nostra rogi, dent praemia tanta sepulcrum,
 Ignea mors rapiat sponsum cum paelice busto.'
 Sic effata minax Solis mox numen adorat.
 510 'Tempus *adest*, pergamus' ait. sic fata coronam
 Tollit et insontem fingens ad tecta Creontis
 [p. 94] Uenerat, oblata sponsae datserta puellae:
 'Accipe uirgo libens auratam fronte coronam
 Quam captiua dabo, qualem mea pignora sumant.'
 515 Dixerat et capiti quod iam diademate regni
 Splendebat fera sertalocat. laudata recedit
 Colchis et infaustas uomuerunt munera flammæ.
 Has radians nam Phoebus alit. iam creuerat ignis,
 Uritur ingratus usta cum uirgine nauta,
 520 Cum genero nataeque parat succurrere rector

491 repit *corr. Buech.* 494 munera *corr. Buech. cf. u.*
 592 | Glauce 495 *ante amplexus praefixum legitur q* 499
Buech. mauult uergat 501 prohibes 503 mitis *quod*
posui temptauit Buech. 507 dant *corr. Buech. | tanta] cf.*
supra 491 | sepulchrum 508 pelice | busta *quod aegre defen-*
das oppositionis nomine 510 Tempus est *corruptelae signum*
interpositum 511 et] *fort. ut* 513 auratam in fronte *del.*
Buech. 516 Splendebat splendebat γ

Uritur ipse Creon. rogos est mox aula tyranni.
 Diffugiunt omnes populi conuiuia ministri,
 Saltantum fugere chori. nam festa canentes
 Ambusti lamenta sonant nec tympana plausu
 525 Percutiunt, sed turba gemens hinc inde lacertos
 Uerberat et flentes sed non sua funera plangunt.
 Stabat sola nocens necdum satiata sacerdos
 Nec segura tamen: numquam sic posse uenena
 Credidit aut precibus tantum seruire furores.
 530 Sed postquam solos quos iusserat ignis adussit,
 Tunc natos furibunda premit. nam Mermerus in-

sons

Et Feretus matrem blanda pietate uocabant.
 Ut flammam uitare queant, infantia simplex
 Affectu petit ipsa necem uel sponte pericla
 535 Quaerit inops, passura necem mucrone parentis,
 Ignari quae mater erat quid saeua pararet.
 Tunc genetrix furibunda manum suspendit et ensem
 Ac fatur: 'Sol testis auus, Sol Persice Mithra,
 Luna decus noctis, Furiae, Proserpina, Pluton:
 540 Accipe Sol radians animas, tu corpora Luna
 Nutrimenta animae, fundit quem mucro cruorem
 Sumite uos Furiae, noctis rex exigat umbras. [p. 95]
 Spiritus in uentos satis est punisse nocentes
 Insontesque simul. miseros hoc ense necabo
 545 Quo genitor ferendus erat, nihil ipsa dolebo
 Si ingrata maneat nullus de gente superstes.'
 Haec ait et geminos uno simul ense nouerca
 Transegit pueros. quos sic portabat ad arcem —
 Ut proceres uidere nefas, timuere cruentam

530 adussit 531 Mermerus] *supra alteram r literam crux
 picta est* 532 ferentes *ante uersum crux conspicitur* 533
 queat *corr. Buech.* 534 *post necem legitur mucrone paren-*
tis sed expunctum 535 *post necem legitur uel sponte pericla*
sed expunctum 538 Af Ac fatur | persce miⁿⁱtra perste
 ministra *γ. corruptelae nota uersui praefixa est* 543 *uersus*
excidisse uidetur post inuentos quamquam in codice lacuna nulla
est | satis est] fort. satiet 546 *meurat*

- 550 Et doluere simul — ceu quondam baccha Lyaei
 Saeua caput iuuenis mater gestabat Agaue.
 ‘His’ inquit Medea ‘rogis ubi pulchra nouerca
 Et pater ipse Creon uel perfidus arsit Iason
 Uos, miseri, commendo mei.’ sic fata minorum
- 555 Corpora saeua parens funestos mittit in ignes
 Et currus metuenda petit. uenere dracones
 Uiperea ceruice iubas et colla leuantes
 Squamea, cristato radiabant uertice flammae.
 Currus taeda fuit, sulphur iuga, temo bitumen
- 560 Et rota cypressus, solidarat frena uenenum,
 Plumbeus axis erat raptus de quinque sepulchris.
 Occupat illa grauem funesto corpore currum,
 Ire Furor residens tetros simul imperat angues,
 Tolluntur celeres, mox se tellure leuabant,
- 565 Iam nutant per inane rotae hinc inde labantes,
 Aera saeua petit uolitans quãdriga ueneni.
 Et poterat fuscare diem, corrumpere uentos,
 Ni Phoebus rubuisset auus de crimine neptis
 Et totum meliore coma perfunderet orbem.
- 570 Saeue furor, crudele nefas, infausta libido,
 Impietas, furiae, luctus, mors, funera, liuor,
 [p. 96] Linquite mortales miseroque ignoscite mundo,
 Parcite iam Thebis, diros cohibete furores.
 Inde uenit quodcumque nefas. sic Cadmus *aratro*
- 575 Obruit infaustis crudelia semina sulcis,
 Inde seges ferrata micat, uel Martis anhelii
 Heu male conceptis praegnatur terra uenenis:
 Emicuit galeata cohors aciesque nefanda,

551 testabat *corr. Buech.* 554 meis 560 cypressus
 561 sepulchris 563 furore sidens (*corr. ex sident*) *corruptelae nota uersui praeponitur γ* 564 mox e tu tellure 565
 lauantes 566 uenena ueneni *temptauit Buech.* 569 pro-
 funderet *corr. Buech.* 571 ante furiq̄ legitur fur sed *expun-*
ctum 572 Liquite 573 *cf. Orest.* 970 574 *fort. hic | aratro*
alia manus in margine adnotauit 576 *fort. Unde | ferra supra*
rr literas corruptelae signum, supra a literam lineola uerticalis
appicta est | anhelii corruptelae signo notatum est 578 *ante*
galeata uides gala literas et inceptam t subtractamque lineolam

Rumperet ensiferis cum ferrea messis aristis,
 580 Insurgunt clipeis, rapiunt simul arma phalanges
 Mortibus alternis et mutua fata minantur,
 Fraternalumque nefas qui gessit uindicat ensis.
 Inde Athamas miserandus erat, miser inde Palae-
 mon,
 Inde Iocasta fuit, turpis fuit Oedipus inde,
 585 Inde Eteocles erat frater Polynicis et hostis,
 Et Polynices inops germani morte peremptus.
 Blanda Uenus, lasciuie puer, Semeleie Bacche,
 Parcite uos saltim Thebis, quibus auctor origo
 Aut soboles praeclara fuit: tibi mater, Iacche,
 590 Thebana de stirpe tuam Thebisque, Dione,
 Harmoniam nupsisse ferunt: pro munere Thebae
 Et pro tot meritis sic funera tanta merentur?
 Crimen erit genuisse deos, iam Creta Tonantem
 Depositum nutrisse neget, iam Delos in undas
 595 Fluctuet et paueat partus meruisse deorum,
 Te Uenerem freta uestra negent, abiuret Amores
 Cyprus et Idalium pigeat coluisse Dionen,
 Uulcanus Lemno, Iuno spernatur ab Argis,
 Gorgone terribilis Pallas damnetur Athenis,
 600 Sitque nefas coluisse deos, quia crimen habetur
 Relligionis honos, cum dat pro laude pericla.

583 Inde talamas ^u uersui crux praefixa est 585 Thocles |
 Poliniceis 586 Polinices Poliniceps γ | ferentus corruptelae
 signo notatum corr. Buech. 587 Semeleiae bacchae 588
 saltis 589 mater iacet 590 Tartara (corruptelae signo
 notatum) tibi (ut uidetur) Diones quod scripsi proposuit Buech.
 591 Armonia supra r literam corruptelae nota conspicitur 596
 adiures 597 Cypris ^u | Dionem 600 Sit nefas corr. Buech.
 sub finem scriptum est Τέλος. desinit codex Neapolitanus

Satisfactio Dracontii.

Rex immense deus cunctorum conditor et spes,
 Quem timet omne solum, qui regis igne polum,
 Sidera flamma dies quem sol nox luna fatentur
 Auctorem, dominum saecula cuncta probant:
 5 Principio seu fine carens et temporis expertus
 Nescius alterni nec uice functus agis,
 Omnia permutans nullo mutabilis aevo
 Idem semper eris qui es modo uel fueras.
 Nil addit demitque tibi tam longa uetustas,
 10 Omnia tempus habent, nam tibi tempus abest.
 Qui mentes hominum qua uis per singula ducis
 Et quocumque iubes dirigis ingenia,
 Qui facis iratus homines contraria uelle
 Propitiusque iubes ut bona cuncta gerant.
 15 Quicquid agunt homines, bona tristia prospera
 praua,
 Hoc fieri ammittunt ira fauorque dei:
 Hoc tua uerba probant Moseo dicta prophetae,
 Quod duraturus cor Pharaonis eras.
 Sic mea corda deus nostro peccante reatu
 20 Temporis immodici pellit ad illicita,
 fol. 144^r Ut qui facta ducum possem narrare meorum,
 Nominis Asdingui bella triumphigera,
 Unde mihi merces posset cum laude salutis
 Munere regnantis magna uenire simul,
 25 Praemia despicerem tacitis tot regibus almis,
 Ut peterem subito certa pericla miser.
 Quis nisi caelesti demens compulsus ab ira
 Aspera cuncta petat, prospera cuncta neget?

incipit codicis Vaticani fol. 143^v sine indice 1 ðc | con-
 ditor corr. *Areualus* 15 Quidquid *Sirmond et Areualus con-*
feras Iuuenalem I 85 16 admittunt *Areualus* | fabor corr.
Areualus 21 qui]i in rasura ampliore 25 Proemia 26
 Et sed e in rasura recentiore. uidetur fuisse u 28 negat
 corr. *Areualus*

- Irascente deo mentes mutantur et artus,
 30 Uertuntur sensus uertitur et species :
 Persarum regem Babylonae regna tenentem
 Post decus imperii quis neget esse bouem ?
 Et diademalem turparunt cornua frontem,
 Mugitus pecudis uerba fuere duci :
 35 Agricolam timuit post Parthica regna bubulcum
 Summisitque pauens regia colla iugo,
 Errauit per prata uagus mala gramina pastus,
 Et qui homo bos fuerat de boue factus homo est.
 Liquit et antistes senior pater ille Iohannis
 40 Elinguisque fuit uoce tacente silens.
 Ast ego peccando regi dominoque deoque
 Peior sum factus deteriorque cane.
 Uulnera uexati curat sua lingua molossi,
 Heu mea quippe mihi uulnera lingua dedit.
 45 Sed qui restituit pecudis post membra tyranni
 Ut fieret rediens ungula fissa manus,
 Quique reformauit tacitae modulamina linguae
 Ne mutilante sono uerba ligata daret,
 Ipse meo domino deus imperat atque iubebit
 50 Ut me restituat respiciatque pius,
 Seruet aui ut laudes dicam patriasque suasque
 Perque suas proles regia uota canam.
 Culpa quidem grauis est uenia sed digna reatus
 Quod sine peccati crimine nemo fuit :
 55 Nam deus omnipotens potuit cum conderet orbem
 Tristibus amotis gaudia sola dare,
 Sed diuersa creans et discordantia iunxit
 Et bona mixta malis et mala mixta bonis.
 Sic elementa potens contraria miscuit auctor

31 in margine manus recentior adscripsit Nabuchodn⁷
 38 homo om. Sirmond 39 Liquit] inter i et q literas unius
 uel duarum literarum spatium est | senior] i et r literas manus
 recentior in erasarum locum scripsit. fort. Dracontius scripsit
 sancti cf. d. deo II 676 uerus interpolati et Areualus 45 ty-
 rannum Sirmond 53 uenia i. e. ueniam

- 60 Humida cum siccis ignea cum gelidis.
 Littera doctiloquax apibus cognata refertur,
 Quis datur ut habeant uulnera castra fauos:
 Cera dat ingenium pueris, primordia sensus,
 Inde fit ut prosit littera uel noceat.
- 65 Aspis habet mortes habet et medicamina serpens,
 Uipera saepe iuuat, uipera saepe nocet.
 Cerua salutare pasto serpente medellas
 Conficit et pellunt ipsa uenena neces.
 Materies ferri simplex et noxia fertur,
- 70 Impius inde nocet, rusticus inde placet.
 Ipsa parit gemmas pretiosos terra lapillos,
 Ipsa dat et uepres spinea ligna rosas.
 Delicias mortesque parat mare fluctibus altum,
 Et generat pelagi conchula diuitias.
- 75 Aera temperies auris uitalibus aptat
 Quae corrupta dies eripit atque animas.
 Aspera uel facilis retinet natura uolucres:
 Blanda columba auis est, aspera uultur auis.
 Nubibus aggestis pluuiæ nix grando pruinae
- 80 Gignuntur, uicibus igne uapore gelu.
 Sol dat temperies, species gratissima mundi,
 Cuncta creanda parans cuncta creata fouens,
 Per quem fetat humus flores et messis aristas:
 Sole perustus ager putris harena iacet.
- 85 Corpora sol reficit radiis et corpora uexat,
 Solibus alternis itque reditque salus.
 Omnia nec mala sunt nec sunt bona sidera caeli:
 Lucifer hoc docuit, Sirius hoc monuit.
 Temperies caeli medium nec possidet orbem,
- 90 Nam de quinque plagis uix habet ipsa duas.
 Quod caelum quod terra fretum quod purior aer

62 fabos corr. *Areualus* 63 tacito auctore adhibet *Isidorus orig.* V 9 67 medullas *Areualus* medela est interpolati
 69 in margine notat ferro manus rec. 74 concula 79
 pruina *Sirmond et Areualus.* at conferas d. deo I 6 pruinae
Azagrensis 81 in margine notat sole manus rec. 88 *Syrius*
 89 in margine notat celo manus rec.

Non meruere simul, hoc homo quando habeat?
 Culpa mihi fuerat dominos reticere modestos
 Ignotumque mihi scribere nec dominum,
 95 Qualis et ingratos sequitur qui mente profana
 Cum dominum norunt idola uana colunt.
 Israhelitarum populum sic culpa tenebat
 Quando deum oblitus flans uitulum coluit.
 Dat tamen indulgens ueniam poscentibus auctor,
 100 Si sceleris facti mens rea paeniteat.
 Te precor, omnipotens, te quem decet esse beni-
 gnum
 Quem non ulla iuuat ultio sed uenia,
 Cuius sancta manus sustentat corda regentum,
 Et pius inclinas mox ubicunque iubes:
 105 Te coram primum me carminis illius ausu
 Quod male disposui paenitet et fateor.
 Post te, summe deus, regi dominoque reus sum
 Cuius ab imperio posco gemens ueniam.
 Imperet armato pietas tua, prospera mandet
 110 Rex dominusque meus semper ubique pius:
 Nec mihi dissimilis quam quod solet esse cateruis
 Sit pietate sua, sit bonus et placidus.
 Nam tua sunt quaecunque gerit quaecunque iu-
 bebit,
 Iudiciumque dei regia uerba ferunt.
 115 Exorent haec pauca deum qui mentis opertae
 Sensibus aetheriis condita uota uidet.
 Ad te nunc, princeps, mea uela retorqueo supplex,
 Pectore mente rogans uoce manuque petens:
 Da dextram misero, ueniam concede precanti,
 120 Tempore tam longo non decet ira pium.

94 uel dominum quam posui Sirmondi lectio ab Areualo
 recepta parum placet. latet fortasse nomen proprium uel ceu
 95 prophana 96 norint interpolati et Areualus 99 Et
 tamen corr. Buech. | indulges Areualus. indulgens etiam Sir-
 mond 105 ullius corr. Areualus ex interpolatis | orsa Sir-
 mond 112 tua Areualus sua etiam Sirmond 119 fatenti
 Sirmond

- Namque inimicorum culpis ueniale minaris,
 Captiuosque tuos deliciis epulas.
 Puniat ut sit quod Christus, tu parcis iniquis,
 Uindice quo regnas, quo uigilante uiges.
 125 Qui pereunt bello soli moriuntur ut hostes,
 Qui superest pugnae uiuat ut ipse iubes.
 Captiuus securus agit, solusque rebellis
 Formidat mortem, praeda quieta sedet.
 Conseruas animas, uictum super ipse ministras
 130 Ne sit uita grauis subripiente fame.
 Nemo cadet sub iure tuo sub morte cruenta,
 Scit se uicturum qui uolet esse tuus.
 Turba rebellantum quotiens orauit in armis
 Uinceret aut certe praeda fuisset iners.
 135 Securus sine morte manus dat hostibus hostis,
 Nam bene conseruas colla subacta iugo.
 Sic leo terribile fremit horridus ore cruento
 Unguibus excussis dente minante neces,
 Acrius iratus crispato lumine ferri,
 140 Et mora si fuerit acrius inde furit,
 At si uenator trepidans uenabula ponat
 Territus et iaceat, mox perit ira cadens.
 Temnit praedo cibos quos non facit ipse cadauer,
 Ac ferus ignoscit ceu satis accipiat,
 145 Et dat prostrato ueniam sine uulnere uicto
 Ore uerecundo deiciens oculos.
 Sic tua, regnator, non impia frangitur ira
 Cum confessus erit crimina gesta reus.
 Ignoscendo pius nobis imitare Tonantem
 150 Qui indulget culpas et ueniam tribuit.
 Principis augusti simile est ad regna polorum

123 x̄p̄r , 125 in hostes *corr. Areualus* 128 preda 133
 forauit *corr. Buech.* durauit *Areualus* 141 Ac at *interpolati*
et Areualus 143 predo *idem uersus reperitur VIII 360*
 146 *malles deicienti nisi elisio obstaret Dracontio non usitata*
 149 non uis nobis *ex interpolatis restituit Areualus* 150
 culpis *interpolati et Areualus* 151 Principis imperium *in-*
terpolati et Areualus | ac *scripsit Areualus. sed ad etiam in*

- Ut canit ad populos pagina sancta dei,
 Sacrilegis referens caelestia iura cateruis
 Cinctus apostolica discipulante manu.
- 155 Nonne dei praecepta iubent ne sol cadat intrans
 Irascente alio sed pius extet homo?
 Rex inimicorum iugulis mucrone pepercit
 Dauid et hic sceleris certus adulter inest:
 Confessus facinus ueniam pro clade meretur
- 160 Noxius impune uel sine morte reus.
 Insuper et Salomon eadem muliere creatus
 Quae scelus ammisit munus honoris habet:
 Non fit Abessalon heres de coniuge natus,
 Sed sceleris fructus sceptrum paterna tenet.
- 165 Ecce quid impendit patri clementia parcens
 Ut sibi regna daret ut daret et soboli.
 Ipse inimicorum Salomon non colla poposcit
 Dum peteret dominum, sed sapientis opem:
 Exitit hic prudens quia noluit esse cruentus
- 170 Pacificusque fuit consiliique tenax.
 Stephanus ante alios lapidum sub grandine martyr
 Hostibus orabat sponte suis ueniam.
 Haec bona simplicitas praestat ieiuna cruoris:
 Uir sine morte gerens nil habet ipse necis.
- 175 Caesar ubique potens hosti post bella pepercit,
 Et quod erat peius ciuis et hostis erat:
 Sponte facultatem redhibens reparauit honores,
 Inde uocatus abit dignus honore dei.

*interpolatis legitur. uidentur autem post hunc uersum nonnulla
 periisse, nam in sequentibus de Christo agitur 155 cf. Pau-
 lum ad Ephes. 4, 26 Dracontium d. deo III 599 157 populis
 interpolati et Areualus 160 reus ex interpolatis Areualus
 suppleuit. spatium uero in Vaticano codice uidetur relictum esse,
 cum interpunctionis nota qua disticha singula terminantur post
 morte non conspiciatur 162 admisit editum 163 sit corr.
 Areualus. sunt autem f et s literae difficillimae distinctu 165
 patris cf. u. 191 166 ut sibi regna daret et sub nihil ultra.
 uid. ad u. 160. ut daret et soboli Areualus restituit ex inter-
 polatis 174 furens interpolati et Areualus 177 redhibens
 parauit corr. Areualus 178 obit diuus proposuit Buech.*

- Horrida concurrens uincat in arma fremens:
 Rex qui dat ueniam subiecto et temperat iras,
 210 Plus quam turba facit, qui sua corda domat.
 Te deus aspiciens effundere nolle cruorem,
 Ut sine peccato non sine laude daret,
 Contulit absenti terrae pelagique triumphos:
 Ansila testatur, Maurus ubique iacet.
 215 Quod pereunt hostes regis fortuna uocatur,
 Quod pereunt populi temporis ordo regit:
 Nam si debilitas faceret discurrere mortes,
 Non caderent puer aut femina sexus iners.
 Omnia tempus agit, cum tempore cuncta trahuntur,
 220 Tempora eunt uitae, tempora mortis eunt:
 Sex sunt aetates hominum procul usque senectam,
 Hae distincta tenent tempora quaeque sua.
 Nunquid aduulorum strepitus infantia simplex
 Uindicat aut fremitus pigra senectus habet?
 225 Non catulaster agit puerilia, non puer audet
 Attrectare tener Martia tela manu.
 Non furit in Uenerem nondum pubentibus annis
 Nec sub flore genae marcidus est iuuenis,
 Maturus tractat, gemit et tremebunda senectus
 230 Nescia feruoris uel leuitatis inops.
 Nunquid mox natas segetes uiror armat aristis
 Floribus aut genitis fructus inest subito?
 Nouimus astra poli confectos perdere cursus
 Transactasque simul sic repetisse uias.
 235 Tempore luna suo crescit uel deficit orbe,
 Cuius ad aetatem plurima lege notant.
 Nam luna crescente fretum crementa resumit,
 Qua minuente polis est minor unda maris.
 Cynthia dum crescit fontes et flumina crescunt,
 240 Haec eadem minuunt Cynthia dum minuit.

208 uincit 213 Consulit *ex interpolatis corr. Areualus*
 214 Marus *ex interpolatis corr. Areualus* 218 pueri
 225 catulaster *corr. ex catuiaster man. rec. catulastra gerit*
Sirmond 231 uigor *mauult Areualus* 236 malis et 239
 Quintia 240 qntia

Ipsa medulla latens obseruat cornua lunae,
 Obseruant lunae tecta cerebra globos.
 Sol oculus caeli radians fuscatur ab umbra
 Et tamen ad solitas itque reditque plagas,
 245 Ac recipit facies priscas lucesque resumit:
 Damna uel augmentum dant elementa, ferunt.
 Alternant elementa uices et tempora mutant,
 Tempus habent noctes tempus et ipse dies.
 Accipiunt augmenta dies noctesque uicissim,
 250 Amittunt cursus perpete lege poli.
 Tempora sunt florum, retinet sua tempora messis,
 Tempus et autumnus, tempus habent hiemes:
 Uer aestas autumnus hiems redit annus in annum,
 Quattuor alternant tempora temporibus.
 255 Omnia cum redeant homini sua non redit aetas,
 Sed uelut acris auis sic fugitiua uolat.
 Tempora sunt pacis uel tempora certa cruoris,
 Otia tempus habent militiaeque labor.
 Tempora gaudendi, sunt tempora certa dolendi,
 260 Tempora dant lucrum, tempora damna ferunt.
 Nubila tempus habent et tempora certa serenum,
 Tempora seruari iussit et ipse deus.
 Horam quaesiuit faciens miracula Christus,
 Horam sperauit passio sancta crucis.
 265 Ut mi irascaris, qui sim si dignior ira
 Tam magni regis iudicer esse tua?
 Quando per aetherias aquila uolitante rapinas
 Praeda cibusque fuit passer hirundo picus?
 Quando fames rabidi quamuis ieiuna leonis
 270 Ut sit adoptauit faucibus esca lepus?

241 obseruat *corr. ex* obscurat *man. rec.* 246 Damna
 ue lumentū dantq; *corr. Areualus. malis* dant quae nisi obstat
elisio molesta cf. u. 38 252 autumnum tempus habet quod
scripsi coniecit Areualus 255 hominis *corr. Areualus* | sua
corr. man. rec. primitus fuit uia uel simile quid 262 seruare
 263 *uid. ad u. 123* 265 Ut mihi irascaris qui sim dignior
 ira. quod scripsi proposuit *Buech.* Cur irascaris mihi cur sic
 dignior ira *scripsit Areualus* 267 etherias 268 Preda

- Deuorat egregios ingenti corpore tauros,
 Et rapiunt aquilae splendida membra pedes.
 Dat semel iratus ueniam post uulnera pardus
 Nec reduces morsus dat feritate pia.
- 275 Despicit irasci pastoribus optima tigris,
 Despicit et talpas flammeus ore draco.
 Fulmina non feriunt reptantia gramina terris
 Nec modicas salices flamma trisulca cremat,
 Sed feriunt celsas pulsantes nubila cedros
- 280 Et montes uastos proxima saxa polo.
 Sontes peccantes tantum sua culpa fatigat:
 Ecce etiam insontes noxia poena petit.
 Si ipse ego peccaui, quatenam est, rogo, culpa
 meorum
 Quos simul exagitat frigus inopsque fames?
- 285 Diluuiio periere rei sine clade piorum,
 Loth bonus et iustus tollitur ex Sodomis.
 Si non humani generis peccata fuissent,
 Unde pium nomen posset habere deus?
 Sed quia dat ueniam populis peccata relaxans,
- 290 Per pietatis opus nomen habet placidum.
 Si ueniam frater fratri donare iubetur,
 Quid rex subiectis et dominus famulis?
 Si iustis solem dominus pluuiasque dedisset
 Nec daret iniustis, quae fuerat pietas?
- 295 Non quaerit ueniam qui nil peccasse probatur,
 Nonne manus medici languida membra petunt?
 Materiem laudis praebet tibi culpa reorum
 Et titulos famae dat pietatis opus.
 Inclitus armipotens, uestrae pietatis origo
- 300 Et doctus genio pronior ad ueniam
 'Non homini ignosco' dixit 'sed lingua meretur':

272 membrida unde nebrida uerbum prorsus ignotum efficiendi licentiam sibi sumpsit Areualus. splendida proposuit Buech. ceterum totum hoc hemistichium addidisse uidetur man. rec.
 277 Flumina corr. Areualus cf. V 312 300 inter genio et pronior amplius spatium

Hic reus et doctus Uincemalos fuerat.
 Non laedunt delicta deum, sed laeditur auctor
 Ni peccata dolens paeniteat sceleris.
 305 Qui poscit hac lege deum ut peccata relaxet,
 Debet et ipse suo parcere ubique reo.
 Non semel ignosci dixit lex sancta reatum,
 Sed quotiens culpa est sit totiens uenia.
 Dicam regnanti domino pia uerba prophetae:
 310 'Etsi peccaui sum tamen ipse tuus'.
 Da ueniam, miserere precor, succurre roganti,
 Pristina sufficiant uerbera uincla fames.
 Sessorem dum carpit iter si cornea pulsans
 Ungula concutiat quadrupedantis equi,
 315 Uerbere corrigitur culpa plectente flagello:
 Non simul abscisi crura pedesque iacent.

Explicit satisfactio Dracontii ad Guthamun-
 dum regem Guandalorum dum esset in uinculis.

302 Uinco malos *uid. indicem Uincomalus Areualus* 307
cf. Matth. 18 21. 22 Luc. 17 3. 4 310 Etsi] et deleuit *man.*
rec. cf. Sapient. 15 2 313 *post si exigua litura* | palpans
corr. Areualus 316 *abscissi Areualus* *Ceterum ultimae pa-*
ginae inde a uersu 307 literae partim euanidae difficile leguntur.

INDEX NOMINUM.

Asteriscus lectionem suspectam aut coniectura restitutam indicat.

- Abessalon *Sat.* 163
Abydos VIII 246
Acheronta natate IX 127
Achilles, Achillis, Achillem
VII 16, VIII 49 127 157, IX
in inscriptione 9 33 53 93 125
186 189 211 *in subscriptione*,
X 330 333 magnanimum
Aeacidem VIII 192 Aeaci-
des IX 55, Pelidi IX 76,
Emathia nutritus VIII 321,
Thessalus *ibid.*
Achiuum rector *Telamon* VIII
362
Admētus VIII 210
Adon II 120
Aeacus IX 121 146: quaesitor
auus IX 36
*Aeetis *aula* X 59
Aegaeum fretum VIII 219 432
Aeneadum populus V 110
Aeneas VIII 241 586 IX 73
Anchisiades VIII 372 Cythe-
reus VIII 364 iuuenis Dio-
nes VIII 240
Aeolus VII 144 Aeoliae do-
mus VII 140
Africus *uentus* VIII 385
Agaue baccha Lyaei X 551
Agenor X 314 Agenoria sob-
oles *Europa* VIII 561
Ajax VIII 314 319 364 375 *sqq.*,
Aiacis *mater* VIII 290, Aea-
cides VIII 157, Telamone
satus VIII 48. Telamonius
VIII 50
Ajaxque secundus VIII 324
pessimus Ajax VIII 143
Alamannus V 35
Alanus V 35
Alcestem VIII 209
Alcides *uide* Hercules
Alcmenam II 25
Alexander VIII 30 97 225 366
603 *cf.* Paris
Allecto ceras adamante no-
tauit X 482
Lycastum zelat Amazon II
119
Amor II 91 93 VII 36 X 131 145
ales II 109 aliger ignis VI 57
cui castra uoluptas VI 59 flam-
miger ales VIII 495 furibun-
dus VI 20 pharetratus puer
X 61 pinnatus II 146 X 216
240 puer ignipotens uictor
X 262 impubes lasciuie puer
II 46 impubes lasciuus erat
VI 59 lasciuie puer X 587
Pyrois mens ignea mundi X
127 uapor fecunde poli X
128 uolucer Ueneris VII 154
pinniger, pinniger audax,
puer, ales, uolucer *saepis-*

- sume describitur* VII 12 *sqq.*
et alibi cf. Cupido et Idalius
 Amyclae VIII 30 tacitae VIII
 439
 Andromache Andromaches An-
 dromachen VIII 154 IX 38
 91 151 199
 Antaeus II 156
 Ansila testatur *Uandalorum*
triumphos Sat. 214
 Antenor VIII 240 260 590
 Antilochus VIII 325
 Aonius fons VIII 14
 Apollo VIII 206 disertus VII
 18 magnus II 106 plectrifer
 X 285 *cf.* Diana Thymbraeus
 VIII 184 potestas Delphica
 VI 5 Apollineum agmen VI
 11 Apollineus Chryses IX
 102
 gentes Aquilone remotae V 36
 Arctoi tristior axis bruma X
 172
 Argis Iuno imperat VIII 338
 Iuno spernatur ab Argis X 598
 puppibus Argolicis IX 66 *cf.*
Orest. 28
 nominis Asdingui bella trium-
 phigera *Sat.* 22
 Astyanax VIII 146 IX 222
 Astyanacta IX 39 152 193
 *Athamas X 583
 Athenae X 599
 Atridis aula VIII 449 *uide*
 Menelaus
 Atropos ingens VIII 203
 Attica uox VIII 28
 montis Auentini *cacumen plebs*
tenuit V 255
 regnator Auerni X 446
 Augustus Caesar *Sat.* 180
 Aurora capillos pectinat X 102
 Persarum regem Babylonae
 regna tenentem *Nabuchodo-*
nosor Sat. 31 *sqq.*
 Bacchae VII 36 *rotari VI
 69 rotantur X 283
 *Semeleie Bacche X 587 *Bac-
 chus X 281 *cf.* Bromius et
 Liber
 Bellona VIII 147
 Bromius II 106 VI 17
 Busiris atrox Aegyptius ille
 cruentus V 140
 Bybliades iungant hymenaeos
 VII 33 saltant X 283
 Cadmus VIII 562 X 574
 Caesar V 207 ubique potens
Sat. 175 cuius et hostis erat
Sat. 176
 Camena VIII 15
 Camillus missus in exilium
 V 214
 Carales VII 139
 Carthago V 109 117 renouata
 micat quibus occidit armis
 V 114 duorum annua nobi-
 lium praestabat funera tem-
 plis Saturnoque seni pueros
 mactabat ad aras V 148 *sqq.*
 Carthaginis moenia VI 80
 proconsul almae Karthagi-
 nis V *in subscriptione* qui fu-
 gatas Africanae reddis urbi
 literas I 13 cotem uirtutis
 habendam *Romani censuerunt*
 V 110
 Cassandra Cassandrae VIII
 88 134 183
 Cassius V 84 *cf.* *Cic. p. Sex.*
Roscio XXX 84
 Castor V 322
 Centaurorum praedas IX 109
 torui biformes VIII 322 Cen-
 taurica lustra VIII 323
 Chiron IX 106
 Christus *Sat.* 123 181 263
 Chryses Apollineus IX 102
 Cinna cruentus V 206
 pectore Cisseo VIII 164
 Claudius Appius V 257
 Clotho VIII 203
 Clymene II 55 116 *cf.* *Verg.*
Georg. IV 345 *sqq.*

- Colchis X 177 517 *barbara X 171 *Colchis alumnus X 44
 apud Colchos X 32 Iam uenit ad Colchos X 282
 Commodus Augustus *M. Aurelius Sat.* 188 *modico sermone poeta *Sat.* 187 *eius dictum* sit bonus in uita qui uolet esse deus *Sat.* 190
 Creon X 367 521 553 Creonta X 427 tecta Creontis X 476 511 Iocastae frater et heres X 450
 Creta VIII 441 X 593
 Cupido VI 16 X 122 218 amator erit qui non cantarit amores Nescit enim senibus ueniam donare Cupido VII 68 Furias amat ipse Cupido II 120 flammipotens VI 5 puer alme Cupido VI 44 ignes Cupidineos X 148 *cf. Amor et Idalius*
 Cynthia X 390 *Sat.* 239 240 tu caelo Cynthia regnas X 190 *cf. Luna*
 Cypris VI 78 X 61 X 119 amoena X 157 bona mater amorum VII 10 subuecta columbis VI 72 in ornatu ueniens VII 145 *cf. Cythera Cythere Dione Uenus*
 Cyprus Cypri Cypro Cyprum VIII 429 435 437 460 505 510 573 X 597 *Cypro VIII 427
 alta Cythera VIII 438
 Cythera parens VI 90 Cytherae cantibus absens VII 71
 Cythere Cytherae Cytheren VI 80 VIII 436 IX 75 X 49 84 *cf. Cypris Dione Uenus.*
 Danai VIII 126 128 Danais VIII 146 IX 100 231 Danaos IX 65 apud Danaos sacrata mente dicatus *pontifex* VII 114 *cf. Achiui Graecia Grai Pelasgi*
 Daphne VII 19
 Dardana litora VIII 246 gens Dardana VIII 336 *Dardanio campo IX 64 pastor Dardanus *cf. Paris*
 Dardanides VIII 265 IX 221 Dardanidum VIII 18
 Dauid *Sat.* 158
 Deidamia IX 200
 Deiopea *nympha* II 131
 Delos X 594
 Deus *Sat.* 1 *sqq.* 16 19 41 49 55 98 107 114 115 152 178 211 262 303 305 omnipotens *Sat.* 101 tonantem *Sat.* 149 armipotens *Sat.* 200 *an Mars?*
 Diana X 154 300 326 Dianae saeuior ara X 177 arma X 185 sacra X 235 templa X 277 Taurica crudelis mitis tamen ara V 139 pharetrata X 64 Scythica X 10 plectiferi germana dei X 285 *cf. Orest.* 85 Phoebe X 228 Luna X 188 corporis dominam uerax quam turba fatetur X 403 Latonia II 24
 Dictaea puella *cuius amore Bacchus arsit Ariadne* VII 20
 Diomedes IX 69 Tydides VIII 324 647 IX 73
 Dione VI 12 21 VII 138 X 81 144 590 pia sacra Dionae VII 63 post sacra Dionae VIII 498 castra Dionae VII 36 natalis Dionae VIII 435 ueniunt sub iura Dionae VI 104 iuuenisque Dionae *Aeneas* VIII 240 Dionen X 597 matremque Dionen VIII 471 ridente Dione VII 153 Dione Paridem zelat II 119 *cf. Prop.* III 32, 35 *Luchmanni nisi forte Oenone legendum est. cf. alterum indicem s. u.*

- productio* sacra Dionaeae matris VIII 515 *cf.* Cypris
 Cythere Uenus
 miluus Ditis auis VIII 466
 atria Ditis X 191 inferni uolucres raptoris obuncas VIII 477 *cf.* Pluto
 Dominus *Deus Sat.* 96 168 293
 Dorica castra VIII 127 regna VIII 228
 Blossius Aemilius Dracontius uir clarissimus et togatus fori proconsulis almae Karthaginis apud proconsulem Pacidegium *V in subscriptione*. praefatio Dracontii discipuli ad grammaticum Felicianum I *in inscriptione* Dracontii opus de raptu Helenae VIII *in inscriptione*. Dracontii Medea X *in inscriptione* satisfactio Dracontii ad Guthamundum regem Uandalorum *Sat. in subscriptione*. quidquid contempsit uterque (*Homerus et Vergilius*) Scribere Musagenes, hoc uilis colligouates VIII 23 *a Feliciano linguam latinam doctus* III 17 *eius cum domo Victoriana consuetudo* VI 36 *sqq. iuris peritus* V *subscr. et* VII 123 licet exiguum tamen inter iura poetam. *pater familias Sat.* 283 *captiuus* VII 25 106 119 *sqq.* 134 *Sat.* 283 *sq.* 312 *eius culpa* VII 127 *sqq. Sat.* 21—28 53 93 *sq.* 105 *christianus* VI 88 VII 132 IX 16 *sq.* 36 134 226 X 414 434 *Satisfactio*
 Dryades VII 34
 Emathia nutritus Achilles VIII 321
 (Endymion) X 147
 *Eos VIII 46 Eous X 103
 Erebi gens clara mei Achilles IX 125 rex Erebi X 436
 crudelis Erichtho V 130 *describitur ibid.* 131—135
 Eteocles X 585
 Europa VIII 558 X 315 Agenoriam soboles VIII 561
 Fabiani sanguinis index VII 2
 Fauni VII 35
 Felicianus grammaticus I *in inscriptione* III *in inscriptione*
 *Feretus X 532 *cf. Hygin. fab.* 25 239 *ubi liber Frisingensis praebet* Pheretum
 Fortuna potens VIII 133
 Francus V 35
 Furiae X 458 539 542 571
 Furias II 120 X 435 448 457
 *Furor X 563 furores X 529
 Galatea II 34 delphine sedens Galatea minaci Neptunum perfundet aquis VII 151
 Romanorum Gallis uexilla (tullit Camillus) V 217
 Troius ille puer Ganymedes conditor artis *auguralis* VIII 479 *cf.* II 23
 *Gargilianae thermae *ubi* Dracontius controuersiam dixit V *in subscriptione*, *eaedem thermae ubi in secretario collatio Carthaginensis cum Donatistis habita est Kal. Iun. anni 411 de quibus inspicias gesta collationis Carthaginensis ed. Paris 1676 cogn.* I 1 (p. 29), I 10 (p. 31): erit autem collationi aptissimus locus thermarum Gargilianarum in quem die Kal. Iun. eosdem episcopos solos qui designati sunt oporteat conuenire, *cogn.* II 1 (p. 62); *cogn.* III 1 (p. 67); *addas Augustini uerba in epistola ad Donatistas post collationem XXV (IX p. 679 Migne):*

- Locus etiam re tanta dignus in urbe media procuratur *et ibid.* XXXV (p. 689): Sed quomodo dicamus iniuriam quando in tam spatioso et lucido et refrigeranti loco nos fuisse recolimus? *Quae de loco quo fuerint thermae Gargilianae Francogalli ariolati sunt inuenies apud Dureau de la Malle recherches sur la topographie de Carthage p. 207 sq. V. Guérin voyage archéologique dans la régence de Tunis I p. 63. cf. Barth Wanderungen durch das punische und kyrenaesische Kuestenland p. 98*
- (Gensericus) aui ut laudes dicam *Sat.* 51 Inclitus armipotens uestrae pietatis origo et doctus, genio pronior ad ueniam *Sat.* 299
- Glauce X 369 447 Glaucæ X 494 Glaucen X 426
- *Gnossius Rhadamanthus IX 133
- impia Gorgon IV 44 Gorgone terribilis Pallas X 599
- Gothus V 35
- Graecia sollers VIII 45 coniuurat in arma VIII 125 uictrix VIII 339
- Graia iuuentus VIII 316 545 Graiam puppim X 36 Graium dotata cruore *Helena* IX 63 Graios VIII 295
- Gratia pulchra VII 42
- Guthamundus rex Uandalorum *Sat. in subscriptione.* rex VII 127 131 *regnauit annis* 484-496
- Hannibalisque trucem fregit per bella furorem (*Scipi.*) Ac populatorem Romanae gentis adegit Sorbere mortiferum ceu pocula blanda uenenum Et caput infaustum legatus uexit ad urbem V 210 *sqq.*
- Harmonia X 591
- Hector Hectoris Hectorsa Hectore VIII 83 92 128 140 155 212 239 605 624 IX *in inscriptione* 37 50 64 76 104 138 142 144 156 162 163 174 181 189 203 216 225 *in subscriptione* funeris Hectorei VIII 142 IX 44 Hectoreis caribus IX 165 Hectoreum cadauer VIII 139 IX 78
- Hecuba VIII 96 620 IX 170 208 iamque Hecuba latrat VIII 145 pectore Cisseo VIII 164
- Helena VIII *in inscriptione* 440 Lacaena VIII 1 125 445 490 494 505 565 IX 62 Spartana VIII 444 551 Tyndaridis sensus VIII 530 Iouis alitis proles VIII 440 numen ueniens de stirpe Tonantis VIII 528 Ledaea fugax propago VIII 653 Ledaeus partus VIII 497
- Helenus Heleni Helenum VIII 88 119 181 608
- Herculis uox uerba hostis arma uires II 147 IV *in inscriptione* 12 VIII 79 603 Alcides Alcidis Alcidi Alciden II 3 65 99 100 149 VIII 309 Tirynthius II 94 141 V 321 Herculei comites VIII 294 Herculeae spes II 150 Herculea cum uoce II 143
- Hesione VIII 52 333 367 Hesionen VIII 227 270 regina Pelasgum VIII 366
- totos qui uicit Hiberos *Scipio* V 209
- Hippolytus II 104
- tu grandis Homere VIII 12 sensus Homeri VIII 16
- Hyacinthus II 136
- Hydrae serpentis capita IV *in inscriptione*

- Hylas Hylae Hylan I *in inscriptione* II *in inscriptione* 95 100 109 117 123 129 142 145 148 *in subscriptione*
Hymen VI 17 X 263 Hymenaeus X 87 162 hymenaeos VII 33
Hyrcaenae tigres VIII 577
- Iason II 105 X 42 238 254 267 338 342 350 367 379 418 424 426 478 captivus X 217 nauta X 18 248 *al.* peregrinus X 198 perfidus X 553 pulcher X 56 179 *et alibi* pelagi temerator primus X 34 Aesonides Aesonidi Aesonidem X 76 289 351 iuuenemque Pelasgum X 141 *a pantomimis repraesentatur* X 19
Ida VIII 31 64 97 117 bonus arbiter Idae VIII 221
Idalium X 597 nemus VIII 438
Idalius II 4 X 90 puer VII 48 X 110 pinniger X 280 *cf.* Amor Cupido
Idalii ignes II 150 VIII 495
Idaliae uolucres VI 91 VIII 464 Idalias columbas X 164
Idalii carminis cuperem nunc ebrius esse index VII 1
Iliaci VIII 292 Iliacos proceres VIII 235 Iliacae gentis populator Achilles IX 93
Iliacas carinas VII 596 puppes VIII 218 ruinas VIII 282
Iliacum regnum VIII 267
Ilios ingens VIII 296
Indus Liber X 320 domitis rediebat ab Indis X 272
Ioannes Sardus VII *in inscriptione et in subscriptione* Ioannis uota VII 7 *cf.* VII 47 139
antistes senior pater ille Ioannis *Zacharias Sat.* 39 *cf.* *d. dev* II 676 *sqq.*
- Iocasta X 584 Iocastae frater et heres *Creon* X 450
Ionium mare VIII 431
Israhelitarum populum *Sat.* 97 qui mecum quondam gelidum transauerat Istrum (*Iason cum Iunone*)
Iuno IV 6 13 21 VIII 36 166 *229 X 49 141 598 Iunonis alumni *serpentes Herculi missi* IV 27 pronuba Iuno VII 61 X 268 matrona Iouis X 81 Tonantis X 55
Iuppiter II 42 VIII 535 558 X 374 matrona Iouis X 81 templa V 243 Ioui VIII 82 Iouem tonantem VIII 167 alme parens IV 9 dominus caeli II 20 celsi moderator Olympi IV 1 Olympiaca fronte VIII 559 omnipotens IV 9 satyrus cygnus *alia* II 24 de fratre maritus II 42 Tonantis IV 14 VIII 198 464 472 X 55 Tonanti uictima datur V 313 Tonantem II 19 X 5 X 72 X 138 316 415 593
- Lachesis VIII 203 X 375
Laocon VIII 181 anguibus implicitum credas Laocontagementem V 285
(Laomedon) auarus VIII 186
Laomedontiades *Priamus* VIII 81 Laomedontidas IX 224
Latialis mysticus aulae *pontifex* VII 113
lingua Latina VIII 28
Latonia *Iuppiter mutatus* II 24
Ledaea fugax propago VIII 653 Ledaeus partus VIII 497 *Helena* * Ledae partus *Castores* V 322 *cf.* II 24
Lemnus X 598
Liber VI 67 X 273 327 Indus VII 19 X 321
domitor Libyae bellorum *Scipio fulmen* V 208

Loth bonus et iustus *Sat.* 286
 Lucifer *Sat.* 88 tecturus astra
 X 470 *cf. d. deo II* 9 fugat
 astra poli
 Luna X 146 148 188 395 431
 540 bracchia contorquens
 stellis X 401 cui cancer do-
 mus est ora clarissima mundi
 X 400 decus noctis X 539
 nocturnorum triplex regina
 polorum X 398
 Lyaeus X 550
 Lycomedes IX 197 X 331

Maleae VIII 247
 Marius V 206
 Mars VI 17 ipse furor VII
 21 saltat amores VI 17 Mar-
 tis arma VI 14 certamen
Sat. 207 omina tetra VIII
 648 opus IX 61 seges X 576
 templum *ubi uellus aureum*
seruatum erat X 362 grauis
 est iniuria Marti V 242 uo-
 lucres VIII 477 uox tessera
 VII 78 captiuo Marte II 57
 Martius accipiter VIII 469
 Martia tela *Sat.* 226 pluun-
 tur V 27

*Maurus IV 30 *arcus?*
 Maurus ubique iacet a *Uan-*
dalis debellatus Sat. 214 *cf.*
Procop. d. b. Uand. I 8
 Maximianae *thermae* VI 97
cf. Prosper. chron. ed. Labbé
Paris 1657: Diocletiano VI
 et Maximiano V Constantio
 III et Maximiano III [299
p. Chr.] *thermae Diocletia-*
nae Romae et Carthagine
Maximianae aedificatae. At-
que cum eodem quo Diocletia-
nas modo nostras quoque ther-
mas in ecclesiam christianam
eamque matrimonii iungendis
aptam mutatas fuisse Dracon-
tius indicare uideatur, for-

DRACONTII carmina.

tasse licebit permagni illa
aedificii uestigia prope a litore
siti in memoriam reuocare,
quod cum esset a Christianis
in ecclesiam mutatum scripto-
res Arabici thermas uocabant
cf. Barth Wanderungen durch
das punische und kyrenaeische
Kuestenland p. 105 106

Medea X *in inscriptione* 6 144
 150 180 219 227 329 339 341
 350 357 383 389 416 462 484
 494 552 Colchis X 491 ful-
 gens 289 nocturna dea II
 105 sacerdos X 136 184 213
 Scythica X 276 homines in
 uentre necaui X 445 *tragoe-*
diis agitur X 22

Medus *honestum credit a cani-*
bus cadauera laniari IX 79
 signumque premit gauisa Me-
 gaera X 481

augur cretus de gente Me-
 lampi VIII 459

Meleager VIII 604

Melpomene pallida grande
 boans longis sublata cothur-
 nis X 20

Memnone belligero VIII 47

Menelaus VIII 526 571 *sqq.*
 flauos extorquet uertice cri-
 nes VIII 576 Atrides VIII
 585 Atridis VIII 449 548
 Atridi VIII 537

Mermerus X 531

Minerva IV 41 VIII 38 82 dea
 lanigera VII 62 uirgo VIII
 166 uirgo decora VIII 36
 simulacra VIII 77 templa V
 243 *cf. Pallas*

Minos IX 133

Minturnas depulsus obit *Sci-*
pio Literni V 214

Persice Mithra X 538.

uerba Moseo dicta prophetae
Sat. 17

Musa II 2 VI 16 Musis can-
 tantibus VI 11

- uterque Musagenes *Homerus et Vergilius* VIII 23
 Museo pectine VII 31 *chelys Musea I 11
 Myrrha II 41
- (Nabuchodonosor) Persarum regem Babylonae regna tenentem *Sat.* 31 *sqq.*
 Naidis imago II 81 Naides VII 35
 Napæae *nymphae* VII 34
 Narcissus ab undis II 136
 Neoptolemus V 158 *uide* Pyrrhus
 Neptunus II 31 Neptuni domus Maximianae VI 97 *uide* Maximianae thermae
 Nereidum spumante choro VII 147
 Nestoris Antilochus VIII 325
 Nympha II 122 Nymphae II 100 102 128 VII 33 faciles II 102 faciles puellae II 125 fluidae carpentes pensa puellae II 61 Penei numina II 102 Nymphae pelagi VII 146 Nympharum II 1 53 turba II 68 Nymphis II 55 90 111 Nymphas II 56 Nympha *Thetis* VII 17
- Oceano nudante rotas *solis* VIII 371
 *Octavianus *aut* Optatianus VII 109 *pontifex*
 Oedipus X 584
 Oenone VIII 63
 Olympi IV 1 Olympum X 73 Olympo IV 38 Olympiaca fronte (Juppiter) VIII 559
 Oreadas VII 35
 Orpheus I 11 Orpheum I 1
- Pacidegius (-eius?) proconsul almae Carthaginis *V in subscriptione*
 Palaemon X 583
- Palamedes VIII 325
 Palatia sacra VII 112
 Palladium sudat VIII 76
 Pallas II 28 uirgo ferox II 29 Gorgone terribilis X 599 Pallados armisonae VI 13 *cf.* Minerua
 Pan VI 69 saltet et imparibus calamis Pan corniger intrans VII 37
 Paphos VIII 439
 Paris VIII 40 68 233 398 443 447 544 Paridis VIII 11 106 115 iudicium II 60 in uultibus Priami laudatur imago VIII 368 Paridem VIII 588 Dione zelat II 119 *cf. Prop. III 32, 35 Lachmanni* Parin VIII 606 IX 56 caelicolum arbiter VIII 31 Idaeus pastor gener ipse Tonantis VIII 148 Iliacus VIII 509 Iliacus pastor VIII 34 pastor ab Ida II 104 VIII 117 pastor Dardanus VIII 433 Priami propago VIII 95 raptor VIII 158 Troiani praedonis iter VIII 1 tyranni VIII 556 *cf.* Alexander
 Parthica regna *Sat.* 35 (Pasiphae) II 43
 Pätroclus IX 146 Pätroclum IX 137 Pätroclo VIII 323
 Pegaseo de fonte ueni X 29
 Pelasgi VIII 17 Pelasgum VIII 294 652 IX 144 Pelasgis IX 100 X 356 *cf.* Danai Grai
 Peleus IX 196 Aeacides VII 17
 Penei sub fonte II 54 numina Nymphae II 102
 Perdicca furens II 41 *cf. Lucian. q. hist. sil conscr.* 35
 Pergama VIII 18 67 78 127 150 165 185 189 271 326 IX 65 76 *cf.* Troia
 Persa V 35 Persarum regem

- Babylonae regna tenentem
 (*Nabuchodonosor*) *Sat.* 31 *sqq.*
 ad Persas honor est si mem-
 bra uolucres eripiant IX 80
 Persice Mithra X 538
 Persephone X 414 *cf.* 407 *sqq.*
cf. Proserpina
 Phaedra II 44
 Phalaris V 138
 cor Pharaonis *Sat.* 18
 Phoebus V 328 VI 16 VIII
 369 IX 30 100 X 91 340 402
 475 518 568 Phoebi cursus
 X 4 Phoebum VIII 211
 Phoebus candente VIII 467
 Phoenix sola genus X 104 *sqq.*
 Phoenicis in morem V 116
 Phorcique clientes VII 147
 Phrixei uelleris aurum X 32
cf. d. deo II 447
 Phryges VIII 98 187 317 651
 Phrygibus VIII 184 283 363
 552 IX 52 Phrygis periuria
 gentis VIII 297 turba comes
 Phrygio succincta decore ful-
 gebat VIII 487 *Phrygios
 ignes IX 66 *cf.* Troiani
 Pluton II 121 X 539 noctis
 rex X 542 inferni secreta
 dei IX 119 *cf.* X 407 *sqq.*
uide Dis
 Polites V 156 VIII 631 637
 pauido comitante Polite VIII
 84
 Polles cui pinna loquax dat
 nosse futura VIII 480 *cf.*
Suid. s. u. Πόλλης, ολώνι-
σμα, Μελάμπους (σύμβολον)
 Pollux V 322
 Polydamas VIII 240 327
 Polyhymnia docta quae solet
 in lepido theatro *muta lo-
 qui cum nauta uenit cum
 captus amator inter uincla
 iacet mox regnaturus Iason
 X 17
 Polynices X 586 Polynicis X
 585
- uirgo Polyxene IX 40 *cf.* IX
 229
 Priamus Priami Priamo Pria-
 mum Priamo V 156 VIII 21
 52 79 95 151 163 211 265
 277 280 299 311 378 557 587
 590 620 622 IX 148 163 171
 Priamus mendicet IX 222
 flammis rex ipse cares VIII
 145 Priami gens VIII 294
 senectus IX 194 laudatur
 imago VIII 368
 Proserpina X 539 heres Pro-
 serpina mundi X 189 *cf.* Per-
 sephone
 Pudicitia VII 43
 Pyrois mens ignea mund
Amor X 127
 Pyrrhus V 155 VIII 21 132
 149 X 332 Pyrrhi imago IX
 193 *cf.* Neoptolemus
- Quirinus *Marte natus* VII 23
- Rhadamanthus Gnessius IX
 134
 (Rhea Siluia) Uesticolae pe-
 teret (*Mars*) cum uirginis
 artus VII 22
 (Romani) Romanorum uexilla
 V 217 dux princeps Roma-
 nus erat *Titus Sat.* 183 Ro-
 mana potentia V 108 popu-
 latorem Romanae gentis ad-
 egit *mori Scipio Hannibalem*
 V 211 Romana in saecula VII
 23 gente togata VII 116
 Romula tecta V 215
 Romuleam laetus sumo pro
 flumine linguam III 17
 barbaris qui Romulidas iun-
 gis auditorio I 14
 Rufinianus VI 103
- Salamis VIII 248
 Salomon *Sat.* 161 167
 Sardoae herbae VII 47 Sar-
 dorum litora VII 143 Sar-

- dorum qui sacra probas *infantium caedes* V 144
 Sarmata V 35
 Saturnoque seni pueros mactabat ad aras *Carthago* V 150
 Satyri VII 33 *Iuppiter* Satyrus II 24
 Scaeae iacuerunt *limina portae VIII 74
 bellorum Scipio fulmen domitor Libyae V 208
 Scytha X 36 334 Scythiam X 281 Scythica Diana X 10 Scythicam *Medeam* X 151 Scythicas catenas X 50 Scythicas glacies X 171
 iam se Semeleia iungunt agmina X 282 Semeleie Bacche X 587
 Sestos VIII 247
 Silenus VI 70 nutat asello VII 38
 Simois VIII 75
 Sirius *Sat.* 88 ardor II 31
 Sitifensibus herbis *melli* Sardoas iuguet poclis VII 47
 tollitur ex Sodomis *Loth Sat.* 286
 Sol II 55 56 X 538 540 *Perseice* Mithra X 538
 Sopor X 361
 Statulenus *pontifex* VII 109
 Stēphanus *Sat.* 171
 Sthenelus VIII 324
 Sueus V 34
 Sylla ferus V 206
- Tartara IX 228 Tartareae sorores *Furiae* X 449 Tartareo gurgite X 480
 Taurica crudelis mitis tamen ara Dianae V 139
 Telamon VIII 254 262 279 285 Telamonis dicta referte VIII 587 Telamona ducem conuentam exposce sororem VIII 226 Telamone satus VIII 48 satum IX 67 rector
- Achius VIII 362 turbidus
 Aeacides VIII 291 animarum iudicis heres VIII 328 *Telamonia regna* VIII 248
 Tenedos VIII 246
 Teucer VIII 325 Teucris sagittas IX 68
 Thebae X 591 Thebis X 449 573 588 Thebas X 366 *Thebana de stirpe* X 590 rector Thebanus X 374
 Thesea VIII 604
 Thessalus heros *Achilles* VIII 47
 Thetin II 34 mater ab undis IX 209 Nympha VII 17
 Thymbraeus Apollo VIII 184
 Tirynthius II 94 141 V 321
 Tisiphone X 481
 Titan mundi facies pulcherrima X 497
 Titus dux princeps Romanus erat *Sat.* 183 *eius dictum* perdidimus hac luce diem *Sat.* 185
 *Tritonis alumni VII 146 Tritones II 34
 Triuiam te confiteor X 188
 Troia Troiae Troiam V 154 VIII 144 259 270 293 315 326 332 375 586 650 IX 37 47 53 100 203 223 230 X 333
 Troiam fax incendet VIII 123
 Troiani VIII 19 193 196 Troianos VIII 628 sanguine Troiano VIII 652 Troiana iuuentus VIII 251 Troianum carpebat iter VIII 71
 Troes VIII 299 Troas VIII 400 Troum regnabit origo VIII 197 Troia funera IX 231 *cf.* Iliaci
 Troilus VIII 625 Troile VIII 94 155 631 iam per bella furis VIII 129
 Troiugenaes V 111 proceres VIII 261 optime Troiugenum VIII 231 sanguine Troiugenum IX 63

Tydides VIII 324 647 Tydi-
dem IX 73 *cf.* Diomedes
Tyriae uestes VIII 482 X 258

Uandalorum rex Guthamundus
Sat. in subscriptione

Venus II 45 (*cf.* 4 36 *et alibi*)
VI 4 16 22 25 96 105 VIII
36 64 229 472 *sqq.* X 52 *sqq.*
122 218 269 587 Uulcani amor
VIII 168 Ueneris bella IX
60 castra VI 20 X 339 myr-
tus VIII 618 puer X 460
templum VIII 451 Ueneri
VII 144 Uenerem II 48 X
82 596 non furit in Uenerem
nondum pubentibus annis
iuuenis Sat. 227

Uerginia V 254

(Uergilius) qui Troianos in-
uasit nocte poeta VIII 19
cf. 20 21 28

Uesticolae uirginis matris Ro-
muli VII 22

*Uincemalos reus et doctus
Sat. 302 *cf. not. episc. Afr.*
ed. Ruinart. (Histor. persecu-
tionis Vandal. Venet. 1732)
p. 59 98 Uincemalus Bapa-
rensium *et p. 176 98* Uincema-
lus Baparensium. codex Lau-
dunensis Uincemalos *et Mor-*
cellium Africae christianae uol.
I p. 97 sub episcopatu Bapa-
rensi: Uincemalus. in codice
Laudunensi reperit Ruinar-
tius Uincemalos quae appella-
tio si Africanorum ingenium

et consuetudinem spectes pro-
babilior uideri debet: sum-
ptam enim sacris e literis
crediderim ubi iubemur uin-
cere in bono malum (ad Ro-
man. XII 21). hic porro
nonagesimus octauus est in-
ter episcopos Mauretaniae
Caesariensis quos rex Hu-
nericus anno CCCCLXXXIV
Carthaginem cum aliis euo-
catus exilio multauit. *attamen*
ualde dubito num Felix Dahn
(die Koenige der Germanen I
p. 160, 3) eundem esse epi-
scopum istum ac nostrum reum
et doctum recte contenderit,
cum id quidem praefracte ne-
gandum sit uersibus 299 et
300 non tam Genserici quam
Hunerici patris Guthamundo
semper infensi laudes proferri

*Uictorianus VI 103

Uictor VI 82 Uictoris domus
VI 101

Uirginitas fugit VI 94

Uitula sponsa Ioannis Sardi
VII in inscriptione 7 in sub-
scriptione Sitifi orta *cf.* VII 2
et 47

Ulixes VIII 325

Uulcanus Lemno spernatur X
598 Uulcani catenae II 57
amor Uenus VIII 168 eius
antra Carthaginiensia VI 96
Uulcanius ensis IX 185

Xanthus flumen VIII 75

SERMONIS DRACONTIANI SPECIMEN.

- Nullus ab insidiis locus est
 qui fraude uacabit V 44
 quis nisi caelesti demens
 compulsus ab ira *Sat.* 27
 sol fuscatur ab umbra *Sat.*
 243 mater ab undis *Thetis*
 IX 209 noster Narcissus ab
 undis II 136
 manesque sepulcris abdicas
 IX 129
 natorum turba stipatus ab-
 ibat VIII 85 non inhono-
 rus eram sed laude redemp-
 ptus abirem VII 4 sed ne
 fraudatus abires V 300
ablatiuus fuderat Idalius gre-
 mio se forte parentis II 4 in-
 sula delubris natorum colla-
 secabat V 146 solo cum mor-
 det arenam V 284 ornatus
 fronte corymbis VI 67 del-
 phine sedens Galatea minaci
 VII 151 Thessalus Emathia
 fratris nutritus Achilles VIII
 321 ubi dispersos longo ui-
 det aequore Troas VIII 400
 Lacaenam litore non posuit
 media sed puppe locauit
 VIII 566 pietas si sancta
 manebit corpore belligero
 IX 31 pugnam thalamis
 exercet IX 59 tu caelo Cyn-
 thia regnas X 190 iacet ho-
 stia templis X 193 *domus
 est ora clarissima mundi X
 400 qua (Luna) minuente
 polis *Sat.* 238 reptantia gra-
 mina terris *Sat.* 277 — muris
 depellite fratrem VIII 161
 pectore Cisseo rapiatur pi-
 gnus acerbum VIII 164 gur-
 gite curuato rapiuntur ad
 astra liburnae VIII 387 ex-
 torquet uertice crines VIII
 576 subduceret arbore lanas
 X 35 soluat ceruice catenas
 X 78 matrisque sinu se sub-
 trahit ales X 145 uenatu red-
 iens X 284 stratis rapitur
 X 360 *se tellure leuabant
 X 564
 accipiat post crura rotas
 VII 85 accipiunt *sumunt*
 X 365
*accusatiuus cum uerbis ro-
 gandi iungitur* Telamona
 ducem conuentum exposce
 sororem VIII 226 dum pe-
 teret Dominum *Sat.* 168 qui
 poscit — Deum *Sat.* 305 *cf.*
Orest. 533
 acris auis *Sat.* 256
 ad Cyprum uenientem VIII
 573 ponens ad busta *coro-
 nam* X 496 infelix ad cri-
 mina conscius esse V 71
 ad Persas honor est si —
 IX 80
 (pius ardor) adfectus dis-
 pensat VIII 114

- adiectiua in alis desinentia*
 diademalis *Sat.* 33 pastora-
 lis VIII 2 triumphalis V 270
 uernalis X 115 uitalis IX 96
Sat. 75 iugalis maritalis ma-
 tronalis mortalis regalis *sae-
 pius*
 quando fames (leonis) ut sit
 adoptauit faucibus esca-
 lepus? *Sat.* 270 conceptus lu-
 cis adoptat X 149 ad-
 optatae nouae nuptae VI
 118
 hoc pauper adorat *pro sim-
 plici* V 167
 *hoc uos adsumite fratres
 VIII 175
 *(pius ardor) adfectus dispen-
 sat agens alternat utrique
 VIII 114 nec uice functus
 agis *Sat.* 6 captius securus
 agit *Sat.* 127 *cf. d. deo* I 536
 *uer recreatus agens VII 5
 infremerent omnes uno a-
 gmine ciues V 245
 agnosco *cognosco* X 91
 alumnus *seruus* V 55 fa-
 uoris alumnus VII 82
 nec funus amat sub sole ia-
 cere IX 118
 Solis amata *amica* II 55
 **anacoluthon permirum* II
 21 VIII 410
 mentes armabat in iras VIII
 285
 male palpitat artus X 244
 moriens tremibundos palpi-
 tat artus V 281 *cf. Orest.*
 727
 aspergant nostrum tua car-
 mina pectus VI 31
 te deus aspiciens effundere
 nolle cruorem *Sat.* 211
 ast ego VII 69 *Sat.* 41 ast
 ubi VIII 357 400 582 *cf.*
Orest. 752
- *augur auerrunces sacris
 (uolucres) VIII 478
 iudicium – barathri IX 134
 post regna barathri X 414
 regemque barathri X 434
cf. Orest. 482
 barbaris *Vandalis* I 14
 barbarus omnis eat V 34
 post bella suis *debellato apro*
 II 94
 turbine belligero IX 71
 benignus grex *pecus man-
 suetum* I 4
 blanda *amans* X 63
 cadauer quem retines iratus
 adhuc IX 45
 caeruleos imbres X 176
 albentes canos VIII 589 ca-
 nos IX 208
 cantitare I 2 VII 66
 capitolia V 41 celsa VIII 81
 horrendus funesto carmine
 *bubo conqueritur X 307
 non catulaster agit pueri-
 lia *Sat.* 225
 pellis causas *res* X 352
 uiperae cerastae X 440
uide Orest. 484 *et interpretes*
Lucani VI 676
 certe legatus adesto VIII 225
 aut certe V 170 228 328
Sat. 134 sed si de nobis
 certe cantare placebat II 59
 immania cete VII 148 *cf.*
Verg. Aen. VI 822
 *cetera *aduerbii loco poni-
 tur* VIII 85
 ceu *comparationi inseruiens*
*simul et regens enuntiatio-
 nem* VIII 447
 ille (Neptunus) caput barbam-
 que ciet VII 153 terra stre-
 pitum ciebat X 461
 clausa carceris angusti IX 26

- clientum turba superborum
 V 56 uota clientis ausus
 habere miser V 59 diuitis
 obsequio concurrit turba
 clientum V 180 solamen
 grande clientum VI 2
 *bruma torpebat coacta ge-
 lu X 173
 uenisse coegit VIII 262
 orbem meliore coma perfun-
 dit Phoebus X 569
comparatiuus inutilis for-
 tior Hector saepe saeuior
 ara X 177 antistita saeuior
 aris V 131
 ego iurgia diuum compressi
 VIII 99 egregia compres-
 sit uoce furentem X 321
 conceptus lucis adoptat Lu-
 na X 149
 auctorem confessa X 300
cf. d. deo I 4 te Triuiam
 confiteor perstans X 189
 qui mortibus urbem conge-
 ret VIII 163 (Carthago) ia-
 cuit congesta ruinis V 113
*coniunctiuo cum uerbis ro-
 gandi et iubendi iuncto saepe
 utitur. exempli causa uideas*
 VIII 552 *Sat.* 134 *coniuncti-
 uus alternat cum futuro saepe
 cf. etiam* IV 52
 multis impia constas regi-
 bus VIII 138 iniuria con-
 stat IX 180
 *copleter VII 36
 reginam natarum turba co-
 ronatur *circumdat* VIII 86
corripiuntur Admētus VIII
 210 *Aeētis X 59 äiebat X
 327 *älitem X 109 *ämens
 VIII 574 Chrysēs IX 102
 Clóthō VIII 203 dētur VIII
 314 IX 81 226 *al.* ēolus
 VII 144 flābello VII 30 *cf.
 d. deo* III 635 *et Draconti*
- uersum d. deo* III ante u.
 608 *quem e codice Uaticano*
 5884 *Angelus Maius addi-
 dit in Noua Bibl. Patr. I 2*
p. 164 dentibus adduntur ru-
 bicundo labra flabello idōla
Sat. 96 *cf. d. deo* II 579
 impār VIII 213 *mītescit
 X 334 Musāgenes VIII 23
 Nāidis II 81 nītitur V 25
 Phoenīcis V 116 *cf. d. deo*
 I 653 pīcus *Sat.* 268 senectūs
Sat. 224 sorbēre V 212 *tā-
 bescens IV 31 *uēneat IX
 216 uēniens IX 219 *ue-
 nustās amoris X 53
 prouida non credor VIII 159
cf. Orest. 707
 crementa VI 101 *Sat.* 237
 certa crepundia VIII 102
 spes crimina ducit V 79
crispate intransitiue dicitur
 VIII 352 412 *cf. d. deo* I 238
transitiue Sat. 139
 per cuncta II 153 VI 65
 VII 98 VIII 237 491 X 100
 165 *cf. Orest.* 120
 regnis et cursibus apta
 (Diana) X 192 *cf. X* 10
 cyproque ligat quod nau-
 fraga puppis perdiderat X
 488
 dantur post terga pharetrae
 II 73 cadauer per montes
 per saxa datum VIII 140
 (augur) quem fors ad Cy-
 prum dederat per festa
 dierum VIII 460 *cf. d. deo*
 I 160 dabis *sines* IX 127
datiuus cum Romanorum
 Gallis uexilla tulisset V 217
 mortes transferre foro V 278
 stabulisque refertur VII 87
 mox pastor arenis exsiluit
 VIII 432 hospitio speratus

- eat VIII 446 (templum Veneris) cui turba precantum uel conuentus erat VIII 451 conubio seruus ueniam VIII 524 capiti feraserta locat X 515 — Astyanax Danais muro iactatur ab alto VIII 146 — ast ego peccando regi dominoque deoque *Sat.* 41 regi dominoque reus sum *Sat.* 107
- quaecunque latens surget de fluctibus imis VII 149 pel- lere pastorem patriis de se- dibus umquam fata uetant VIII 190 raptas de flumine praedas IX 109 de fonte ueni X 29 ueniens de gur- gite uirgo X 480 raptus de quinque sepulcris X 561 — de matre uenit, de matre creatur VIII 7 — de fratre maritus (Iuppiter) II 42 me- ruit de clade triumphum V 218 membrisque salutem membrorum de parte dabit VIII 173 fit felix de sorte mala VIII 334 imperium de clade tenet VIII 335 prae- stetur de morte salus IX 227 fecit de matre nouer- cam X 22 *cf. d. deo* III 341 de boue factus homo est *Sat.* 38 dicens de rupe maritum IX 155 — ueniam de prole rogabat VIII 108 consortem sanguinis unam non ualuit rector de rege mereri VIII 284 — sacrilegi de morte Iouem placate VIII 167
- ossibus urnas dedignant animae IX 28
- deflere *pro simplici* IX 175 deiecta oculos X 394 *cf. Sat.* 146
- depositum *expositum* X 594
- mater deuota coruscus in- dulget uultus II 6 sobrietas per cuncta uigil deuota cucurrit VI 65
- dicite pastorem gladio pie- tatis obire VIII 177 *cf. VII 79 Sat.* 307.
- Abydon et Seston dimisit aquis VIII 247
- directa manus X 48 dire- ctis auribus VII 90
- cinctus apostolica discipu- lante manu *Sat.* 154
- longis dispersa comis IX 42
- litera doctiloquax *Sat.* 61
- sors cassa duelli VIII 344
- eadem *spondeus Sat.* 161 eo- dem *Sat.* 181
- ebria miscens uestigia thyr- sis X 275
- effigiat per cuncta uirum VIII 491
- bellum si tempus eget per- ferre ualetis VI 15
- elisiones raro admittuntur. exempla memorabilia* *te in nosmet IV 18 te oblatiua pe- tunt VIII 462 eripe me his X 207 et qui homo *Sat.* 38 astra poli et X 4 seruet aui ut laudes dicam *Sat.* 51 deum ut *Sat.* 305 tempora eunt *Sat.* 220 ite pares sponsi iam omina VIII 648 torpe- bat concreta gelu, *it X 173 — niueam cū Iasone Glau- cen X 426 *ante h elisio ad- mittitur VII 9 non admitti- tur X 327 565*
- eleuat elisum caput VII 90 *cf. d. deo I 741*
- captiuosque tuos deliciis epulas *Sat.* 122
- errantes talis uindicta coer- cet VIII 56

- (bellis cruentis) ex quibus
occurrit saepe reatus atrox
Sat. 198
- inuidiam exagitare IX 136
exercent *efficiunt* IX 88
exercet (Achilles) in arma
biformes VIII 322
- exhinc nosce VIII 337
cunctos mors explicat una
VIII 43 *cf. Stat. Achill.* I 29
quod Phoebus toto uix ex-
plicat anno X 402 expli-
cat artus X 232
- ut uacat expositis post
proelia miles ab armis VII
73
- exspectare *aspectare* IX 21
cf. d. deo I 356 *cum Areuali
nota*
- audacia forsā pauperis hor-
retur ne clam temerarius
extet V 90 sed pius extet
homo *Sat.* 156
- (Caesar) sponte facultatem
redhibens *Sat.* 177
dominam fateor X 255
fescennina VIII 644 X 288
fescennini fremitus VI 71
fessulus X 123
dispensent hinc inde melos
perflante flabello VII 30
uideas correptiones
- flagellare *non addito accu-
satiuo* X 483
- flans uitulum coluit *Sat.* 98
uideas Areuali notam
- ubi numina saepe precati
fleximus V 162
- flosculus *lanugo* VIII 493
qui fodit *Sat.* 207 fossores
*infimi ordinis homines ap-
pellari notum est*
- *si ratio te nulla fouet V
306 Attica uox te, sancte,
fouet VIII 28
- frangat dolor *intransitiue
dicitur* VIII 330
- quem nuntius horrens fre-
gerat ad Cyprum uenien-
tem sacra dicare VIII 573
*funera *corporis reliquiae*
IX 34 *176
- funestas uiua elementa IX
95 hostia uictorem fune-
stat languida V 317 aspe-
ctusque tuos funestent
ossa IX 90
- in hoste furis IX 143 *cf.*
crudelis in hoste IX 32 sae-
uus in hoste IX 104
- furta *doli* X 346
- *gaudet Agenoriam (sobo-
lem) caelestia colla grauan-
tem VIII 561
- genio pronior ad ueniam
Sat. 300
- gestire VII 150 VIII 408
gremium *in iudicio* VIII 32
- hauriturus aquas II 124
- *ibat adhuc in uerba dolor
II 71 ibat in obsequium ri-
sus complexibus haerens VI
60
- consultum det fata iecur X
227
- nulla pietatis imago IX 169
me claustra fatigant tempo-
ris immodici VII 121 no-
stro peccante reatu tempo-
ris immodici *Sat.* 20
- cuius ab imperio posco ge-
mens ueniam *Sat.* 108 cuius
ab imperio surgens et ori-
gine Caesar Augustus *Sat.*
179
- socios in bella tueris V 118
cf. IV 18 — in praedam
uenere dei uincente Dione

VI 21 — in arma pares fuimus cum principe *Sat.* 203
quisquis in Aonio descendit fonte poeta VIII 14 — iusta succensus in ira VIII 291 — fortisque in paupere diues quid timet aut optet V 85 *uide furis*

per inane VIII 455 X 98 118 465

indicatiuus fortisque in paupere diues quid timet aut optet uos saltem aduertite ciues V 86 quod mihi si - fortuna dedisset non inhonorus eram sed laude redemptus abirem VII 4 ut nossent quid puppis erat X 46

mater deuota coruscus indulget uultus II 7 *qui indulget culpas *Sat.* 150 sacrilegus temerator iners inimicus et hostis V 237 nunquam taurus iners lassa ceruice Tonanti uictima fessa datur V 313 uenator si cesset iners VIII 362 praeda fuisset iners *Sat.* 134 femina sexus iners *Sat.* 218 *cf. Orest.* 522 767

*et hic sceleris certus adulter inest *Sat.* 158

infinitiuus pro participio capitolia celsa petebat reddere uota Ioui laturus sacra Mineruae VIII 82

pauidos informat egestas V 194

infrendens VIII 584

hostibus externis grauis est inimicus in armis V 18

dentibus inlisis VIII 355 *cf. Orest.* 617

Polynices inops X 585

inquam X 506

*instar habent hostes V 233

inter uincla iacet X 19

interius uos Musa Uenus possidet VI 16

columbas molliter intendunt omnes per inane uagari VIII 455

pars militis intrat *particeps est Sat.* 205

sponte uenire decet non te decet ire rogatam VI 24 nolentibus ire per artus VI 26 plus eat in frenos VII 83 plus ire per aethram X 501 — *rediet VIII 141 periet VIII 200 exiet IX 151 *cf. Orest.* 168 rediebat X 272

quocunque iubes dirigis ingenia *Sat.* 12 (corda regentum) pius inclinas mox ubicunque iubes *Sat.* 104 iubet arma ministris X 318 *cf. IV* 15 — omnes ut ueniant rex ipse iubet VIII 242 imperat atque iubebit ut me restituat *Sat.* 49 sic sapiens olim Romana potentia iussit ne pereat Carthago nocens V 108 nonne dei praecepta iubent ne sol cadat intrans — sed pius extet homo? *Sat.* 155 iubet iacentem tendere colla uel pectora prona supinet X 197 *iubet uiro suspendat X 256

iucunda manus *pompa Bacchica* X 274

iuga pulchra uolucrum VI 77 iugales equi V 328

iugales columbae X 166 iugalis ales VI 78

iugalis uxor X 294 *cf. Orest.* 247 iugales coniuges X 270

iugiter I 9

- armata fronte iuuenos VIII
419 *cf. d. deo* I 273
- scandens qua lacteus axis
uertitur V 325
- lanigeræ puellæ IX 57 *cf.*
VII 62
- latrantibus undis VIII 405
cf. d. deo II 788
- reliquias prædæ uulpes spe-
rare leonum laudis ha-
bent VIII 25 *mater iubet
quod laudis habere IX
58 cum laude salutis *cum*
prospero uitæ statu Are-
ualus) Sat. 23
- legatio sola defuit *legati*
VIII 429 Aeneas rediens le-
gatio VIII 586
- si carmina nostra leuaris III
19
- licet *cum indicatio coniun-*
gitur I 20 II 97 124 IX 211
cum coniunctio non ante
VIII 467
- liquit et antistes *e. q. s. lingu-*
dicitur is quem uires defi-
ciunt (Areualus) Sat. 39
- litem facit ipse suam VIII 35
*Scaeae limina portæ VIII
74
- lumina gentis VIII 238
- absentibus ora lupatis inge-
rit (equus) VII 94 *cf. Ouid. am.*
I 2 15 (*Prud. Psychom.* 191)
- luisse fuit plagare Cythe-
ren IX 75
- magnanimum Aeacidem
VIII 192 *cf. Stat. Theb.* I 1
- male garrula VII 105 non
male peccauit nec rex ira-
tus inique est VII 127 male
suscitat iras VII 130
- fletu manante genis VIII 591
cum uita maneret IX 104
- aut ex hoste manet sim-
plex ac fidus amicus V 20
- mascula tura X 487
- medicabilis ille (Chiron)
IX 105
- medium *dimidium* IX 148
Sat. 89
- res melior *commodum* X 467
melior (Medea) quæ uir-
ginitatis onus diutius tole-
ret X 325
- permiscens mella uenenis II
110 permiscet mella uene-
nis VII 48
- membratur homo VIII 8
cf. d. deo II 78 I 337
- merces *beneficium* VI 87
- mereri *impetrare obtinere* V
51 60 329 VIII 25 284 333
X 316 330 595 *Sat.* 92 159
180
- mergere *intransitiue dicitur*
*X 499 *cf. Orest.* 372
- merito *reuera* V 14 295
- publica merx procerum *fama*
Sat. 196
- (colla) uerticis unde comam
uera (*fort. saeua*) pietate
parentes inlaesa ceruice me-
tunt V 148
- Hecuba mi genitrix VIII 96
*cur mi irascaris *Sat.* 265
- (Uenus) cui militat omnis
marcidus VI 18
- minor est *minus par est* X
280 *minorum paruulorum*
X 554
- qua (Luna) minuente *Sat.* 238
haec eadem minuunt Cyn-
thia dum minuit *Sat.* 240
- tuae miserere nepti X 504
- seruare bonos seruare mo-
destos V 104 uiris certate
modeste VI 107 sancta
pietate modesti VII 110
(iura hospitii) quæ nemo

- parat uiolare modestus VIII 258 sic ore modesto VIII 517 culpa mihi fuerat dominos reticere modestos *Sat.* 93 *cf. quae de huius uocis usu creberrimo collegit Aeneas in praefatione p.* 104 136
- *modico sermone poeta Commodus Augustus *Sat.* 187
- agmine mollifluis VII 11 (mellifluis labris IX 207)
- saeuo molosso I 9 *al.*
- tempus monet redeatur in urbem X 467
- imago uirtutis monumenta tuae V 292
- *mox haec est uerba locutus Tyndaridis faciles quatiunt suspiria sensus VIII 529 numquid mox natas segetes uiror armat aristis? *Sat.* 231
- nam *particula ui sua causatiua* caret V 143 VIII 37 *Sat.* 10 *al.*
- namque *Sat.* 121 181
- illi purpureus natat ignis in ore II 67 Acheronta natate IX 127
- precor ne uita negetur X 254
- nec stabulum fessis hinnitibus implet VII 92 nec castus *et incestus* X 73 quem nec *et eum non* IX 137 macteturque nefas *nefandus* VIII 165
- bella negare *impedire* IX 48
- nimis *ualde* X 56 cum nimium laudatur Ylas II 109 nimium laetare beata II 162 *cf. Orest.* 290
- obliuio longa moratur nominis inclusi VII 120
- per nos *per me* IV 12 VII 135 nobis *mihi* IV 15 in
- nosmet *nobis* IV 18 carmina nostra III 19
- nemo notet Uenerem II 48
- uoce notabit IX 123 (Luna) cuius *ad aetatem plurima lege notant *Sat.* 236
- Oceano nudante rotas VIII 371
- tu mihi numen eris III 19 *cf. A. L. Riesii* 254 13
- *limos obducit ager III 13
- te oblatiua petunt auium responsa uolantum VIII 462
- obreptio V *post* 182
- ipsa medulla latens obseruat cornua lunae *Sat.* 241 *cf.* 242
- occasus *qui cecidit* IX 219
- et numquam positura comas flectatur oliua III 10 *cf. d. deo* II 221 I 166
- *cui cancer domus est ora clarissima mundi X 400 (sol) conlustrans cardinis oras VI 74
- loquentur consortes nunc ore meo VIII 264
- ordines *in auditorio* I 15
- Cypris in ornatu ueniens VII 145 *cf. d. deo* I 214
- oxymora* impietate pius V 257 *cf. Orest.* 8 feritate pia VIII 361 *Sat.* 274 potare cibos atque edere potus VIII 413 pallente rubore VIII 499 flammis pallentibus VIII 500 permixto pallore rubens X 229 *muta loqui *de pantomimo* X 18
- si sceleris facti mens rea paeniteat *Sat.* 100 ni peccata dolens paeniteat sceleris *Sat.* 304
- parcente mora X 96

- nisi iura uetarent hospitii
 quae nemo parat uiolare
 modestus VIII 258 canes lani-
 are cadauer ipse paras IX
 79 colla paro feriat X 422
 occidimus regina pares VIII
 545 thalamos subiere pares
 X 338 VIII 648 se pariter
 mersere sub undas II 128
 pariter tua regna petamus
 VIII 533 pariter fugerunt
 X 364
- pars nostra *Aeacus de in-
 feris* IX 139
- parui pendentem putare V
 236
- natamque tyranno indicat
 ignoto passim nupsisse ma-
 rito *id est temere* X 313
- pendentibus astris X 93
cf. d. deo II 6
- artus pensat (equus) VII 92
*in priore pentametri he-
 mistichio ultima anceps Sat.*
 *80 92 102 140 160 *166
 *262
- candida peplo lilia X 116
cf. d. deo I 66 candida pepla
 uolant VIII 617
- per *praepositionis usus la-
 tius patet ita ut ablatiui uel
 ab apud in praepositionum
 uice saepe fungatur* V 210
 315 VI 34 VII 7 9 34 36 58
 112 VIII 111 129 317 453
 556 IX 101 135 145 178 X
 199 205 305 *Sat* 52. 290 *al.*
 (arma quibus) bellum si tem-
 pus eget perferre ualetis
 VI 15 uirgo molam perfert
 X 195 quae noua perfer-
 ret pelagus X 41
- medicina cerastis perficitur
 VII 50
- confiteor perstans X 189
cf. d. deo I 93
- peti *petii* IV 29
- pignora *infantes Dracontius
 tam in nostris quam in car-
 minibus de deo et Oreste ap-
 pellat saepissime ita ut om-
 nis prope originis sensus iam
 euanuerit. unum exemplum
 sufficiat quam luculentissi-
 mum sic fiunt dulces modo
 pignora blanda parentes* VII
 55
- (Augustus) meruit tempus ha-
 bere pium *Sat.* 180
- plaga *uulnus* IX 181 pla-
 gare *uulnerare* IX 75
- plectriferi germana dei X
 285 *cf. Orest.* 85
- plurimus ora tegit serpens
 X 441
- martia tela pluuntur V 27
alia res est VII 93 iam qua
 stat pluitur tellus sudore
 furoris
- thalami populantem iura
 mariti VIII 4
- populatorem Romanae
 gentis V 211
- diffugiunt omnes populi X
 522 populosque mouere
 in fescenninos fremitus VI
 70 *cf. Orest.* 383
- egressi puppes et litora po-
 scunt VIII 540
- et modo sic positus VII 71
- nobile praeceptum recto-
 res discite post me *Sat.* 189
- pontifices Helenus Laocon
 sacrata potestas VIII 181
 fit praeda potestas VIII
 334
- doctrina potens qua prae-
 duce ductor III 15 te prae-
 duce X 131 *cf. d. deo* II 23
 praeduce iussu
- male conceptis praegnatur
 terra uenenis X 577

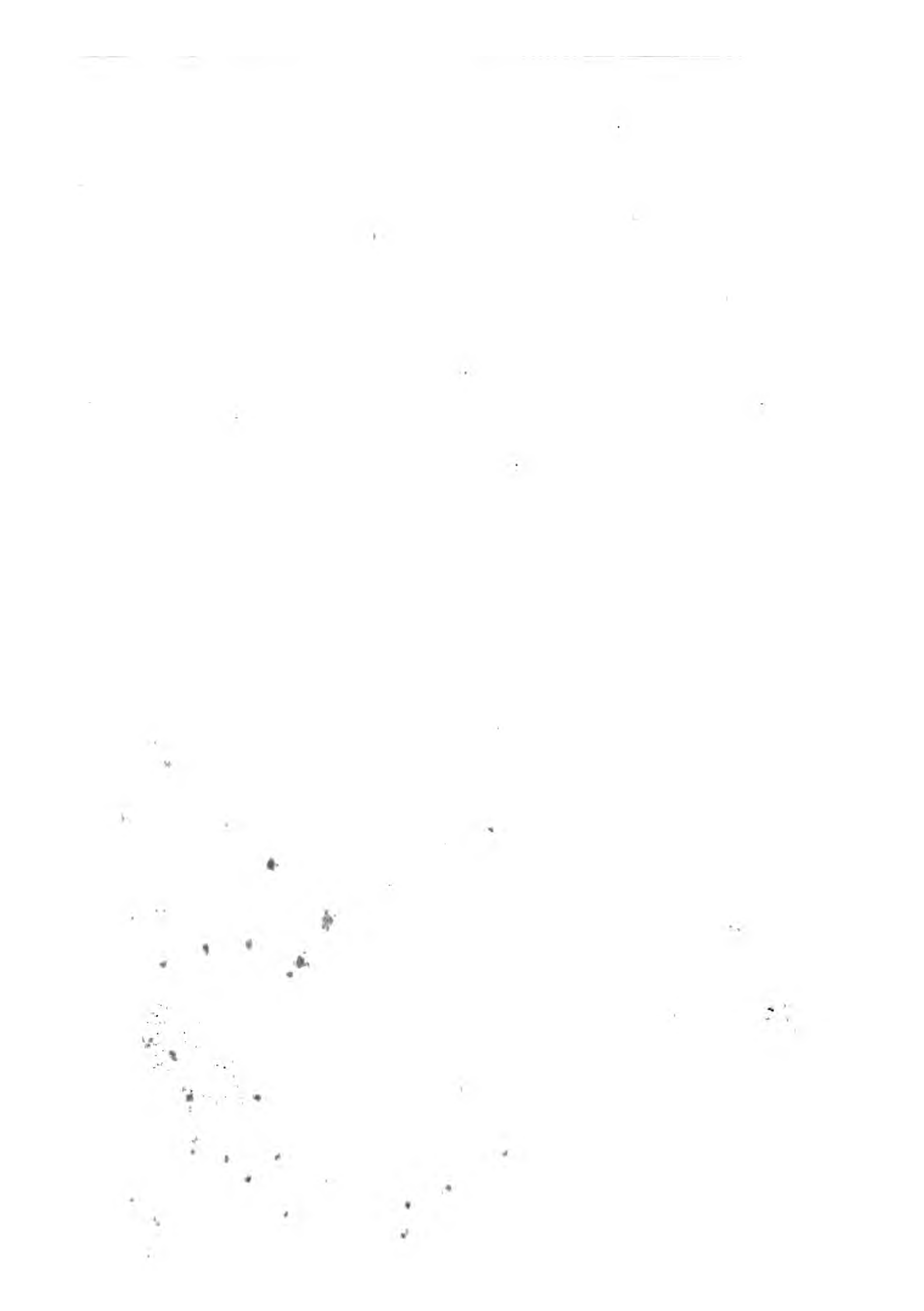
- diues praeiudicat urbi et
pariter tua iura negat V 249
praescriptio surgit quae
populo uitam libertatemque
negabit V 250
*praesens tempus pro prae-
terito et contra saepius poni-
tur cf. X 147*
praesentet IX 209
diuitis optata praesentia
turbida rostris adparet V
266
si nulla dedisset non exora-
tus praestita supplicibus
Sat. 186 cf. 184
quando fugax praesumptus
erit uel debilis audax? V 91
*prandia X 387 *cf. Orest.*
855
qui funera pressa reformat
V 31
primus prior IX 138
cui turpiter audax sacrilegus
processit amor X 293
proconsul almae Carthagi-
nis V *in subscriptione.*
sex sunt aetates hominum
procul usque senectam *Sat.*
221
*productionis exempla dua-
rum consonantium uel mutae
cum liquida uel s literae cum
c uel p uel t concursu effectae
in arsi permulta sunt. habeas
nonnulla IV 17 51 V 266
309 VI 64 VIII 2 (cf. d. deo
III 605 Orest. 716) 195 280
299 330 IX 129 Sat. 137 315
talem uero productionem in
thesi admissam neque in no-
stris neque in aliis Dracon-
tii carminibus usquam inueni
qua re nescio an Orest. 549
legendum sit uiuae*
*productionis exempla h li-
terae asperitate uel effectae*
*uel subleuatae at his II 45
sūb hoste V 93 hinc Mariūs
hinc Sylla ferūs hinc V 206
*rapiāt hac nocte VI 55 ex-
clamāt Helenus VIII 189 me-
mōr Heleni VIII 608 quīs
hostis IX 69 at hic IX 89
uidēt hoc IX 160 capīt haec
IX 223 iratūs homines Sat.
13 perdidimūs hac luce diem
Sat. 185 aduersūs hostes
Sat. 207 qui poscīt hac lege
Sat. 305 al.*
*arseos uel caesurae ui pro-
ducuntur Gothūs Alaman-
nus V 35 precibūs elementa
X 139 ingrātūs usta X 519
productiones uerborum ab-
dīcas IX 129 abdīcor VIII
96 Dīone II 119 nisi Oe-
none legendum est egō VIII
94 95 522 al. Hēcuba VIII
145 al. Hēlena VIII 440 mu-
liēris VIII 508 muliēre Sat.
161 cf. muliērem Orest. 660
muliēre d. deo II 133 660
muliēribus d. deo III 463
Nāīdis II 81 Polyxēne IX 40
prōpitius Sat. 14 quōque
VIII 637 X 439 cf. d. deo
I 443 ubi quoque restituē-
dum est repūdīa X 295 Ro-
mulīdas I 14 schōlasticus
VI 41 Stēphanus Sat. 171
at Stēphano d. deo II 572
Tītus Sat. 183*
quae nosse profanum est
X 15
mater fit tota propago VIII
10
oscula pura rogans II 6 *cf.*
Orest. 61
quamuis sis frater IV 41 II
50 at quamuis iactura se-
pulcri temnitur IX 10

- que *particula duobus uerbis postponitur* frater uitietque II 39 mirantur Ylanque II 100 *me proque IV 15 in manibus iam Iuno meis supplexque locatum X 135
- quercus *seruati ciuis praemium* V 32 cf. V 319
- quia *accusatiui cum infinitiuo copulati loco Afer posuit* IV 10 VII 10 16 IX 111 X 346 350 cf. *Orest.* 672 759
- quod *accusatiui cum infinitiuo copulati loco positum cum coniunctiuo iungitur* IX 88 X 286 353 368 cf. *Orest.* 128 274 *cum indicatiuo Sat.* 18 215 216
- nec mihi dissimilis quam quod solet esse cateruis *Sat.* 111
- quota portio patris omnis constat homo VIII 9 cf. *d. deo* III 543
- radiatus amore VII 17 *radiatis orbibus actas accipiat post crura rotas VII 84
- per aetherias aquila uolitante rapinas *Sat.* 267 adloquitur comitantem praedo rapinam *Helenam* VIII 544
- de ciue trophaeum nemo triumphator rapuit V 123 rapiunt praecordia flammam X 222
- confessa reatum X 394 reatus *Sat.* 53 atrox *Sat.* 198 reatum *Sat.* 307 cf. *Orest.* 66 930
- recurrat *adcurrit* VIII 109 cf. *d. deo* I 599
- laude redemptus VII 4
- reduces morsus *repetitos* *Sat.* 274
- refundas *reddas* VIII 269
- refunde cadauer IX 148
- fama relatrix IX 17
- renarrat respondet II 45
- uos repetunt mortes *pro simplici* VIII 156
- requies *mortui* IX 226
- nunc hanc nunc illam residet (Amor columbas) X 166
- anhelantes residens (Liber) post proelia tigres X 273
- cunctis respirat hiatus II 113 spirat hiatus X 233
- tertia bella gero *quae caedes passa resurgunt IV 32
- retinere *pro simplici* IX 140 *Sat.* 77
- reuocare *repetere* V 272 *al.*
- rostra V 41 rostris V 266
- in exhaustis - ruinis strix nocturna sonat X 305
- classica rumpunt V 17 suspiria rumpunt X 223
- rumperet cum messis aristis X 579
- et hic sceleris certus adulter inest *Sat.* 158
- sapiens scholasticus atque peritus VI 41
- ignotumque mihi scribere *nec dominum *Sat.* 94
- sed *ui sua exuitur* X 341 432
- praeda quieta sedet *Sat.* 128
- arcem in qua templa sedent V 161
- *segnibus et pueris IX 17
- semita *uia* VIII 59
- (Mars) post fata deos faceret super astra senatum VII 24
- seu *et* *Sat.* 5
- perquirens si Troia ruit si *e. q. s.* IX 203 classem si miserit unda nescius VIII 593
- si *etsi* V 291 *Sat.* 283
- siccantibus undis *intran-*

- sitiue dicitur* IX 86 tunc Si-
 mois siccauit aquas VIII
 75
 simplex ac fidus amicus V
 20 petulantia simplex VI
 63 prudentia simplex VI
 83 simplex aetas VII 65
 infantia simplex X 533 *Sat.*
 223 materies ferri simplex
 et noxia fertur *Sat.* 69 cle-
 mentia simplex *Sat.* 191
 bona simplicitas *Sat.* 173
 phoenix sola genus X 104
 Graecia sollers VIII 45 gau-
 dia qui Phrygibus sollers
 in funera uertis IX 52
 scelus hoc si forte sonet V 64
 sonuit genitoris ad aures
 X 373
 urens species aromata X 14
cf. d. deo I 745 species ar-
 tis X 486
 uertuntur sensus uertitur et
 species *Sat.* 30
 per glacies stat barbara Col-
 chis X 171 et genus huma-
 num sic stat sub lege per-
 enni VII 56 nunquam stare
 licebit hoste sine IV 16 sur-
 gens herbida tellus stabat
 VIII 33
 uincant hostes quibus aspera
 mens est nec studium post
 bella manet V 17 VII 86
 sub *praepositionis usus latius*
patet. uid. V 74 82 93 VI 54
 86 VII 101 126 155 VIII 223
 IX 87 *Sat.* 131 *conferas exem-*
pla ex Oreste collecta apud
Schenk praef. p. 26
 maternis submissus aquis X
 87
 subuectus equo X 312 sub-
 uecta columbis VI 72
 bucula summittit tauros
 VIII 418
- uictum super ipse ministras
Sat 129
 super addo X 427
 nil superesse fatentur mon-
 tibus aequoreis VIII 390
 suus *pro demonstratiuo pro-*
nomine saepe ponitur. uid.
 V 222 *VII 11 VIII 281 IX
 136 X 28 *Sat.* 43 281 sibi
pro ei Sat. 166 *cf. Orest.* 392
 590 622 819 894 901
- temperet inuidia *intransi-*
tive dicitur VIII 330
 templa Cupido *inclusit VI 5
 lacerum tenuisse cadauer
 IX 143
 uenatrix terrena micas X
 191
 uox tessera Martis VII 78
 uocis textura sonet *carmi-*
nis uerba VII 32
 theatra V 42 *cf.* X 17
 togatus fori V *in subscri-*
*ptione gente *togata* VII 116
 umbone tonantem IX 67 II
 26 IV 43
 totum X 121 quidquid flu-
 ctus habet totum succendo
 pharetris II 35 totum co-
 gnosce poli III 3
 maturus tractat *Sat.* 229
 unde necem potuit pauper
 tractare potentis? V 175
 et tractet de clade uiri de
 morte mariti V 76 *cf. Orest.*
 333
 partem (*Hectoris mortui*) tra-
 ctura tenet IX 149
 bella triumphigera *Sat.* 22
- cur homicida uacas (*ab ho-*
micidio) X 231 *non dissimile*
illud Clytaemnestrae per te
 casta negor *Orest.* 177
 uacuos dat post praesentia

- cursus (*equus stabulo inclusus*) VII 95
 pelagi rabidos fluctus pirata uagetur V 73 freta glauca uagatur VII 145 *al.*
 dixere uale VIII 379
 cuius sub iure uaporo II 9 blando feruore uaporat X 114
 uel *propria ui plerumque caret ualetque idem quod et. uide* V 133 155 VI 6 36 *VII 21 VIII 77 515 IX 38 133 231 X 197 352 362 553 576 *Sat.* 230 257
 ad te nunc princeps mea uela retorqueo supplex *Sat.* 117
 *se uelut ostendit regni de stirpe creatum VIII 118
 uendatur IX 215 *sed* ueneat IX 216 (ueniens IX 219)
 uenialis imago V 227 *ueniale reatus VIII 361 ueniale minaris *Sat.* 121
 lues nunquam sternenda uenit IV 34 conubio seruus ueniam VIII 524
 uentilat matrem pampinus III 7
 *uer recreatus agens VII 5
 candor pallorque ruborque crinibus insidat qui uernat in ore puellis VI 9 gratia uernantes adnectat pulchra dolores VII 42 uernans ut credatur auis ramo cecinisse uirenti VII 104
 palmes uerberet uuas III 8 *cf. d. deo* I 169—172
 uester tuus I 16 III 16 IV 9 VIII 375 IX 135 147 X 95 596 *Sat.* 299 *cf. Orest.* 76 (*ubi quasi iusseris ipse legendum est cf. VIII 263*) — uos VIII 374 — si parcitis umbris IX 35
 ut ueteranus amet senior ceu nuper adultus VI 29 cantitet hoc ueteranus amor VII 66
 certamina Martis horrida concurrens uincat *Sat.* 208 quamuis magis ardua uincas II 13
 qualiter impietas se uindicat V 159 numquid adultorum strepitus infantia simplex uindicat? *Sat.* 224 numquid mox natas segetes uiror armat aristis? *Sat.* 231 diurnis uisibus IX 91 mente oculis attenta uolat IX 201
 uota sponsalia VI 3 32 121 VII 7 9 62 138 157 *Sat.* 52 uotiuu carmina sponsalia VI 100
 urna polorum IX 29
 zelus X 424 *zelat II 119 ad zonam digiti mittuntur inermes X 234 *cf. ad crines digiti mittuntur amantum* II 114.

H. C. 10.

